

DIỄN ĐÀN VĂN HỌC NGHỆ THUẬT BÌNH PHƯỚC

HỘI ĐỒNG BIÊN TẬP

Nhà nghiên cứu VNDG LÊ VĂN QUANG - Chủ tịch

Nhà báo PHẠM HIẾN - Phó Chủ tịch

CÁC ỦY VIÊN

Nhà nghiên cứu VNDG MA LY PHƯỚC

Nhạc sĩ NGÔ ĐỨC HÒA

Họa sĩ HUỖNH HƯỜNG

Nghệ sĩ Nhiếp ảnh NGUYỄN VĂN PHÚC

Nhà văn NGÔ THỊ NGỌC DIỆP

Tổng biên tập

PHẠM HIẾN

Thư ký Tòa soạn

Nhà báo TRƯƠNG QUỐC CƯỜNG

Biên tập

NGUYỄN VĂN DƯƠNG

TRẦN LÊ HOÀNG VŨ

Trình bày

QUỐC CƯỜNG

Sửa bản in

LÊ THỊ HƯỜNG

*Bìa 1: Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng
tặng bức tranh lưu niệm cho Tổng Bí
thư, Chủ tịch nước Trung Quốc Tập
Cận Bình.*

Ảnh: TL

TÒA SOẠN

Số 1, Nguyễn Thị Minh Khai, P. Tân Phú,
Tp. Đồng Xoài, tỉnh Bình Phước.

ĐT: 0271.3888507; Fax: 0271.3887132

Email: tapchivannghebinhphuoc@gmail.com

Website: <https://vannghebinhphuoc.org.vn>

TRONG SỐ NÀY

* XÃ LUẬN	Trang 2
* CHÍNH TRỊ - XÃ HỘI	
- Tiệc trà thêm nồng ấm tình hữu nghị...	4
- Lý luận, phê bình tích cực song hành cùng Văn học,...	6
- Quá trình hình thành và phát triển của lực lượng...	8
- Chuyển biến tích cực từ thực hiện Chỉ thị 46-CT/TW...	11
* KỶ NIỆM 5 NĂM THÀNH LẬP THÀNH PHỐ ĐỒNG XOÀI (1/12/2018 - 1/12/2023)	
- Niềm yêu thành phố trẻ.	13
- Nhạc: Đồng Xoài thành phố của tôi.	16
- Nhạc: Mãi mãi một tình yêu.	24
* BÚT KÝ - GHI CHÉP	
- Miền Đông ngày ấy - bây giờ.	25
- Ấm áp vùng biên.	29
* TẢN VẤN	
- Chon Thành tôi yêu.	32
- Cao su mùa lá rụng.	34
- Cô là ánh lửa hồng thấp sáng cuộc đời em!	36
* NGƯỜI BÌNH PHƯỚC NÓI LỜI HAY, LÀM VIỆC TỐT	
- Người cán bộ phụ nữ đã 30 lần hiến máu.	38
* NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI	
- Văn học là nơi tái hiện lại cuộc sống con người,...	40
- Vài suy nghĩ về đời sống Mỹ thuật Bình Phước.	45
* BIỂU ĐẠO - QUÊ HƯƠNG	
- Anh ở đảo xa.	48
- Tâm tình người lính đảo.	49
* GÓC NHÌN VĂN NGHỆ	
- Halloween là trò mê tín, vô bổ hãy tẩy chay...	50
* GIỚI THIỆU TÁC GIẢ - TÁC PHẨM	
- Thú vị và lắng sâu tập thơ đố - thơ "Bí mật một góc trường".	55
* DI SẢN BÌNH PHƯỚC	
- Di sản Văn hóa Phi vật thể được vinh danh.	58
- Bình Phước: Lễ công nhận "Quần thể 162 cây Di sản..."	61
* LỜI HAY Ý ĐẸP	
- Đãi cát tìm vàng.	64
* TRUYỆN NGẮN	
- Về hưu.	69
- Bóng bay.	74
* TIN TỔNG HỢP:	79
* <i>Thơ:</i> Đặng Ngọc Tinh, Đỗ Thanh Bình, Đoàn Thu Hiền, Đông Anh Thuận, Nguyễn Xuân Cường, Trường Xuân, Nguyễn Hữu Diên, Phạm Trung Tín, Ngô Thị Ngọc Diệp,...	

“NGOẠI GIAO CÂY TRE” VIỆT NAM VÀ SỰ HÒA HỢP

“Ngoại giao cây tre Việt Nam” là khái niệm mà Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã đề cập vào năm 2016. Tiếp đó, đến Hội nghị Đối ngoại Toàn quốc triển khai Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng vào tháng 12 năm 2021, đồng chí Tổng Bí thư nhắc lại nhưng có bổ sung thêm rằng “trường phái đối ngoại và ngoại giao rất đặc sắc và độc đáo của Thời đại Hồ Chí Minh, mang đậm bản sắc “cây tre Việt Nam”. Truyền thống và Văn hóa của người Việt Nam, đó là nhân nghĩa, khoan dung, hòa hiếu, mềm dẻo, uyển chuyển, linh hoạt, cương nhu, biết mình, biết người, biết thời, biết thế để trên hết là “Đất nước an toàn là thượng sách, cốt sao cho dân được an ninh”. Dấu ấn năm 2023, lãnh đạo Đảng và Nhà nước ta cùng đoàn cán bộ cấp cao đã có mặt để tham dự, làm việc và đối thoại mang lại sự thành công lớn, đồng thuận cao từ diễn đàn các quốc gia ở nhiều châu lục trên thế giới. Việt Nam đồng thời vinh dự chào đón nhiều nguyên thủ và lãnh đạo các quốc gia, tập đoàn kinh tế lớn đến thăm và tìm cơ hội đầu tư.

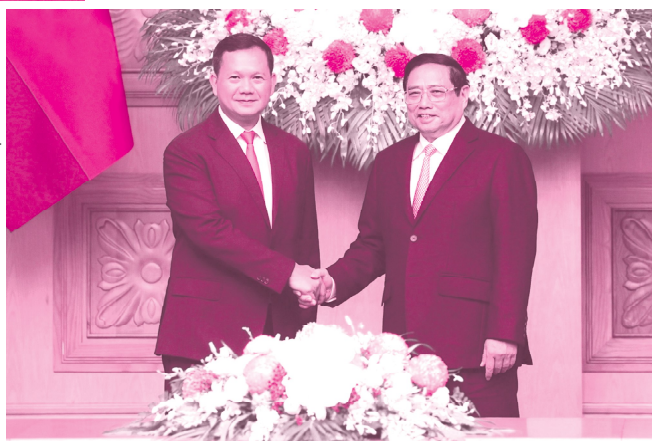
Khép lại năm 2023, chúng ta cũng liên tục chào đón sự quan tâm của hai quốc gia láng giềng, đó là chuyến thăm của tân Thủ tướng Campuchia Samdech Thipadei Hun Manet (ngày 11 và 12/12) góp phần rất quan trọng trong việc thắt chặt và tăng cường hơn nữa quan hệ ngày càng đi vào chiều sâu, trên cơ sở bình đẳng, cùng có lợi, hợp tác hiệu quả, tôn trọng lợi ích của nhau, đưa quan hệ Việt Nam - Campuchia lên tầm cao mới. Chuyến thăm cấp Nhà nước tới Việt Nam của Tổng Bí thư, Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình (ngày 12 và 13/12) đã tạo thêm động lực làm sâu sắc và nâng tầm Quan hệ Đối tác Hợp tác Chiến lược Toàn diện Việt Nam-Trung Quốc.

Dấu ấn tỉnh Bình Phước năm 2023. Bức tranh về đời sống, văn hóa, xã hội của tỉnh nhà bừng sáng trên từng lĩnh vực. Kết quả đó thể hiện ý chí quyết tâm của Đảng bộ, chính quyền và nhân dân trước sự ảnh hưởng trong bối cảnh khó khăn chung của đất nước và thế giới. Đặc biệt, về lĩnh vực Văn hóa; trên tinh thần lĩnh hội những điều đặt ra có tính chất căn cơ và thể hiện tầm nhìn từ **Hội nghị Văn hóa toàn quốc**. Bám sát nhận định: Trong ba yếu tố tư tưởng, học thuật và nghệ thuật, tư tưởng là vấn đề trọng tâm, hạt nhân của nền Văn hóa. Bởi tư tưởng liên quan đến thế giới quan, nhận thức, tình cảm, thái độ, cách ứng xử của con người trước những vấn đề của tự nhiên, xã hội. Theo đó, tổng hợp nhiều ý kiến có giá trị từ **Hội nghị Văn hóa tỉnh Bình Phước** tổ chức thành công để vận dụng, tiếp tục xây dựng, phát triển Văn hóa của một tỉnh giàu truyền thống, vùng đất “miền Đông gian lao mà anh dũng”. Tầm nhìn và khát vọng đó đã được cụ thể hóa khi Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Bình Phước ban hành Nghị quyết Số 14-NQ/TU ngày 20/11/2023 về **xây dựng và phát triển Văn hóa, con người Bình Phước đến năm 2030, định hướng đến 2045. Với mục tiêu “Xây dựng và phát triển Văn hóa Bình Phước đa dạng, bản sắc và hội**

← Ngày 12-12, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng mời Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Trung Quốc Tập Cận Bình thưởng thức trà.
Ảnh: TL

Ngày 11-12, Thủ tướng Phạm Minh Chính chào mừng Thủ tướng Vương quốc Campuchia Samdech Thipadei Hun Manet thăm chính thức Việt Nam.
Ảnh: TL

← Ngày 12-12, Giáo sư, Tiến sĩ Nguyễn Xuân Thắng, Ủy viên Bộ Chính trị, Chủ tịch Hội đồng Lý luận Trung ương, Giám đốc Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh phát biểu chỉ đạo Hội thảo.
Ảnh: TL

nhập; vừa đậm đà giá trị Văn hóa dân tộc, vừa giàu có bản sắc địa phương. Xây dựng con người Bình Phước phát triển toàn diện, có đầy đủ những phẩm chất tốt của con người Việt Nam; đồng thời phát huy mạnh mẽ các đặc tính nổi trội là **hòa hợp, nghĩa tình, tự cường, kỷ cương, sáng tạo**”.

Nghị quyết về xây dựng và phát triển Văn hóa, con người Bình Phước mang đến nguồn sinh khí mới, là “chìa khóa” để xây dựng, phát triển nhiều yếu tố, trong đó có việc phát huy vai trò Văn học Nghệ thuật qua bồi dưỡng tâm hồn, tình cảm nhân cách và lối sống con người.

Với tinh thần lạc quan năm mới 2024, tin tưởng vào sự đoàn kết, quyết tâm thắng lợi đang chờ đón phía trước, Ban biên tập Tạp chí Văn nghệ xin gửi thông điệp chào mừng và kính chúc thành công đến quý độc giả!

BBT

TIỆC TRÀ THÊM NÔNG ẨM TÌNH HỮU NGHỊ VĂN HÓA VIỆT NAM - TRUNG QUỐC

Theo truyền thống Văn hóa Phương Đông: Mời trà để thể hiện sự niềm nở, nhiệt tình, hiếu khách, tôn trọng của gia chủ đối với khách đến thăm. Nhân nhĩ chén trà khởi đầu cho những cuộc trao đổi, bàn thảo, hay trong những cuộc hàn huyên tri kỷ...

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng thân mật mời Tổng Bí thư, Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình dự tiệc trà. Ảnh: TL

Tối ngày 12-12-2023, tại Trụ sở Trung ương Đảng, ngay sau buổi hội đàm rất thành công, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng thân mật mời Tổng Bí thư, Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình dự tiệc trà.

Việt Nam và Trung Quốc là hai quốc gia có truyền thống uống trà lâu đời trên thế giới, đã hình thành nên những nét đẹp về Văn hóa trà. Tiệc

trà là một nghi thức lễ tân rất đặc biệt thể hiện sự gần gũi, thân tình. Với ý nghĩa đó mà trong các chuyến thăm lẫn nhau giữa lãnh đạo hai Đảng, hai Nhà nước Việt Nam và Trung Quốc, cùng với chương trình làm việc thường có bố trí tiệc trà. Đối với người Việt, từ bao đời nay, trà luôn là một thức uống mang đậm bản sắc Văn hóa dân tộc. Ở mỗi không gian, thời gian, mỗi

tầng lớp dân cư, mỗi dân tộc, việc thưởng trà đều có những sắc thái khác nhau. Nhưng tựu trung đều thể hiện phẩm chất con người Việt Nam trọng tình, trọng nghĩa, thủy chung trước sau như một; **mời trà để thể hiện sự niềm nở, nhiệt tình, hiếu khách, tôn trọng của gia chủ đối với khách đến thăm. Nhâm nhi chén trà khởi đầu cho những cuộc trao đổi, bàn thảo, hay trong những cuộc hàn huyên tri kỷ...** Vì thế, Văn hóa trà Việt Nam luôn mộc mạc, chân thành, bình đẳng và vô cùng trọng thị.

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng trân trọng mời Tổng Bí thư, Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình thưởng thức trà do Nghệ nhân Nguyễn Cao Sơn đã đạt giải Ấn tượng thế giới tại Cuộc thi Trà Quốc tế lần thứ 5 tại Paris, Pháp năm 2022 pha chế. 3 sản phẩm trà Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng mời Tổng Bí thư, Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình thưởng thức đó là Trà mạn sen Đàm Trị Tây Hồ với thành phần chính là Bạch Trà Shan Tuyết Cổ Thụ Tây Côn Lĩnh Hà Giang (đạt giải Ấn tượng thế giới tại Pháp) kết hợp với gạo sen Đàm Trị Tây Hồ, Hà Nội ướp hương qua 3 năm, phải cần tới 1.300 bông hoa sen mới cho ra được 1kg Trà Mạn Sen thượng phẩm. Sản phẩm thứ hai là Trà Olong lão - từ cao nguyên Mộc Châu, tỉnh Sơn La, trà đạt giải Vàng Cuộc thi Trà

Quốc tế Paris năm 2019 tại Cộng hòa Pháp. Và sản phẩm thứ Ba là Bạch Trà Chốt Đỉnh 2000 Shan Tuyết Cổ Thụ Tây Côn Lĩnh - Hà Giang - phẩm trà đạt giải Vàng thế giới Cuộc thi Trà Quốc tế (AVPA) - phẩm trà được thu hái trước Tiết Thanh Minh tháng 3 Âm lịch hàng năm hay còn được gọi là Bạch Trà Chốt Tiên Thanh Minh.

Trong không khí vui vẻ, thân tình, hữu nghị, hai Tổng Bí thư cùng ôn lại kỷ niệm Tiệc trà thân mật tại Đại Lễ đường nhân dân Trung Quốc trong chuyến thăm chính thức Trung Quốc của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng (tháng 10-2022). Hai Tổng Bí thư cho rằng, trong sự tương đồng về Văn hóa, trong đó có Văn hóa trà, mỗi nước cũng có sắc thái độc đáo riêng, thể hiện sự phong phú, đa dạng. Hai Tổng Bí thư cùng nhìn lại những bước phát triển lớn trong quan hệ giữa hai Đảng, hai nước thời gian qua; bày tỏ vui mừng về những thành tựu tích cực đã đạt được, trong đó có việc tăng cường các chuyến thăm cấp cao; trao đổi về các biện pháp lớn tăng cường quan hệ hữu nghị, hợp tác toàn diện giữa hai Đảng, hai nước; nhất trí cùng nhau nỗ lực tăng cường giao lưu làm sâu sắc thêm tình cảm hữu nghị giữa nhân dân hai nước, đưa quan hệ hai nước tiếp tục phát triển ổn định, lành mạnh, bền vững.

Văn nghệ (Tổng hợp)

LÝ LUẬN, PHÊ BÌNH TÍCH CỰC SONG HÀNH CÙNG VĂN HỌC, NGHỆ THUẬT

Ngày 12-12, tại Hà Nội, Hội đồng Lý luận, Phê bình Văn học Nghệ thuật (VHNT) Trung ương tổ chức Hội thảo Khoa học toàn quốc với chủ đề: “Lý luận, Phê bình VHNT Việt Nam 50 năm sau ngày đất nước hòa bình, thống nhất, đổi mới, phát triển: Thực trạng và định hướng cho những năm tiếp theo”.

Đồng chí Nguyễn Xuân Thắng, Ủy viên Bộ Chính trị, Giám đốc Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh, Chủ tịch Hội đồng Lý luận Trung ương dự và chỉ đạo Hội thảo. Cùng dự có đồng chí Lê Quốc Minh, Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Tổng Biên tập Báo Nhân Dân, Phó Trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương, Chủ tịch Hội Nhà báo Việt Nam.

Phát biểu chỉ đạo tại Hội thảo, Giám đốc Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh Nguyễn Xuân Thắng khẳng định,

50 năm sau ngày đất nước hòa bình, thống nhất, cùng với sáng tác văn nghệ, Lý luận Văn hóa, Văn nghệ nước ta đã có những bước phát triển mới theo hướng dân tộc, dân chủ, khoa học, hiện đại và hội nhập. Nhiều công trình Lý luận Văn nghệ cả cổ điển và hiện đại của nhân loại đã được dịch và giới thiệu. Những vấn đề về đặc trưng, bản chất, giá trị, vai trò, chức năng và các mối quan hệ của Văn nghệ được nghiên cứu, kiến giải một cách khách quan, khoa học và có luận cứ thuyết phục hơn.

Tuy nhiên, theo đồng chí Nguyễn Xuân Thắng, trong thời gian qua, đời sống Văn nghệ chưa tương xứng với vị thế, tầm vóc và những đổi thay nhanh chóng của đất nước. Số lượng các tác phẩm lớn, có giá trị cao còn khiêm tốn; Lý luận, Phê bình VHNT chưa bắt kịp với yêu cầu định hướng sáng tác, sáng tạo phục vụ nâng cao chất lượng của

đời sống tinh thần và thực hiện các nhiệm vụ chính trị trọng tâm.

Qua nhìn nhận, đánh giá chặng đường phát triển của Văn hóa, Văn nghệ Việt Nam nói chung, Lý luận, Phê bình VHNT nói riêng trong nửa thế kỷ qua, đồng chí Nguyễn Xuân Thắng nêu định hướng, để góp phần chấn hưng, phát triển Văn hóa, Văn nghệ đất nước, thời gian tới, phải tiếp tục xây dựng hoạt động Lý luận, Phê bình VHNT phải là một bộ phận quan trọng trong đời sống Văn hóa, Văn nghệ đồng thời là một bộ phận trong công tác lý luận chính trị của Đảng. Công tác Lý luận, Phê bình VHNT cũng cần góp phần tích cực hơn nữa nhằm nâng cao nhận thức về vai trò của Văn hóa, Văn nghệ đối với phát triển; đặt Văn hóa, Văn nghệ đúng vị trí, thật sự xứng tầm trong các chiến lược, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội; thúc đẩy các ngành công nghiệp Văn hóa và Thị trường Văn hóa phát triển; cung cấp Luận cứ Khoa học cho việc hoàn thiện thể chế, pháp luật, chính sách, tạo môi trường thuận lợi cho các hoạt động Văn hóa, Văn nghệ và huy động nguồn lực cho phát triển Văn hóa, Văn nghệ, con người.

Phát biểu đề dẫn Hội thảo, Phó Giáo sư, Tiến sĩ Nguyễn Thế Kỷ, Chủ tịch Hội đồng Lý luận, Phê bình VHNT Trung ương nhấn mạnh, Hội thảo khoa học toàn quốc với chủ đề ***“Lý luận, Phê bình VHNT Việt Nam 50 năm sau ngày đất nước hòa bình, thống nhất, đổi mới: Thực trạng và định hướng phát triển”*** nhằm nhìn nhận đánh giá

khách quan 50 năm Văn hóa, Văn nghệ Việt Nam, đặc biệt là công tác Lý luận, Phê bình, để thêm một lần nữa nhận thức rõ hơn sự lãnh đạo đúng đắn, sáng tạo của Đảng, Nhà nước; sự đổi mới, kiên trì, linh hoạt của các cơ quan Văn hóa, Văn nghệ từ Trung ương đến địa phương; sự nỗ lực của các nhà quản lý, các nhà Nghiên cứu, Lý luận, Phê bình và văn nghệ sĩ. Hội thảo huy động tâm sức, trí tuệ, trách nhiệm và sự đóng góp của giới nghiên cứu, phê bình Văn hóa, Văn nghệ nhằm bổ sung hệ thống Luận cứ Khoa học và thực tiễn, từ đó, tư vấn với Đảng, Nhà nước tiếp tục lãnh đạo, chỉ đạo và có những quyết sách đúng đắn, kịp thời để phát triển nền Văn hóa, Văn nghệ nước nhà; phát huy vai trò định hướng của Lý luận, Phê bình VHNT trong hoạt động thực tiễn.

Hội thảo đã nhận được 103 tham luận của các nhà quản lý Văn hóa, Văn nghệ; các nhà Lý luận, Phê bình VHNT công tác ở các cơ quan Trung ương, địa phương, các trường Đại học, Viện nghiên cứu; các chuyên gia, Văn nghệ sĩ, có cả chuyên gia nước ngoài gửi tham luận đến. Các ý kiến, tham luận đều phân tích những ưu điểm, thành tựu; chỉ rõ những hạn chế, bất cập của Văn hóa, Văn nghệ nước ta, trong đó có lĩnh vực Lý luận, Phê bình VHNT Việt Nam 50 năm sau ngày đất nước thống nhất và đề xuất định hướng, giải pháp xây dựng, phát triển Văn hóa, Văn nghệ, nhất là thúc đẩy công tác Lý luận, Phê bình VHNT giàu tính dân tộc, khoa học, tiên tiến, dân chủ, nhân văn. **PV**

QUÁ TRÌNH HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN CỦA LỰC LƯỢNG VŨ TRANG TỈNH BÌNH PHƯỚC

□ BÙI VIẾT HÙNG

Bình Phước là một địa bàn chiến lược trong suốt hai cuộc kháng chiến chống ngoại xâm. Đây là chiến trường giằng co giữa ta và địch, cũng là nơi quân và dân ta làm nên những chiến công vang dội góp phần vào thắng lợi cuối cùng giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước. Sau giải phóng ở mặt trận biên giới Tây Nam này vẫn là nơi thử thách khắc nghiệt với các lực lượng vũ trang ta. Trên một địa bàn như vậy, Lực lượng Vũ trang Nhân dân tỉnh Bình Phước không ngừng được rèn luyện, thử thách, không ngừng trưởng thành và lớn mạnh đủ sức đảm đương nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ Đảng, bảo vệ Nhân dân.

Trong suốt quá trình lịch sử chiến đấu và trưởng thành của mình, bên cạnh những chiến công rực rỡ là những hy sinh, mất mát nhưng đã hình thành nên truyền thống vẻ vang của Bộ đội Cụ Hồ. Truyền thống đó luôn được các thế hệ cán bộ, chiến sĩ Lực lượng Vũ trang Nhân dân tỉnh Bình Phước kế thừa và tiếp nối trong công cuộc xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam trong điều kiện hiện nay ngày càng chính quy, tinh nhuệ và hiện đại.

Khởi nguồn từ các đội tuyên truyền vũ trang trên địa bàn Hớn Quản, Bà Rá, Bù Đốp, Lực lượng Vũ trang tỉnh Bình Phước được hình thành trên nền tảng của cuộc chiến tranh nhân dân vĩ đại. Các tổ chức tiền thân như “Thanh niên cứu quốc quân”, “Cộng hòa vệ binh”, “Tự vệ chiến đấu quân” lần lượt ra đời, trở thành lực lượng nòng cốt trong Tổng khởi nghĩa Tháng Tám năm 1945, giành chính quyền về tay Nhân dân.

Ngày 13-8-1945, Hội nghị toàn quốc Đảng Cộng sản Đông Dương quyết định phải kịp thời lãnh đạo

toàn dân tổng khởi nghĩa, giành chính quyền trước khi quân đồng minh kéo vào Đông Dương. Quán triệt Nghị quyết của Trung ương và Xứ ủy Nam Kỳ về Tổng khởi nghĩa giành chính quyền, đồng chí Văn Công Khai, Bí thư Tỉnh ủy Thủ Dầu Một tổ chức cuộc họp Tỉnh ủy mở rộng. Hội nghị quyết định: Thành lập Ủy ban khởi nghĩa do đồng chí Văn Công Khai phụ trách; các cơ sở lập ngay Ủy ban khởi nghĩa; ngày 25-8-1945 tập trung lực lượng toàn tỉnh giành chính quyền tại các thị xã; các thị trấn, đồn điền cao su đồng loạt khởi nghĩa.

Tại Lộc Ninh, ngày 24-8-1945, đội tự vệ do đồng chí Lê Đức Anh chỉ huy cùng với công nhân cao su và quân chúng tiến vào thị trấn cướp chính quyền. Sau 15 phút chiến đấu, đội tự vệ đã tiêu diệt 18 tên, thu được 40 súng, buộc chúng phải xin đầu hàng.

Cùng ngày tại Bù Đốp, ta bao vây đánh địch, thu được một kho súng (đây là nguồn vũ khí giúp cho LLVT Lộc Ninh đánh địch sau này). Lộc Ninh là một trong những nơi cướp chính quyền sớm nhất trong tỉnh Thủ Dầu Một.

Tại Hớn Quản (Bình Long), sáng ngày 25-8-1945, công nhân và nhân dân các đồn điền Quản Lợi, Xa Cam, Xa Trạch, Bình Sơn... tổ chức mít-tinh rồi chuyển thành biểu tình có trang bị vũ khí, chiếm nơi làm việc của bọn chủ, giành quyền làm chủ đồn điền, lực lượng Thanh niên Tiên phong cùng

công nhân kéo về chợ Hớn Quản tổ chức mít-tinh biểu dương lực lượng, sau đó cướp chính quyền quận lỵ.

Cũng trong ngày 25-8-1945, Ủy ban khởi nghĩa cử khoảng 100 công nhân Lộc Ninh - Hớn Quản và 50 công nhân người dân tộc thiểu số có trang bị vũ khí đến thị xã Thủ Dầu Một tham gia khởi nghĩa giành chính quyền. Ở Bà Rá, bọn chỉ huy và binh lính không dám đi khủng bố, chờ quân Đồng minh đến để giao nộp vũ khí.

Thắng lợi Cách mạng Tháng Tám của quân dân tỉnh Thủ Dầu Một, trong đó có quân dân các huyện phía Bắc (Bà Rá, Lộc Ninh, Hớn Quản) cùng với cả nước xóa bỏ chế độ thực dân, phát xít, xây dựng nước Việt Nam độc lập; đồng thời tạo những tiền đề quan trọng cho việc hình thành, thống nhất LLVT tỉnh, chuẩn bị cùng cả nước

Ảnh: TL

Khẩu đội súng máy phòng không 12,7mm lực lượng thường trực thực hành bắn mục tiêu trên không.

bước vào cuộc kháng chiến trường kỳ, gian khổ nhưng rất vẻ vang.

Từ sau Tổng khởi nghĩa Tháng Tám năm 1945, để bảo vệ chính quyền cách mạng, yêu cầu đặt ra là tổ chức và xây dựng LLVT. Trên cơ sở những tổ chức quần chúng có vũ trang trong Tổng khởi nghĩa và sự tập hợp tự nguyện của đông đảo công nhân, nông dân, hàng loạt các đơn vị vũ trang tập trung được hình thành và phát triển nhanh chóng, với quân số, vũ khí trang bị và tên gọi khác nhau nhưng cùng chung lý tưởng bảo vệ nền độc lập non trẻ của nhà nước cách mạng. Tại Hớn Quản, ngoài lực lượng tự vệ còn tổ chức một đội vũ trang tập trung gọi là Vệ quốc quân, sau đổi tên thành Vệ quốc đoàn. Lực lượng này thu hút hàng trăm thanh niên tích cực trong các làng cao su tham gia. Tại đồn điền cao su ở Thuận Lợi, lực lượng “Việt Nam mới” của đồng bào dân tộc ít người như S’tiêng, M’nông, Châu Ro được duy trì, tăng cường và trang bị thêm vũ khí, song hầu hết vẫn là cung tên, nên lực lượng này được gọi là “Đội quân cung tên”.

Tháng 11-1945, đồng chí Nguyễn Bình, Đặc phái viên của Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hòa vào miền Nam để xây dựng, thống nhất các LLVT. Tại Thủ Dầu Một, được sự giúp đỡ của Tỉnh ủy, ngày 20-11-1945 đồng chí Nguyễn Bình triệu tập “Hội nghị Quân sự Nam bộ”. Hội nghị bàn việc thống nhất LLVT ở Nam bộ, thống

nhất tên gọi, hình thức biên chế chi đội (đối với LLVT địa phương, phân chia khu vực hoạt động, đề ra những giải pháp tiến hành chiến tranh du kích), Hội nghị thống nhất cử đồng chí Nguyễn Bình làm Tổng Tư lệnh quân Giải phóng Nam bộ. Đồng thời quyết định biên chế các LLVT Nam bộ thành 25 chi đội (mỗi chi đội tương đương 1 trung đoàn), mỗi chi đội chịu trách nhiệm 1 tỉnh. Trong đó Chi đội 1 thuộc tỉnh Thủ Dầu Một (Bình Dương, Bình Phước ngày nay). Chi đội có 3 đại đội (mỗi đại đội tương đương 1 tiểu đoàn), Đại đội 3 hoạt động vùng cao su Hớn Quản, Lộc Ninh, Bù Đốp và vùng đồng bào các dân tộc thiểu số tỉnh Bình Phước. Ban chỉ huy Đại đội 3 do đồng chí Nguyễn Văn Ngọ (Tư Quý) làm Đại đội trưởng, Nguyễn Văn Hội - Đại đội phó, Lê Đức Anh - Chính trị viên. Địa bàn hoạt động gồm cả chiến trường Hớn Quản, Lộc Ninh, Bù Đốp. Trong giai đoạn này LLVT tỉnh Bình Phước với nòng cốt là Đại đội 3 (hạt nhân đầu tiên để phát triển LLVT cách mạng) trong đội hình Chi đội 1, đơn vị vũ trang tập trung đầu tiên của tỉnh.

Theo đề nghị của Đảng ủy - Bộ CHQS tỉnh, ngày 26 tháng 3 năm 2009, Chính ủy Quân khu 7 đã ký Quyết định số 309/QĐ-BTL công nhận ngày 25-12-1945 - ngày thành lập Đại đội 3, Chi đội 1, tổ chức vũ trang đầu tiên của tỉnh là Ngày truyền thống của LLVT tỉnh Bình Phước ■

CHUYỂN BIẾN TÍCH CỰC TỪ THỰC HIỆN CHỈ THỊ 46-CT/TW TRÊN LĨNH VỰC VĂN HÓA

□ MINH AN

Chỉ thị số 46-CT/TW, ngày 27/7/2010 của Ban Bí thư về “Chống sự xâm nhập của các sản phẩm Văn hóa độc hại gây hủy hoại đạo đức xã hội” trong đó, gắn việc thực hiện Chỉ thị với việc thực hiện phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống Văn hóa”, “Nếp sống văn minh nơi công sở”, tập trung tuyên truyền xây dựng Gia đình Văn hóa, khu dân cư Văn hóa, cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp, trường học, bệnh viện đạt Chuẩn Văn hóa, xem xét bổ sung vào tiêu chuẩn bình xét danh hiệu Văn hóa phù hợp với tình hình thực tế của từng ngành, địa phương.

Sau khi tổ chức học tập, quán triệt Chỉ thị 46-CT/TW của Ban Bí thư, nhận thức của các Cấp ủy Đảng, Chính quyền, cán bộ, đảng viên và các tầng lớp Nhân dân được nâng lên rõ rệt. Các cấp, các ngành đều xác định công tác xây dựng Văn hóa, chống sự xâm nhập của các sản phẩm Văn hóa độc hại gây hủy hoại đạo đức xã hội là một trong những nhiệm vụ quan trọng trong chỉ đạo, điều hành của Cấp ủy, Chính quyền địa phương.

Trưởng ban Tuyên giáo Tỉnh ủy Vũ Tiến Điền và Phó Giám đốc Sở Thông tin và Truyền thông Nông Hồng Thức tặng hoa cho các đơn vị.

Ảnh: M. An

Hiệu quả trong công tác tuyên truyền, giáo dục

Việc tuyên truyền, giáo dục thực hiện Chỉ thị 46-CT/TW được gắn liền với tuyên truyền thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 “Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay”, tập trung rà soát, xây dựng chuẩn mực đạo đức chung và đạo đức nghề nghiệp trong từng cơ quan, đơn vị; phòng chống tham nhũng, lãng phí, quan liêu và các tệ nạn xã hội khác; nâng cao tinh thần cảnh giác trước âm mưu “Diễn biến hòa bình” trên lĩnh vực Tư tưởng - Văn hóa của các thế lực thù địch với thủ đoạn phát tán, tuyên truyền lối sống thực dụng, lai căng, bạo lực làm băng hoại đạo đức xã hội.

Trong những năm qua, ngành chức năng của tỉnh đã luân chuyển hàng ngàn bản sách, báo xuống các Trường Tiểu học và Trung học cơ sở, Trung học Phổ thông, Giáo dục Thường xuyên và các trường Chuyên nghiệp, dạy nghề trên địa bàn tỉnh; tổ chức Hội thi “Kể chuyện theo sách” đã thu hút hơn 12.000 giáo viên và học sinh tham gia; đưa thư viện sách di động vào

trong sân chơi trường học. Ngoài ra, tỉnh cũng trưng bày khoảng 9.500 bản sách gồm: Sách Tham khảo, Khoa học - Kỹ thuật, Văn học, Y học, Truyện thiếu nhi, Đảng Cộng sản Việt Nam, những mẫu chuyện kể về Bác Hồ, biển đảo,... tạo điều kiện cho các em được trực tiếp chọn lựa tài liệu theo nhu cầu, nâng cao nhận thức về lối sống lành mạnh, có ích cho xã hội.

Việc kiểm tra chấp hành pháp luật và các quy định liên quan Văn hóa

Quản trị sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng trên lĩnh vực Văn hóa, Ủy ban Nhân dân tỉnh chỉ đạo Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch phối hợp với các ngành chức năng tiến hành kiểm tra, ngăn chặn các sản phẩm Văn hóa độc hại xâm nhập trên địa bàn.

Thông qua các hoạt động kiểm tra, đã đề ra nhiều biện pháp nhằm ngăn chặn có hiệu quả các hoạt động tiêu cực, lợi dụng internet để truyền bá tư tưởng phản động, lối sống không lành mạnh, đẩy lùi sự xâm nhập và tác hại của các sản phẩm đồi trụy, phản động, tạo môi trường Văn hóa lành mạnh trên địa bàn.

Việc thực hiện Chỉ thị 46-CT/TW của Ban Bí thư (khóa X), nhận thức các Cấp ủy Đảng, Chính quyền, các cơ quan, ban, ngành, đoàn thể, cán bộ, đảng viên và các tầng lớp Nhân dân về tác hại của các sản phẩm Văn hóa độc hại từng bước được nâng lên. Công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức lối

sống của mỗi cán bộ, đảng viên và các tầng lớp Nhân dân được chú trọng, gắn với việc rèn luyện học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Nhiều giá trị đạo đức tốt đẹp của dân tộc Việt Nam được kế thừa và phát huy, các hoạt động Văn hóa, Văn học, nghệ thuật, Thể dục, Thể thao được đề cao, góp phần tích cực trong việc bảo vệ và phát huy những giá trị đạo đức tốt đẹp của dân tộc, tạo môi trường Văn hóa, xã hội lành mạnh. Phong trào xây dựng Gia đình Văn hóa, Khu dân cư Văn hóa đi vào chiều sâu, được nhân dân đồng tình hưởng ứng, tạo sức mạnh đoàn kết của cộng đồng dân cư, phát huy được tính tích cực, sáng tạo của Nhân dân; nâng cao ý thức tự quản, tự giác trong việc phát huy các giá trị Văn hóa. Việc cưới, việc tang, lễ hội được tổ chức đúng truyền thống và quy định của Nhà nước. Việc phòng chống các sản phẩm Văn hóa độc hại, ngăn chặn và đẩy lùi các tệ nạn xã hội được tăng cường. Bước đầu, các tổ công tác đã phát hiện, xử lý việc phát tán, tham gia bình luận sai trái trên các trang mạng xã hội. Các giá trị Văn hóa truyền thống được phát huy, lòng tự hào dân tộc, truyền thống cách mạng được khơi dậy trong mọi người, nhiều giá trị Văn hóa dân tộc được bảo tồn. Trật tự an toàn xã hội được bảo đảm, người dân sống có kỷ cương, nề nếp, tự giác thực hiện tốt nghĩa vụ công dân ■

NIỀM YÊU THÀNH PHỐ TRẺ

Một ngày đầu Thu 1997, từ một tỉnh xa xôi của khu vực Bắc miền Trung, tôi chính thức trở thành công dân của tỉnh mới Bình Phước, lập nghiệp tại thị tứ Đồng Xoài - vùng đất “rực lửa chiến công” những tháng năm đánh Mỹ. Đang giữa mùa mưa nên đất trời sũng nước, những con đường gập ghềnh ổ voi ổ gà nhoẹt nhoẹt đất đỏ. Cả khu vực thị tứ Đồng Xoài khi ấy nhà cửa thưa thớt và xập xệ. Vài hộ phải kéo điện loằng ngoằng từ rất xa mới có được thứ ánh sáng đỏ quạch, còn hầu hết thắp đèn dầu, đến quán xá cũng sử dụng đèn Măng - sông, đèn Bão. Dù đã chuẩn bị tinh thần, tôi vẫn không khỏi hụt hẫng khi thấy nơi mình chọn lập nghiệp với bao khó khăn buổi đầu bày ra trước mắt!

Đặc thù nghề viết khiến các giác quan của tôi giống như chiếc cần ăng - ten luôn giương lên trước những điều mới mẻ, lạ lẫm nơi vùng đất mới. Dầu là trung tâm của huyện lỵ Đồng Phú, nhưng khu vực thị tứ Đồng Xoài ngày mới tách tỉnh chỉ là một miền quê nghèo và lạc hậu. Nhưng chẳng bao lâu, sức sống mãnh liệt nơi vùng đất “gian lao mà anh dũng” này đã cuốn hút tôi. Sức sống ấy hiển hiện ở màu đất đỏ như son, ở sự lạc quan của những con người “làm ra làm, chơi ra chơi”; ở sự ngút ngàn của những triền đồi rợp bóng điều, cao su, hồ tiêu và cây ăn trái xanh mướt. Chợ Đồng Xoài - khu chợ đầu mối của tỉnh rậm rịch những chuyến xe đưa hàng đến và đi

□ LINH TÂM

suốt đêm. Những rẫy điều, cao su um tùm, xanh tốt, tán vươn nhanh phủ kín các triền đồi, không chỉ hứa hẹn những mùa vụ bội thu mà còn cho ta cảm giác yên bình bởi màu xanh ngút ngát trải dài, giống như những cánh tay ôm choàng, nối liền những miền quê, trở thành nét đặc trưng của Đồng Xoài và Bình Phước. Những hình ảnh, những âm thanh ngồn ngộn của cuộc sống nơi này khác hẳn sự trầm lặng ở quê hương tôi và nó khắc vào trí nhớ của tôi những ngày đầu nơi miền quê mới.

Tôi nhớ rất rõ thời khắc từ xóm núi nơi miền Đông đất đỏ, Đồng Xoài từng bước trở thành thị xã (năm 2000) rồi thành phố (2018). Vào cái đêm trước khi Đồng Xoài chính thức trở thành thành phố, tôi thao thức không ngủ được nên trở dậy chạy xe chậm chậm trên những con đường hăng ngày vẫn đi qua. Bỗng thấy nơi mình sống lâu nay sao khác lạ! Những chuyến xe giao hàng ở khu vực chợ Đồng Xoài vẫn ồn ào thế, nhưng lạ thay tiếng ồn ào đêm ấy lại khiến người ta thấy vui! Những con người sống nhờ vào chợ vẫn cần mẫn mưu sinh khi trời gần sáng, nhưng gương mặt người sao mà hớn hởi! Những cột mốc đáng nhớ của ngày đầu thành lập thị xã Đồng Xoài (1-1-2000) và 18 năm sau, thành lập thành phố Đồng Xoài (1-12-2018) là những mốc son trong trí nhớ của những người lớn tuổi và cả những người đã chọn Đồng

Xoài làm quê hương như tôi. Thoảng chốc đã 5 năm, phố núi Đồng Xoài trở thành thành phố. Những gì đang hiện hữu hôm nay trên mảnh đất Đồng Xoài nhiều lúc khiến tôi ngỡ ngàng. Ngày mới đặt chân đến vùng đất này, dù có chiêm bao tôi cũng không dám mơ tới một ngày, cái thị tứ nhỏ miền sơn cước từng bầm dập vì đạn bom cày xới trong chiến tranh lại trở thành đô thị, mà lại là đô thị thông minh, đô thị tiềm năng của miền Đông anh dũng.

Cùng với những mốc son ấy, hình hài một đô thị trẻ, năng động dần được đắp đầy. Đường Hùng Vương - con đường trước Trung tâm hành chính tỉnh như nét chấm phá đầu tiên của bức tranh đô thị Đồng Xoài. Rồi từng bước một, những tuyến đường: Trần Hưng Đạo, Hồ Xuân Hương, Đường 20, Lý Thường Kiệt, gần đây nhất là tuyến đường Đặng Thai Mai, các khu đô thị như The Gold City, Khu dân cư Cao su Đồng Phú, Khu dân cư Tiến Hưng, Khu

đô thị phức hợp Cát Tường Phú Hưng... đã và đang tạo nên hình hài một đô thị trẻ. Tuyến Quốc lộ 14 đi qua thành phố, đường Hồ Xuân Hương, đường Lý Thường Kiệt, rồi đường Đặng Thai Mai... giống như những dải lụa màu mềm mại khoác hờ hững trên vai thiếu nữ, làm cho Đồng Xoài mang một dáng vẻ mộng mơ, huyền hoặc dưới ánh đèn đường khi màn đêm buông xuống.

Nhưng Đồng Xoài đáng nhớ hơn, ấn tượng hơn khi Đảng bộ, chính quyền và người dân thành phố trẻ này đồng lòng thực hiện Đề án phát triển đô thị thành phố giai đoạn 2021-2025, định hướng đến năm 2030. Theo đó, thành phố quan tâm chỉnh trang đô thị theo hướng hiện đại, nâng cao chất lượng công tác quản lý nhà nước trên lĩnh vực phát triển đô thị. Năm 2022, thành phố Đồng Xoài ghi dấu ấn đậm nét ở lĩnh vực hạ tầng giao thông. Không chỉ tập trung đầu tư nâng cấp, mở rộng các tuyến đường hiện hữu mà hàng loạt dự án giao thông mới

Toàn cảnh quảng trường thành phố Đồng Xoài. Ảnh PV

và khó được triển khai đồng bộ dưới sự chỉ đạo quyết liệt, nhất quán của Đảng bộ và chính quyền thành phố. 32 tuyến đường với tổng chiều dài hơn 13km đã được nâng cấp, cải tạo. Và tuyến đường Đặng Thai Mai với chiều rộng mặt đường 32m, có dải ngăn cách cứng, có bồn hoa, vỉa hè, hệ thống điện sinh hoạt, đèn chiếu sáng, cấp thoát nước và các hạ tầng kỹ thuật đồng bộ với tổng mức đầu tư gần 69 tỷ đồng đã thể hiện tầm nhìn chiến lược về phát triển kinh tế - xã hội và tạo diện mạo mới cho thành phố trẻ trung, năng động này. **Đầu năm 2023, công trình Quảng trường thành phố Đồng Xoài trên khuôn viên rộng 21.900m² - vốn là sân vận động thành phố được khởi công xây dựng. Đây là công trình chào mừng 5 năm thành lập thành phố Đồng Xoài.** Với diện tích rộng, thoáng, lại tiếp giáp các tuyến đường lớn đã hoàn thiện về hạ tầng kỹ thuật và thiết kế theo mô hình công viên mở, Quảng trường thành phố Đồng Xoài không chỉ là nơi tổ chức các sự kiện chính trị - xã hội lớn của thành phố mà còn tạo không gian công cộng, khu vui chơi, giải trí, sinh hoạt cộng đồng... đáp ứng nhu cầu của người dân thành phố. Từ đó tạo ra không gian mới cho sự phát triển kinh tế - xã hội thành phố cả hiện tại và tương lai. Và niềm yêu thành phố thân thương này đến với tôi qua từng con dốc, từng con đường rợp bóng cây xanh. Dù có nhắm mắt lại, tôi vẫn hình dung ra đường Lê Duẩn với hai hàng cây xà cừ rợp bóng, đường Nguyễn Thị Minh Khai trồng cây bàng Đài Loan, đường

Ngô Gia Tự rực sắc bằng lăng tím mỗi độ hè sang, đường 6-1 trồng toàn cây dầu sum suê bóng mát, đường Hà Huy Tập là cây lộc vừng và đường Nguyễn Văn Cừ thì ngan ngát hương hoa sữa.

Hơn ¼ thế kỷ đã trôi qua. Cái cảm giác hẫng hụt của ngày đầu đặt chân lên mảnh đất Đồng Xoài, khi ấy hãy còn là một thị tứ chưa tới 25 ngàn người cùng với vô vàn khó khăn đã nhường chỗ cho niềm tự hào về một miền quê đầy triển vọng và có sự kết nối nhiệm màu giữa quá khứ, hiện tại với tương lai. Dẫu chỉ mới 5 năm mang tên thành phố, nhưng Đồng Xoài đã đổi thay khiến không chỉ du khách mà ngay chính người dân Đồng Xoài cũng phải ngỡ ngàng. Trên những triền đồi nhấp nhô, đó đây vẫn còn những vết tích kho đạn dược của cả ta và địch đã được san lấp, nhưng vẫn giữ được độ cao cần thiết để tạo dấu ấn riêng của một đô thị vùng sơn cước. Những ngày cuối năm, thư thái chạy xe trên những con lộ thênh thang hay qua Quảng trường trung tâm thành phố, qua Công viên Suối Cam, Công viên Xoài, ký ức lại đưa tôi về những ngày gian khó của 26 năm trước, khi đồng Xoài hãy còn là thị tứ. Và niềm tự hào về một vùng đất khói lửa trong chiến tranh, nay trở thành đô thị trẻ lại dâng trào khiến tôi muốn hát vang lên bài “Đồng Xoài một khúc ca Xuân” của nhạc sỹ Võ Đông Điền: *Ta như thấy một thành phố trên cao/Ta như thấy một Bình Phước mai sau... Ta như thấy lời của gió vi vu... Ta như thấy một thành phố trên cao!* ■

Đồng Xoài thành phố của tôi

Tự sự thiết tha $\text{♩} = 55$

Nhạc: Quỳnh Hợp - Lời: thơ Trịnh Loan

Đồng Xoài thành phố của tôi. Đã qua những ngày gian khó.
Phố núi miền Đông đất đỏ. Chối xanh lách cát vươn lên. Đồng
Xoài thành phố thông minh. Cây thắm xanh trên vùng đất mới. Những khu công nghiệp san
sát. Bốn phương hội tụ anh tài. Đồng Xoài của tôi tràn đầy sức
...vững vàng bước tới tương lai.
trẻ. Đường phố thênh thang rộng mở đón mời. Những con người trí tuệ.
Những trái tim nhiệt huyết. Xây dựng Đồng Xoài ngày càng thắm tươi.
Đồng Xoài của tôi thơm ngát hương điều. Mỗi mùa xuân về trái ngọt xum
suê. Những rừng cao su bát ngát. Nhựa trắng dâng đời tiếng
hát. Đồng Xoài của tôi thương nhớ đầy với. Đồng...
...với. Đồng Xoài của tôi hôm nay... rạng ngời.

Đặng Ngọc Tình

Thành Phố Của Niềm Tin

*Đồng Xoài tháng cuối năm
Dòng người xe rộn rã
Xôn xao thành phố trẻ
Rợp sắc màu cờ hoa*

*Bầu trời xanh bao la
Mây bông bênh trong gió
Bình minh hồng rực rỡ
Chim ca vang ban mai*

*Những con đường trải dài
Những công trình khát vọng
Hồ Suối Cam thơ mộng
Sức sống trẻ căng tràn*

*Quảng trường mới huy hoàng
Công viên Xoài hoa lệ
Đường Trường Chinh, Nguyễn Huệ
Trần Hưng Đạo, Hùng Vương...*

*Còn biết bao con đường
Vẫn ngày ngày tập nập
Cùng đất nước hội nhập
Công nghiệp đang vươn mình*

*Thành phố trẻ tươi xinh
Năm tuổi đời vào ngưỡng
Những bước đi bền vững
Hương tâm cao tương lai*

*Như ánh nắng ban mai
Đang dẫn đường chỉ lối
Mang kỷ cương soi rọi
Đồng xoài đang vươn mình*

*Đem sức trẻ bình sinh
Chung tay cùng đất nước
Vì ngày mai tiến bước
Thành phố của niềm tin...*

Đỗ Thanh Bình

Thành Phố Quê Tôi

Năm xưa “rực lửa chiến công”
Lập nên kỳ tích non sông đón mừng
Khí thế cách mạng tung bừng
Từ “Phú Riêng Đỏ” đến vùng ven sông
Vững vàng “ba mũi giáp công”
Rạng danh truyền thống Miền Đông anh hùng
Quân đi vang dậy núi rừng
“Thần tốc” giải phóng lấy lòng trời Nam
Đánh cho “Mỹ cút” Ngụy hàng
Miền Nam đại thắng giang san khai hoàn
Phát huy truyền thống vẻ vang
Bốn chín năm xây dựng mở mang cuộc đời
Đẩy lùi nghèo đói đi rồi!
Hết cảnh sống tạm của thời gian truân
Đường đi bùn ngập bàn chân
Nêu cao ý chí vượt dân mới qua

Lòng dân ý Đảng hài hòa
Từ trong gian khó bước ra vững vàng
Mang lại cuộc sống khang trang
Ấm no hạnh phúc lòng càng vui thay!
Nhà cao tiện nghi đủ đầy...!
Phố phường sầm uất ngát ngây lòng người
Nhiều khu công nghiệp ra đời
Doanh thu tăng trưởng rạng ngời quê hương
Nơi đây cửa ngõ bốn phương
Giao lưu hội nhập rộng đường đi lên
Tiềm năng phát triển vững thêm
Trung tâm tỉnh lỵ trở nên mạnh giàu
Kinh tế chính trị đi đầu
An sinh xã hội thấm sâu lòng vàng
Mãi là điểm tựa cao sang
Đồng Xoài đổi mới huy hoàng đắm say
Con cháu tiếp bước dạn dày
Dựng xây thành phố đến ngày phồn vinh
Quê tôi vững bước chuyển mình
Sẽ là thịnh vượng, văn minh, hùng cường.

Ảnh: TL

Đoàn Thu Hiền

Vững Bước Đi Lên

Mời anh ghé thăm Đồng Xoài quê em
Năm năm dựng xây trên đà vươn tới
Cao su lá thay, non xanh vời vợi
Cà phê, tiêu, điều trĩu quả ngát hương
Rừng cò hoa rực rỡ khắp phố phường
Mừng Đảng, mừng Xuân, mừng Đồng Xoài thành phố trẻ
Từng giờ đổi thay bức tranh Xuân ai vẽ
Ý Đảng lòng dân chung sức chung tay
Khu công nghiệp mọc lên rộn rã đêm ngày
Siêu thị, chợ Đồng Xoài đông vui nhộn nhịp
Trường học em thơ tung tăng ríu rít
Đường giao thông rộng mở thênh thang
San sát nhà tầng cao ngất khang trang
Điện sáng lung linh đêm về lấp lánh
Đồng Xoài ơi niềm tự hào kiêu hãnh
Đi giữa quê nhà như giữa chốn phồn hoa
Sức sống trào dâng hạnh phúc chan hoà
Vững bước đi lên trên tầm cao mới.

Ảnh: TL

Đồng Anh Thuận

Thêm Xuân

*Năm năm nhịp bước vẫn thương
Đồng Xoài rực lửa bốn phương tìm về
Lặng nghe gió vút lời quê
Đồng Xoài rực lửa chút yêu chút tình!*

*Nhớ xưa đeo nhẫn cho mình
Đồng Xoài rực lửa chớm xanh cây đời
Nặng mang ân nghĩa đất trời
Đồng Xoài rực lửa giữ lời nước non!*

*Vào Đông hoa ủ nụ hồng
Đồng Xoài rực lửa kết hồng tình thân
Nhịp thương ghé bến dừng chân
Đồng Xoài rực lửa thêm Xuân đẹp lòng!*

Nguyễn Xuân Cường

Thành Phố Trẻ

*Em có về Bình Phước quê anh
Mời ghé lại, thăm thành phố trẻ
Đồng Xoài đó gian lao một thuở
Giờ chuyển mình, vươn tới đỉnh cao.*

*Đồng Xoài thân thương rất đổi tự hào
Như vì sao giữa bầu trời Bình Phước
Dấu đổi mới vẫn vẹn tình sau trước
Nét hài hòa, hiện đại, văn minh*

*Bao ngôi nhà đẹp tựa những bức tranh
Đường phố rộng thênh thang chiều gió thổi
Nhìn Thành phố mỗi ngày thêm thay đổi
Trái tim anh nghe rung động bồi hồi*

*Em hãy về hai ta sẽ sánh đôi
Tối đạo bước dưới ánh đèn sáng rực
Nghe chuyện kể thành phố nay có được
Bằng con đường ý Đảng hợp lòng Dân*

*Về nhé em! Em sẽ thấy nhiều hơn
Những góc phố, công viên xanh và sạch
Những công trình mọc lên theo quy hoạch
Bởi tình người gắn chặt với quê hương*

*Góp của, góp công hiến đất làm đường
“Việc phố việc làng đất vàng cũng hiến”
Đoàn kết một lòng cùng điển hình tiên tiến
Xây dựng Đồng Xoài vững bước đi lên.*

Trường Xuân

Tuổi Lên Năm!

*Năm mùa cao su thay lá
Lộc xanh chồi biếc hiền hoà
Năm mùa cây cao bóng toả
Hương điều chín mọng lan xa*

*Năm mùa bỏ câu chao liệng
Kết đoàn thiện nguyện yêu thương
Cảm thông dìu nhau tiếp bước
Bên nhau tình nghĩa mãi còn*

Tầm Vông, Đồng Tiền^() áo mới
Lững lờ những cánh hoa trôi
Bình minh hoa vàng soi bóng
Bờ kè hoa nở dạo chơi*

*Âm vang các khu công nghiệp
Rộn ràng phát triển không ngừng
Kế thừa dựng xây phát triển
Đồng Xoài đô thị thông minh*

*Đồng Xoài - Oi thành phố trẻ!
Dồi dào nội lực tiềm năng
Vững vàng đầu tàu chắc khoẻ
Đồng Xoài mừng tuổi lên năm!*

(*) Tên của suối Tầm Vông và suối Đồng Tiền

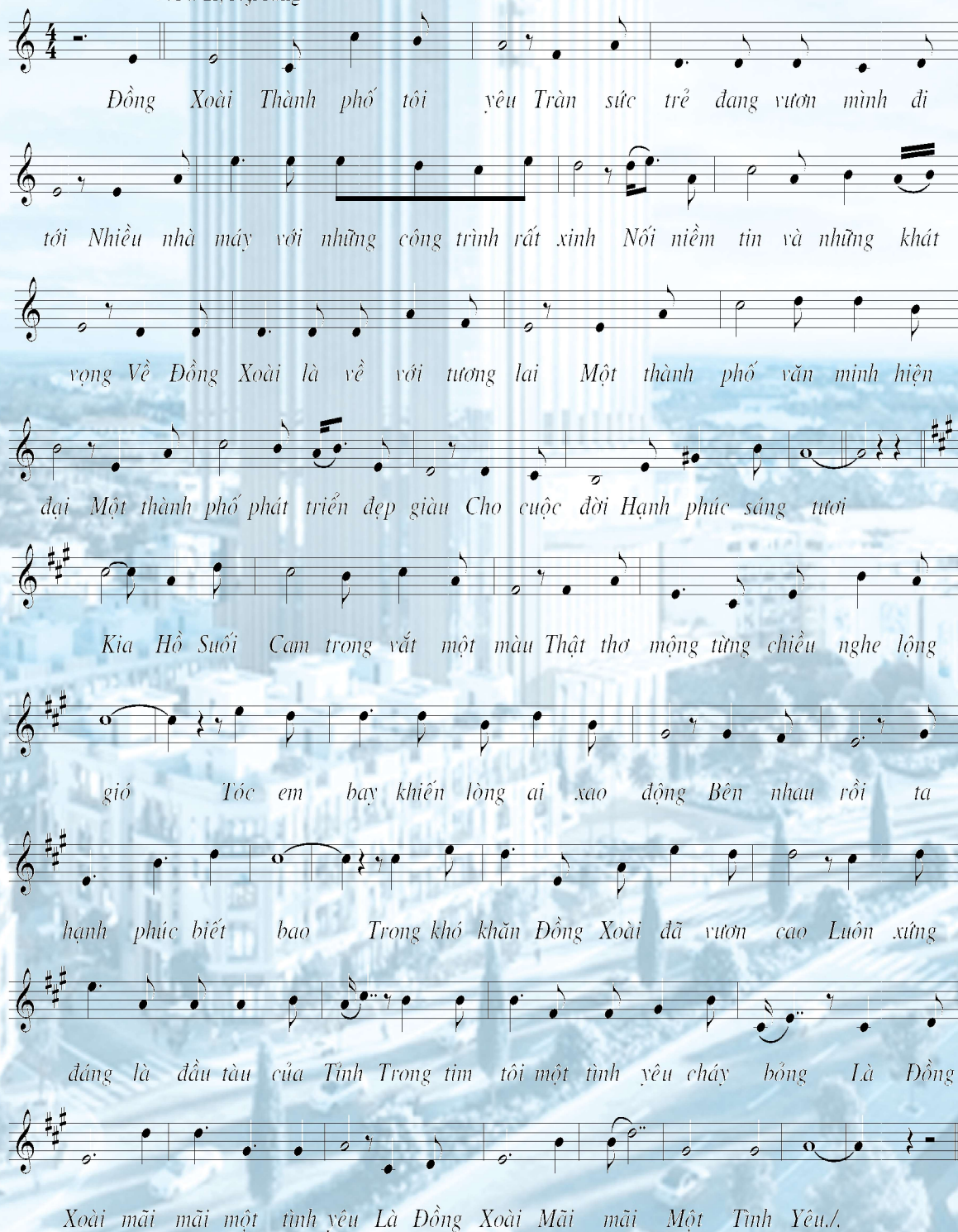
MÃI MÃI MỘT TÌNH YÊU

♩ = 125

Vui tí zì, rộn ràng

Thơ: Thúy Nguyễn

Nhạc: Nguyễn Văn Luân

Đồng Xoài Thành phố tôi yêu Tràn sức trẻ đang vươn mình đi
tới Nhiều nhà máy với những công trình rất xinh Nổi niềm tin và những khát
vọng Về Đồng Xoài là về với tương lai Một thành phố vẫn mình hiện
đại Một thành phố phát triển đẹp giàu Cho cuộc đời Hạnh phúc sáng tươi
Kia Hồ Suối Cam trong vắt một màu Thật thơ mộng từng chiều nghe lộng
gió Tóc em bay khiến lòng ai xao động Bên nhau rồi ta
hạnh phúc biết bao Trong khó khăn Đồng Xoài đã vươn cao Luôn xứng
đáng là đầu tàu của Tỉnh Trong tim tôi một tình yêu cháy bỏng Là Đồng
Xoài mãi mãi một tình yêu Là Đồng Xoài Mãi mãi Một Tình Yêu./

MIỀN ĐÔNG NGÀY ẤY - BÂY GIỜ

□ TÀI TUỆ

Nói đến miền Đông Nam bộ người ta nhớ ngay một vùng đất thật trù phú và thiêng liêng, được thiên nhiên ưu đãi quanh năm mưa thuận gió hòa. Từ thuở “Mang gươm đi mở cõi” người miền Đông đã tạo được dấu ấn của hệ giá trị: Anh dũng, đoàn kết, hào sảng, nặng nghĩa tình. Hơn 300 năm trước, năm 1698 Chưởng cơ Lê Thành hầu Nguyễn Hữu Cảnh vâng lệnh chúa Nguyễn vào kinh lược đất Đồng Nai, đặt vùng đất mới thành phủ Gia Định chiêu mộ lưu dân đến lập nghiệp mở cương vực mới cho đất nước không phải bằng chiến tranh, bạo lực mà bằng uy đức, sự hài hòa, các tôn giáo và dân tộc gắn bó với nhau mật thiết chung sức, chung lòng xây dựng quê hương.

NGÀY ẤY, MIỀN ĐÔNG THẨM TÌNH DÂN TỘC

Với tôi, kí ức tuổi thơ ủa về mỗi lần nhắc đến hai từ miền Đông ngày ấy!

Ai đã qua vùng miền Đông đất đỏ, nghe máu đỏ nhuộm hồng đỏ bao lần. Ruộng lúa mênh mông từng vùi chôn giặc Mỹ. Trông từng con người cũng thấy (ở...ơ...) những niềm tin... Từ trận thắng hôm nay, ta xây lại bằng mười. Từ trận thắng hôm nay, ta xây lại đẹp hơn (Ca từ bài hát Tình đất đỏ miền Đông của nhạc sĩ Trần Long Ẩn).

Năm 1979, từ miền Trung xa xôi “Tha phương cầu thực”, gia đình tôi di cư (theo chính sách của Nhà nước) vào xây dựng kinh tế mới ở huyện

Lộc Ninh tỉnh Sông Bé, bố mẹ tôi làm công nhân cao su. Đất nước vừa kết thúc chiến tranh giống như con người mới qua cơn bạo bệnh, sức khỏe ẻo uột; kinh tế cực kì khó khăn. Sân bay Quân sự Lộc Ninh vẫn còn hàng núi các loại đạn, bom, xe tăng, máy bay,... người dân đi lại và hành nghề lượm nhôm đồng giẫm đạp bom, mìn nổ để lại bao đau thương, mất mát cho nhiều gia đình.

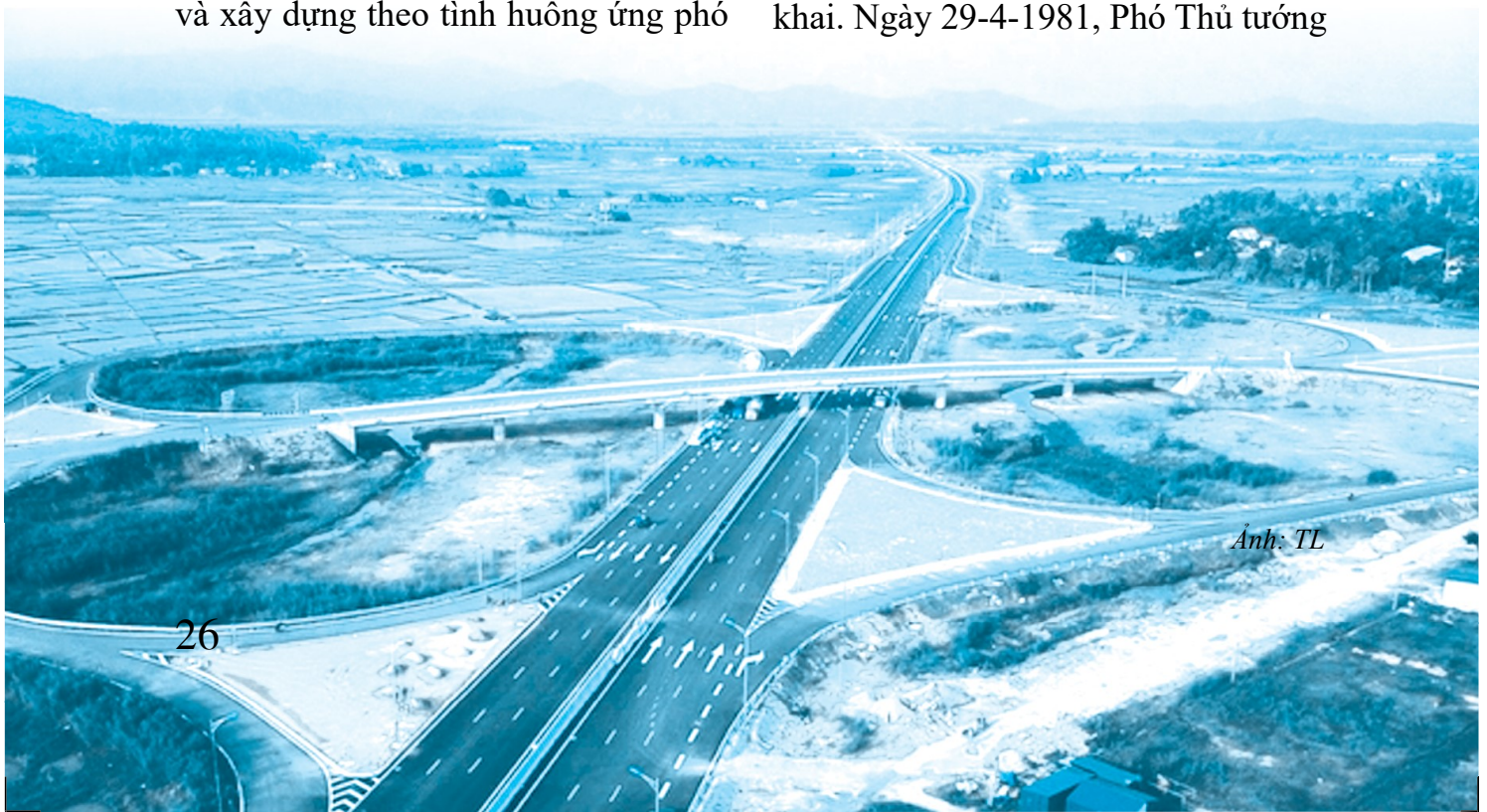
Chiến tranh biên giới Tây Nam cũng ảnh hưởng nhiều đến khu vực biên giới các tỉnh miền Đông. Tình hình an ninh có thời điểm căng thẳng, người dân cứ nghe tiếng keng báo động có lúc ngày, lúc đêm khuya là

bồng bế nhau chạy về hướng cầu Cần Lê, xa hơn là Thủ Dầu Một đợi khi nghe thông tin yên ổn mới quay trở lại. Vì bọn diệt chủng Pol Pot rất tàn ác, chúng thường qua biên giới. Trước khi gia đình tôi vào định cư đã từng xảy ra vụ thảm sát dã man ngày 16-3-1978 tại thôn Xa Trạch, xã Hưng Phước và thôn 6, xã Thiện Hưng, huyện Bù Đốp, hàng trăm người già và trẻ con bị sát hại. Chính vùng đất Lộc Ninh ngày 20-6-1977 đã cứu mang Nguyên Thủ tướng Hun Sen lúc ấy là Trung tá Hun Sen đã cùng 4 đồng đội vượt qua biên giới Việt Nam tìm đường cứu nước, giúp nhân dân Campuchia lật đổ chế độ diệt chủng tàn bạo Pol Pot. Tình hình khiến người dân khó yên tâm an cư lạc nghiệp và một số phải chấp nhận về lại miền Trung, miền Bắc. Lúc bấy giờ, hạ tầng hầu như chỉ tạm bợ, nhà ở chỉ bằng các lán tranh, tre, nứa, lá và xây dựng theo tình huống ứng phó

vụ việc. Giữa những cánh rừng già chỉ là những con đường đất đỏ, mưa đến lầy lội, mùa khô thì bụi mù. Các bệnh sốt rét, sốt xuất huyết, côn trùng và rắn độc cắn là sự đe dọa lớn đến đời sống ẩm đạm của người dân. Nhưng chính sự đoàn kết, tương thân, tương ái và ý chí bám đất giữ làng của nhân dân miền Đông đã đẩy lùi mọi khó khăn và vượt qua thử thách cam go bởi thời điểm lịch sử vừa khắc phục hậu quả chiến tranh vừa tiếp tục bảo vệ thành quả độc lập dựng xây đất nước.

SỨC SỐNG DÀN BỪNG SÁNG TRÊN QUÊ HƯƠNG MIỀN ĐÔNG NAM BỘ

Bắt đầu từ những dấu ấn: Năm 1977 Chính phủ ban hành chủ trương: *"Thủy lợi là biện pháp hàng đầu để phục hưng đất nước"*. Ngay sau đó, quá trình tổ chức khảo sát, đánh giá và thực hiện nhanh chóng được triển khai. Ngày 29-4-1981, Phó Thủ tướng

Ảnh: TL

Huỳnh Tấn Phát đã động thổ khởi công xây dựng hồ Dầu Tiếng tại tỉnh Tây Ninh, hàng trăm nghìn người được huy động để xây dựng hồ thủy lợi lớn nhất Việt Nam với diện tích mặt nước lên đến 270km². Công trình vĩ đại này đã giải quyết dứt điểm tình trạng khô hạn, thiếu nước cho cả một vùng rộng lớn về nông nghiệp và nước sinh hoạt. Ba năm sau, nhờ sự hỗ trợ về tài chính và kỹ thuật của Liên Xô từ năm 1984 xây dựng nhà máy thủy điện Trị An đến ngày 30-4-1988 phát điện tổ máy số 1 và đưa vào khánh thành năm 1991 đã giải quyết khâu quan trọng về năng lượng điện cung cấp một phần rất lớn cho miền Đông Nam bộ. Nhiều dự án quy mô hình thành nên các khu công nghiệp mang lại nguồn thu ngân sách lớn và giải quyết bài toán lao động, tạo cơ hội công ăn việc làm cho thế hệ trẻ, thu hút nguồn nhân lực từ khắp nơi trong cả nước đổ về.

Đất nước đổi mới từ Đại hội VI của Đảng năm 1986 có ý nghĩa quan trọng về thay đổi nhận thức, đổi mới tư duy, trước hết là tư duy kinh tế, đổi mới phong cách lãnh đạo và công tác nên Đông Nam bộ cũng chính thức tạo được sức bật chuyển biến lớn về kinh tế ở giai đoạn này. Vùng đất đổi mới bắt đầu từ con người, đó là tư duy - tài năng và sự quyết liệt của chính quyền

và người dân. Qua lăng kính kiến thiết sáng tạo của Cố Thủ tướng Võ Văn Kiệt với ông Lý Quang Diệu năm 1995 cho khảo sát thành lập Khu Công nghiệp Việt Nam - Singapore (VSIP) tại tỉnh Bình Dương mang lại nhiều lợi ích khởi đầu nền công nghiệp chất lượng cao trong liên kết, đối ngoại.

Bức tranh miền Đông Nam bộ giờ đây đang khoác trên mình chiếc áo mới trẻ trung, năng động, sức sống dần bừng sáng trên từng mảnh đất quê hương. Các trục Quốc lộ, đường cao tốc đã và đang thi công tạo huyết mạch cho sức sống miền Đông phát triển kinh tế - xã hội, ổn định về chính trị. Cửa khẩu Quốc tế Mộc Bài Tây Ninh, cửa khẩu Quốc tế Hoa Lư Bình Phước, cảng biển Vũng Tàu, ga Sóng Thần Bình Dương, miền di sản cho du lịch về nguồn các Di tích Lịch sử Cấp Quốc gia Chiến khu Đ ở Đồng Nai, Căn cứ Bộ Chỉ huy Quân sự Miền Tà Thiết ở Bình Phước, Khu Căn cứ Trung ương Cục ở Tây Ninh; du lịch trải nghiệm tại khu dự trữ sinh quyển thế giới rừng Quốc gia Bù Gia Mập, rừng nguyên sinh Mã Đà; du lịch biển Bình Thuận - Vũng Tàu; du lịch tâm linh núi Bà Đen, Núi Bà Rá, Núi Tà Cú... đã làm phương tiện cất cánh để Đông Nam bộ phát triển toàn diện. Trục giao thông Quốc lộ

Ảnh: TL

1, Quốc lộ 13, 14 đã nối miền Trung, Tây Nguyên, Thành phố Hồ Chí Minh và nước bạn Campuchia nối liền với vùng Đông Nam bộ thật thuận tiện. Thêm vào đó, đường thủy và đường sắt cũng tạo thế mạnh trung chuyển của miền Đông. Các tỉnh Đông Nam bộ đều ban hành chính sách thu hút đầu tư và ưu đãi cho doanh nghiệp nên hầu như tỉnh nào cũng có hàng chục khu công nghiệp.

Ngày 7-10-2022 Bộ Chính trị đã ban hành Nghị quyết 24- NQ/TW về *phát triển kinh tế - xã hội và bảo đảm quốc phòng, an ninh vùng Đông Nam bộ đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045*, mở ra cơ hội mới phát triển vùng Đông Nam bộ thành trung tâm kinh tế, chính trị quan trọng trong liên kết các vùng và khu vực. Chắc chắn tương lai không xa chính quyền và người dân sẽ tin tưởng, kỳ vọng, và đón nhận về một tương lai tươi sáng miền Đông Nam bộ

manh về kinh tế, ổn định về chính trị và xã hội phồn vinh, hạnh phúc. Nền tảng đó được khẳng định rất bền vững trong thông điệp: **Miền Đông Nam bộ là miền di sản giàu truyền thống của xưa và nay**; với lợi thế về đất đai rộng lớn, khí hậu ôn hòa, địa hình bằng phẳng, giao thông thuận lợi, lao động dồi dào, chính sách và dịch vụ công tốt..., chắc chắn mở ra rất nhiều cơ hội để phát triển nông nghiệp, công nghiệp, thương mại, du lịch, dịch vụ và xuất - nhập khẩu của cả miền biển Vũng Tàu, Bình Thuận và vùng đô thị trung tâm Đồng Nai, Bình Dương, khu vực cửa khẩu biên giới Bình Phước, Tây Ninh; cửa ngõ nối liền Thành phố Hồ Chí Minh, Tây Nam bộ, Tây Nguyên và miền Trung trở thành trung tâm kinh tế hàng đầu cả nước và khu vực Đông Nam Á. Hào khí miền Đông sẽ tiếp tục khơi dậy niềm khát vọng phát triển mãi mãi và vô tận! ■

Ấm Áp Vùng Biên

□ DUY HIỂN

“Chớm Đông. Trời se lạnh. Những cơn mưa cuối mùa ít hẳn, như muốn nhường chỗ cho màn trời cao xanh, gió nhẹ, nắng hắt hao vàng. Vùng biên trước mặt. Nổi ấm lạnh trong mỗi người dân nơi đây đều có sự sẻ chia, ấm áp của cán bộ, chiến sĩ biên phòng...”

Con nuôi biên phòng...

Từ Đồn Biên phòng Cửa khẩu Quốc tế Hoa Lư (huyện Lộc Ninh), chúng tôi theo Thượng tá Trần Xuân Cường, Chính trị viên Đồn và Trung úy Trương Văn Quý, Đội trưởng Đội vận động quần chúng đến thăm cháu Phan Đức Gia Thắng là con nuôi Đồn Biên phòng ở ấp 8B, xã Lộc Hòa. Cháu Phan Đức Gia Thắng 12 tuổi hiện đang học lớp 7, Trường Trung học Cơ sở xã Lộc Hòa, huyện Lộc Ninh. Mẹ của cháu là công nhân cạo mủ cao su thuộc Nông trường 2, Công ty Cao su Lộc Ninh. Bố cháu mất vì bệnh, mẹ nuôi 2 anh em, sau cháu Thắng còn em gái đang học lớp 4, Trường Tiểu học xã Lộc Hòa. Mẹ của 2 cháu đi làm sớm về tối, nên thường sau buổi đi học về là hai anh em qua nhà ông nội ở chỉ cách có mười mấy bước.

Thượng tá Trần Xuân Cường, Chính trị viên Đồn Biên phòng Cửa khẩu Quốc tế Hoa Lư cho biết: “Thực hiện chương trình “Nâng bước em đến trường”, đơn vị đã nhận và đỡ đầu cho 3 cháu học sinh trên địa bàn xã Lộc Hòa, 1 cháu trên địa bàn ngoại biên đối diện (500 nghìn đồng/cháu/tháng); mô hình con nuôi Đồn Biên phòng, đơn vị nhận 1 cháu. Năm 2023, đơn vị đã trao tặng 25 phần quà, trị giá gần 8 triệu đồng

cho các cháu học sinh có hoàn cảnh khó khăn và 100 phần quà gồm bánh, kẹo cho 100 em nhỏ trên địa bàn, trị giá hơn 3 triệu đồng nhân dịp ngày Quốc tế Thiếu nhi (1/6)...”.

Trung úy Trương Văn Quý, Đội trưởng Đội Vận động quần chúng Đồn Biên phòng Cửa khẩu Quốc tế Hoa Lư chia sẻ thêm: “Cháu Phan Đức Gia Thắng được đơn vị nhận làm con nuôi Đồn Biên phòng từ năm 2019, tính đến nay thời gian cũng gần 5 năm. Mỗi tháng đơn vị hỗ trợ cho cháu 1 triệu đồng. Tính tình của cháu ngoan, hiền lành, tuy nhiên việc học tập của cháu chỉ ở mức trung bình. Hằng tuần chúng tôi đến thăm cháu, kiểm tra sách vở, mức độ học tập, đồng thời hướng dẫn thêm cho cháu cách làm bài tập, bài viết. Góc học tập của cháu ngồi gần cửa sổ học mát mẻ và không gian thoáng sáng hơn. Từ cửa sổ nơi góc học tập, cháu có thể quan sát được bên nhà ông nội khi ông đi vắng vì nhà sát đường. Vừa rồi gia đình cháu được đơn vị tặng 15 kg gạo trong tổng số 300 kg gạo của đơn vị thực hiện chương trình “Hũ gạo tình thương” cho các gia đình có hoàn cảnh khó khăn ở xã Lộc Hòa...”.

Chị Thị Phương (dân tộc S'tiêng) mẹ của cháu Phan Đức Gia Thắng sau buổi đó có gặp chúng tôi, tâm sự: “Nhiều năm qua, nhờ các anh ở Đồn Biên phòng Cửa khẩu Quốc tế Hoa Lư giúp đỡ gia đình tôi từ việc nhận cháu làm con nuôi, đến việc chỉ dẫn cháu học bài, làm bài tập. Tôi thì đi làm suốt, ông trời thì mưa nắng thất thường, công nhân cạo mủ cao

Thượng tá Trần Xuân Cường, Chính trị viên Đoàn biên phòng Cửa khẩu Quốc tế Hoa Lư trao quà cho cháu Lê Thị Bảo Châm. Ảnh: D. Hiến

su cũng phải canh theo thời gian thuận lợi để cạo, để trút mủ. Các chú bộ đội biên phòng coi cháu như tình thân mẫu tử. Nhớ năm ngoái, giông lốc làm bay mấy tấm tôn trên mái nhà và đổ mấy góc tiêu, các chú vào mua tôn lợp lại cho và còn dựng lại mấy nọc tiêu bị đổ, nghĩa cử này gia đình tôi nhớ mãi...”.

Theo Thượng tá Trần Xuân Cường và Trung úy Trương Văn Quý, chúng tôi đến thăm gia đình 2 cháu được đền hỗ trợ trong chương trình “Nâng bước em đến trường”, đó là cháu Lê Thị Bảo Châm (sinh năm 2010) học lớp 8, ở ấp 8A và cháu Nguyễn Thị Lan (sinh năm 2009) học lớp 8, ở ấp 6, cả 2 cháu đều học chung Trường Trung học Cơ sở xã Lộc Hòa. Còn cháu Trần Thị Diễm Quỳnh được đơn vị hỗ trợ nay đã học Đại học Nông Lâm (TP. Hồ Chí Minh).

Chia sẻ với chúng tôi, chị Nguyễn Thị Nguyễn, mẹ của cháu Lê Thị Bảo Châm cho biết, cháu được các chú bộ đội biên phòng Đoàn Hoa Lư nâng đỡ từ nhiều năm qua. Các chú thường vào nhà hỏi han sức khỏe và học hành của

cháu. Cháu vốn ốm yếu từ nhỏ nên mỗi lần các chú vào đều có quà cho cháu bồi dưỡng thêm. Chồng chị bị bệnh, còn chị đi mổ 3 lần nên sức khỏe cũng kém. Kinh tế gia đình thu nhập nhờ vào mấy sào đất trồng cà phê và hồ tiêu của bố mẹ cho. Chị mong ước cháu học giỏi để không phụ lòng của các chú bộ đội biên phòng...

Không riêng mình chị mà đây còn là niềm mong muốn của cán bộ, chiến sĩ Đoàn Biên phòng Cửa khẩu Quốc tế Hoa Lư. Bởi người lính biên phòng là điểm tựa, là niềm tin của nhân dân. Xây dựng thế trận lòng dân vững chắc nơi phen giậu Tổ quốc thiêng liêng.

Ngoài thực hiện chương trình “Nâng bước em đến trường - Con nuôi Đoàn biên phòng”, “Hũ gạo tình thương”, tặng bò giống, dê giống cho hộ nghèo nuôi sinh sản nhằm ổn định, phát triển kinh tế. Đoàn Biên phòng Cửa khẩu Quốc tế Hoa Lư còn phối hợp với Hội Liên hiệp Phụ nữ xã Lộc Hòa, Câu lạc bộ Ngọn lửa hồng Bình Phước và Salon tóc Dương Chi thực hiện chương trình “Áo dài yêu thương” trao 90 bộ áo dài cho các hội viên phụ nữ xã Lộc Hòa và “Tay kéo biên phòng” cắt tóc miễn phí cho quần chúng nhân dân trên địa bàn, với tổng trị giá 38 triệu đồng...

Những hoạt động nhân văn nghĩa tình

Những đảng viên trẻ như Trung úy Trương Văn Quý, Đội trưởng Đội Vận động quần chúng và Trung úy Đào Quang Linh, Đội trưởng Đội Tham mưu Hành chính Đoàn Biên phòng Cửa khẩu Quốc tế Hoa Lư, ngoài công việc chính còn tích cực tham gia các hoạt động vì môi trường xanh, sạch, đẹp. Hằng năm,

Đoàn thanh niên Đoàn biên phòng phối hợp Đoàn thanh niên xã Lộc Hòa phát quang dọn vệ sinh môi trường, như khuôn viên Nhà Văn hóa xã, khuôn viên Nhà Văn hóa các ấp, các trục đường liên ấp, trường Tiểu học, trường Trung học Cơ sở xã Lộc Hòa. Riêng năm 2023, Đoàn thanh niên Đoàn Biên phòng Cửa khẩu Quốc tế Hoa Lư và Đoàn thanh niên xã Lộc Hòa kết hợp làm vệ sinh môi trường được 2 buổi, 1 buổi có 20 đoàn viên thanh niên tham gia và 1 buổi có 40 đoàn viên thanh niên đơn vị cùng địa phương tham gia.

Hưởng ứng tháng hành động “Vì vệ sinh môi trường”, Chi đoàn thanh niên Đoàn Biên phòng Hoa Lư dọn dẹp vệ sinh trong khuôn viên đơn vị, sắp xếp các chậu cảnh, cắt tỉa cây xanh, cây kiểng tạo quang cảnh không gian thoáng mát, xanh-sạch-đẹp và trên địa bàn xã đơn vị đứng chân. Kết hợp Đoàn thanh niên xã Lộc Hòa treo băng rôn tuyên truyền về nội dung bảo vệ môi trường. Đoàn thanh niên Đoàn Biên phòng Cửa khẩu Quốc tế Hoa Lư còn phối hợp cùng với Đoàn thanh niên các xã tổ chức kết nạp đoàn viên tại cột mốc 69 cửa khẩu nhằm vào các ngày lễ Quốc khánh 2/9 và Ngày thành lập Đoàn TNCS Hồ Chí Minh 26/3... Phong trào thể dục thể thao là sân chơi tinh thần cho các chiến sĩ mới. Vào tháng đầu quý, Chi đoàn Đoàn tổ chức sinh nhật cho đoàn thanh niên, kết hợp các hoạt động văn hóa văn nghệ, tạo niềm vui ấm áp cho chiến sĩ phục vụ, công tác trên môi trường lĩnh vực mới, luôn tự hào là người chiến sĩ quân hàm xanh nơi phen giậu Tổ quốc thiêng liêng, Trung úy Đào Quang Linh, Ủy viên Ban chấp hành Đoàn thanh niên

Đoàn biên phòng Cửa khẩu Quốc tế Hoa Lư cho biết.

Thăm nông biên giới quê hương

Nghĩa cử ân cần, yêu thương của Bộ đội Biên phòng trong chương trình “Nâng bước em đến trường”, “Con nuôi Đoàn biên phòng” càng cho các em nhận thức được cái quý giá trong thời gian ngồi ghế nhà trường, chăm chỉ học tập đạt thành tích để không phụ lòng gia đình, thầy cô giáo cùng các chú bộ đội biên phòng.

Nhà thơ Nguyễn Xuân Cường, Phó Chủ tịch Ủy ban Nhân dân xã Lộc Hòa cũng có mặt tại Đoàn Biên phòng Cửa khẩu Quốc tế Hoa Lư khi được tin chúng tôi đến thực tế sáng tác. Anh là một cán bộ trẻ năng động nhiệt huyết trong các phong trào thi đua yêu nước. Đặc biệt các chương trình kết hợp với Đoàn Biên phòng Cửa khẩu Quốc tế Hoa Lư trên nhiều phương diện: Môi trường, An ninh, Văn hóa, Tuyên truyền, Dân vận, Giáo dục và đời sống kinh tế của Nhân dân. Nhìn màu xanh biên giới thân yêu, bất giác trong tôi cất lên những vần thơ thăm thiết, nồng nàn khi nói về biên giới quê hương của nhà thơ Nguyễn Xuân Cường: *Tổ quốc nồng nàn trong mỗi trái tim/Là đất mẹ bao đời ta có được/Ghi dấu công ơn cha ông từ thuở trước/Niềm tự hào ôi đất Việt thân yêu!/Biên giới quê hương mỗi sớm mỗi chiều/Cột mốc uy nghiêm, chủ quyền đất nước/Ta đứng đây dạt dào trong lòng ngực/Tổ quốc linh thiêng! Tổ quốc linh thiêng!/Mãi mãi vang xa hai tiếng mẹ hiền/Luôn gìn giữ cho xanh miền biên giới/Đất nước hòa bình lòng dân vui phơi phới/ Tin Đảng Bác Hồ vững bước tới tương lai... ■*

Chon Thành **TÔI YÊU**

□ LÊ THỊ NAM PHƯƠNG

Đêm trở mình nghe hơi lạnh thốc vào qua khe cửa, chỉ độ một tháng nữa thôi mùa xuân mới sẽ về. Ở miền Nam không ra hẳn bốn mùa, nhưng cứ gần Tết không khí sẽ có phần dịu lại, nhất là vào đêm này quanh lễ Noel, sáng ra đường quen quán thêm chiếc khăn quàng cổ sẽ có cảm giác run nhẹ vì cơn gió thoáng qua. Đây đã là mùa xuân thứ 40 tôi ở mảnh đất Chon Thành thân thương này. Mỗi mùa xuân đi qua một trải nghiệm lại về, nhưng trong tôi luôn có một cảm giác háo hức và mới lạ mỗi dịp Xuân về, có phải chăng đó là cảm giác tươi mới khi chứng kiến đất và người đổi mới?!

Nếu bạn một lần ghé thăm mảnh đất Chon Thành sẽ được nghe những thanh âm rộn rã, từ người từ đất từ những nhà máy công trình. Chon Thành quê tôi không có khu du lịch cũng chẳng có món ngon vật lạ gì quá nổi bật, nhưng tôi luôn tự hào vì được lớn lên tại mảnh đất này. Nếu có dịp bạn hãy ghé thăm để có được cái nhìn đa chiều về đất và người quê tôi. 20 năm dựng xây và phát triển, có thể nói Chon Thành đã thay da đổi thịt từ một cô gái thôn quê tay lấm chân bùn trở thành người thiếu nữ xinh tươi tràn đầy sức sống.

Gia đình tôi đặt chân đến mảnh đất này vào những năm đầu của thập niên 80, khi ấy đang mang địa danh Sông Bé, đến năm 1997 Sông Bé tách thành hai

tỉnh Bình Dương và Bình Phước, Chon Thành vẫn chưa thành tên, vẫn là mảnh đất thuộc huyện Bình Long. Đến năm 2003, Chon Thành chính thức được thành lập, đi lên từ hai bàn tay trắng, nông nghiệp chiếm 60% cơ cấu kinh tế, cơ sở hạ tầng tuy đã được đầu tư nhưng vẫn còn rất nhiều những khó khăn của buổi đầu “ra riêng”. Đời sống người dân lúc bấy giờ chủ yếu chăn nuôi và trồng trọt. Tôi nhớ rất rõ vào khoảng năm 1995 đến 1999 loài cây thịnh nhất là điều và tiêu, cao su thì chủ yếu thuộc các nông trường cao su của nhà nước. Người dân quê tôi cứ bám gốc điều gốc tiêu hàng chục năm trời với điệp khúc được giá mất mùa được mùa mất giá, nhưng kỳ lạ người dân vẫn luôn tin vào một tương lai tươi sáng.

Hồi ấy chị em tôi đi học một buổi, một buổi phụ cha mẹ lượm điều, hái tiêu, cũng vào đêm này là tiêu đã bắt đầu chín bói. Những nọc tiêu sum xuê vươn lên quán chặt gốc vòng gai, từng chùm trái rũ xuống thật bắt mắt, hái tiêu với tôi là một nỗi ám ảnh nhưng cũng đầy kỷ niệm. Nọc tiêu vừa cao tán lại rộng, bám vào cây vòng gai thì cơ man là kiến vổng (một loại kiến vàng to), hái xong một nọc tiêu thì thương tích do lũ kiến gây ra cũng đầy mình, đến bây giờ bắp chân tôi vẫn còn một vết sẹo lớn do ong vò vẽ để lại lúc leo

Ảnh: TL

thang hái tiêu. Hái hết vườn nhà mình cúng tôi lại hề nhau đi hái mướn cho những nhà có nhiều tiêu, và tiền công chúng tôi nhận được cũng rất xõng xênh vì nếu hái không kịp tiêu sẽ rụng xuống gốc rồi đen dần đi lúc này giá trị sẽ giảm hết phân nửa. Có nhà còn hào phóng khi hết mùa sẽ cho chúng tôi đi mót lại, những chùm trái ra sau, những chùm trái sót lại trong kẽ lá, nếu chịu khó cũng đủ để chúng tôi mua sách vở cho một năm học mới.

Vào khoảng năm 1997, người dân rộ lên phong trào trồng nhãn, lúc này nhãn rất được giá, ngoài bán tươi, nhãn rụng cũng được các lò sấy thu gom làm nhãn sấy, người dân quê tôi vui như mở hội bởi vừa được giá lại vừa được mùa. Chị em chúng tôi thì cứ mùa nào làm việc nấy, chúng tôi chẳng ngại khó khăn bươn chải từ rất sớm bởi nhà nghèo lại đông con, muốn được đi học thì không gì khác hơn hai từ cố gắng. Mùa nhãn tới chúng tôi đi bẻ nhãn thuê cho các trang trại, vừa bẻ vừa tuốt lá sắp xếp gọn gàng vào cần xé cân ký tính tiền. Làm hết mùa hề ngoài tiền mua sách vở chị em tôi còn có tiền dư đưa cho mẹ. Thời hoàng kim của cây nhãn được độ năm bảy năm, rồi lại nhường cho nhiều loại cây trồng khác. Mảnh đất quê tôi đã cùng người dân đổi thay và phát triển.

Tôi rời quê lên Sài Gòn đi học, một năm gói ghém cũng chỉ về nhà hai lần vì còn phải lo học, lo làm thêm. Mỗi lần về là một lần thấy lạ, lạ nhất phải kể đến năm hai đại học, xuống xe đò kêu xe ôm chở về nhà, con đường rợp bóng cao su của một thời tuổi nhỏ nay

bỗng trống trải cả một góc trời, một vài nhà xưởng được dựng lên, thì ra đất trước nhà chúng tôi được quy hoạch thành Khu Công nghiệp, con đường về nhà bỗng lạ lẫm mà vẫn rất thân quen, và mùa xuân ấy chúng tôi đã đạp xe đi chơi trong cái nắng hanh vàng.

Tôi bám trụ ở Sài Gòn được vài năm sau khi Tốt nghiệp, nhịp sống hối hả vui nhộn của Sài Gòn cũng không thể níu tôi ở lại vì tâm khảm tôi lúc nào cũng thôi thúc ý nghĩ trở về. Lúc này quê tôi đã vươn mình đổi thay nhiều lắm, với mục tiêu trở thành huyện công nghiệp trọng điểm của tỉnh, nhà máy xí nghiệp thi nhau mọc lên với 5 Khu Công nghiệp lớn, người dân cũng vì thế có công ăn việc làm ổn định hơn, các dịch vụ quán ăn, nhà trọ, khu vui chơi giải trí dần dần được hình thành. Tháng 10 năm 2022, Sau bao nỗ lực cố gắng của Chính quyền và Nhân dân, Chơn Thành vươn mình trở thành một trong ba Thị xã của tỉnh. Khu đất trống gần nhà tôi đã trở thành khu Trung tâm Thương mại Plaza, lúc này đến Chơn Thành chẳng khác gì một khu đô thị sầm uất.

Với mục tiêu tiếp tục phát triển công nghiệp và xây dựng đô thị “năng động, sinh thái, thông minh” tôi luôn tin rằng quê tôi còn phát triển hơn nữa trong thời gian tới. Nếu bạn chỉ ghé ngang qua thì sẽ thấy mọi thứ thật bình thường, nhưng tôi với hơn 40 năm sinh sống và lớn lên cùng mảnh đất này, chứng kiến từng nốt thăng trầm chuyển biến của quê hương thứ hai này mới cảm thấy tự hào và yêu thương biết mấy Chơn Thành ■

Cao Su Mùa Lá Rụng

□ HỒ ĐÌNH HIỆP

T
rời mới vừa chớm Đông mà vợ tôi đã bảo tôi sửa lại cái lưới chắn bên hông nhà. Đó dĩ nhiên không phải là thứ dùng để ngăn gió sương mà chỉ để chắn lá cao su rụng rơi theo gió bay vào nhà. Ở vùng đất đỏ bazan nơi có những cánh rừng cao su bạt ngàn, mùa thu lá cây vẫn còn xanh tốt. Chỉ đến khi những cơn mưa vơi dần đi, báo hiệu cho những ngày khô nắng bắt đầu thì mới lác đác có ít lá vàng rơi rụng. Càng về cuối Đông, khi những cơn gió khô hanh xuất hiện ngày càng nhiều thì những tán lá cao su cũng thi nhau rũ bỏ tấm áo cũ để thay cho mình bộ cánh mới kịp đón mùa xuân đến.

Xoèn xoẹt... xoèn xoẹt...

Âm thanh từ tiếng chổi của chị hai bên hàng xóm tôi cứ sáng nào cũng vang lên đều đặn khi trời vừa mới rạng. Chị đang gom lá để đốt bỏ. Đã có lần tôi bảo với chị là không nên đốt đi, cứ để lá giữ ẩm gốc cao su, cũng để cho các loài giun để trú ngụ tạo thức

ăn cho đàn gà. Vậy mà chị vẫn đốt. Chị bảo là giờ tuổi lớn mắt kém, bước đi trên lá rất dễ trượt chân té. Phần nữa là nhà vợ chồng chị chỉ có vài sào cao su làm nguồn thu, lỡ không may bị cháy thì không biết bám víu vào đâu. Thiệt khổ cho chị!

Nhà tôi thì khác. Vợ tôi chỉ quét đốt ven đường đi cho sạch sẽ. Tôi thì lâu lâu lại vét lá từ dưới mương, cổng rãnh thoát nước lên. Chỉ bấy nhiêu thôi cũng đủ bởi có ngày nào lá nghỉ rụng đâu. Đó là còn chưa kể đến việc đàn gà cứ ra sức oanh tạc khắp vườn. Mùa lá rụng, ngày nào chúng nó cũng cố công tìm kiếm côn trùng trong đám lá khô dưới đất. Loại thức ăn tự nhiên này chúng thích lắm. Cả đàn kéo nhau đi sột soạt khắp vườn từ sớm tới chiều tối. Chỉ với đôi chân ngắn ngủi và không cần đến một dụng cụ lao động hay đồ bảo hộ nào như con người ta mà bọn chúng có thể lật tung bất cứ đám lá khô nào

khi đi qua. Thế là lá hai bên lô lại tràn ra đường, lá trên bờ thì lại được dịp xuống mương nằm. Vợ chồng tôi vì thế cũng ít

Ảnh: TL

khi “thất nghiệp” trong mùa này.

Ở nhà vườn, cao su trồng quanh nhà, người nông dân có thể quan sát xung quanh vườn cao su và làm tốt việc phòng cháy thì mới an tâm trong mùa khô. Còn ở những nơi xa khu dân cư, cao su được trồng với diện tích lớn thì bên cạnh việc làm vệ sinh vườn cây để chống cháy thì việc bố trí người trực gác cũng rất quan trọng. Trước đây, việc dọn lá cho vườn cao su được thực hiện thủ công, công nhân được trang bị chổi tre (sau đó là chổi sắt) để quét bằng tay. Khi máy cắt cỏ đeo vai ra đời thì chúng đã được tận dụng để thổi lá. Có thể nói đó là một sáng kiến vận dụng linh hoạt của người trồng cao su ở Việt Nam. Tuy nhiên, chưa dừng lại ở đó, những máy thổi lá thực sự ra đời gắn sau động cơ đầu máy cày đã thay thế cho nhiều công thổi lá là những sáng tạo thực sự. Bình Phước chúng ta cũng có nhiều người chế tạo thành công máy thổi lá loại này như anh Nguyễn Văn Lĩnh ở thành phố Đồng Xoài, ông Nguyễn Hữu Năm ở Phú Thịnh, xã Phú Riềng (Bù Gia Mập), hoặc anh công nhân Lang Xuân Hồng, Tổ trưởng Tổ 10, Nông trường Phú Riềng Đỏ, Công ty Cao su Phú Riềng đã có những cải tiến máy thổi lá đã được ngành Cao su ghi nhận.

Cao su mùa lá rụng phiền phức là vậy, nhưng được ngắm lá cao su rơi trông cũng thích mắt. Ào ào một cơn

gió ở đâu kéo tới, từ xa đã nghe xào xạc tiếng lá rụng. Cao có thấp có, lá như đã xếp hàng sẵn từ bao giờ chỉ chờ có cơn gió ngang qua là thả mình rời khỏi cành để đáp xuống đất như là một binh chủng lính nhảy dù điêu luyện. Trên cành, lá xanh và đám lá chớm vàng còn vẫy vẫy theo như đưa tiễn. Có những lần tôi đi vét nương hoặc lấy củi mang theo điện thoại định bụng sẽ quay cảnh lá rụng nhưng vừa mở máy ra, bật camera lên thì gió đã lặng.

Rụng hết lá, gốc và cành cao su còn trơ trụi như những chân nhang lờm chờm cắm trên một bát hương khổng lồ. Ai đó không biết sẽ cho rằng cây đang chết rũ. Thật ra cây đang tự bảo vệ mình trước cái gay gắt của xứ nóng và đó cũng là cách chúng chuẩn bị cho một sự tươi mới hoàn toàn để chào nàng Xuân. Nhìn thì không thấy có sức sống nhưng bạt ngàn rừng cao su ấy lại toát lên một vẻ đẹp khác lạ! Cái không khí sương khói lãnh đãng những ngày đông lẫn trong cái màu da bồng bạc của thân cây cao su hòa quyện với làn khói tỏa từ vườn nhà ai đốt lên tạo ra nét đẹp rất riêng cho quê hương đất đỏ.

Dịp này, có không ít những cô cậu học trò ra lô cao su chụp ảnh “mùa lá đỏ” đăng lên facebook. Tôi thì cuối cùng cũng rình được một cơn gió cuốn đám lá cao su rụng muện bên con suối gần nhà để khoe với bạn bè ở xa. Coi video, tụi nó thích lắm ■

CÔ LÀ ÁNH LỬA HỒNG THẮP SÁNG CUỘC ĐỜI EM!

□ ĐINH NHẬT MINH

*N*gày em mới bước chân vào lớp 6. Tâm trạng em rất hoang mang, tự ti và nhút nhát. Khi bước vào lớp, em chỉ muốn kiếm một nơi thật kín để khép mình, không muốn giao tiếp với ai, chẳng muốn ai biết sự có mặt của mình. Em cứ nghĩ như vậy là tốt nhất!

Rồi chuyện không như em nghĩ, vào hôm sinh hoạt lớp tuần đầu tiên, theo quy luật của giáo viên chủ nhiệm, là ổn định, sắp xếp, tổ chức lại lớp học. Cô cho các em tự kiếm cho mình một chỗ ngồi mà mình ưng nhất. Mọi người nháo nhác kiếm cho mình một chỗ ngồi vừa ý, còn em thì lại đứng ỳ ra một bên như chẳng cần điều gì cả. Chắc lúc đó, với sự tinh tế của một người từng trải, cô đã nhận ra sự bất thường trong em. Cô đến bên cạnh em, cô ân cần hỏi: “Tại sao em không tìm chỗ ngồi cho mình”. Em run run khẽ đáp: “Dạ, thưa cô em ngồi đâu cũng được ạ!”. Cô từ tốn bảo: “Tương em cao to, ngồi ở giữa bàn dưới cùng nhé!”. Em khẽ gật đầu: “Dạ”. Lúc ấy, em cứ nghĩ mọi chuyện như vậy là xong, coi như em đã an vị. Tiếp theo, cô đưa ra nội quy thi đua cho cả lớp, mỗi bạn được tặng trước 1 tuần 100 điểm, mỗi lần giao tay được cộng thêm nửa điểm thi đua, không vi

phạm được cộng thêm 20 điểm,... cô giao nhiệm vụ cho Ban cán sự lớp theo dõi và bản thân mỗi người tự theo dõi. Lúc ấy em cứ nghĩ, cô đưa ra cho vui chứ sao cô có thể nắm bắt hết được. Không ngờ, đến tiết dạy của cô, cô ra câu hỏi, cả lớp không ai giao tay trả lời, không hiểu sao lúc đó em lại mạnh dạn giao tay, cô kêu em trả lời, cô khen em “giỏi”, cô cho 10 điểm, đồng thời cộng điểm thi đua và yêu cầu lớp Trưởng ghi nhận lại. Chao ôi! sao lúc đó em cảm thấy trong người cứ lâng lâng khó tả, vui sướng, hạnh phúc, điều mà trước giờ đi học em chưa từng cảm nhận thấy. Từ lúc ấy, em như được khơi sáng niềm tin, trở nên yêu tiết học của cô, yêu môn học của cô và yêu thích việc học hơn. Em trở nên hăng say trong tất cả các tiết học, các môn học. Cứ thấy cô hỏi là đều giao tay thật cao (bật mí nhé: “Theo kinh nghiệm bố em truyền lại thì sau khi học bài về, buổi tối, sau khi ăn uống xong, nghỉ ngơi, giải trí khoảng một tiếng. Sau đó, xem lại bài, làm tất cả các bài tập thầy cô giao cho, xem trước bài mới; Tự báo thức dậy lúc 5 giờ sáng để chuẩn bị bài mới, soạn bài trước,...). Vì vậy, hầu như em trả lời đúng tất cả các câu hỏi của thầy cô,

điểm thi đua được tăng cao lên từng ngày.

Cho đến một hôm, vào tuần học thứ 8, nhà trường tổ chức cuộc thi chọn ra lớp học song ngữ. Theo tinh thần chung, em tham gia thi với hết khả năng của mình, tổng điểm xếp thứ 6 toàn khối, trong đó môn Tiếng Anh xếp thứ 2. Cô thông báo em đã trúng tuyển vào lớp Chọn. Lúc ấy, sao em chẳng thấy vui tẹo nào, mà ngược lại thấy tâm trạng nặng nề quá, vì em biết sắp phải xa cô và các bạn. Tuy gần bó không lâu, nhưng sao trong em thấy thân quen như một gia đình, gần gũi, thân thương, hạnh phúc đến lạ. Em rất buồn vì điều đó, em về hỏi ý kiến bố mẹ (thực lòng em không muốn xa cô và các bạn). Bố mẹ cho em quyền tự quyết của mình, lúc ấy em muốn nói ngay với bố mẹ rằng: “Con muốn ở lại lớp với cô và các bạn”, nhưng phải dần lòng mình lại, vì nhận thấy trong ánh mắt bố mẹ cũng đượm buồn khi nói như vậy, chứ vẫn hy vọng em vào lớp Chọn. Em đã trằn trọc cả đêm để nghĩ về chuyện này và cuối cùng em quyết định chọn học lớp song ngữ vì em không muốn đánh mất niềm tin mà bố mẹ đã dành cho mình.

Ngày chia tay lớp cũng đã đến, trong buổi sinh hoạt, cô Chủ nhiệm đã nói rất nhiều về em cho các bạn nghe, cô khen hết mức, rồi cô nói lớp phải

chia tay em. Em đã ứa khóc nức nở như một em bé vừa bị đánh mất một thứ gì đó rất quan trọng của mình. Thật sự, em không muốn rời xa cô, xa các bạn. Các bạn thấy em khóc cũng đã khóc cùng em, buổi chia tay tưởng chừng vui vẻ lại trở nên sù sì đầy cảm xúc. Cô ôm em vào lòng, dùng lời nói triu mến, ngọt ngào để an ủi, động viên em, cô khuyên “em phải luôn mạnh mẽ nha, phía trước còn rất nhiều điều mà cần phải thực hiện và đó cũng là nhiệm vụ tiếp theo cô tin tưởng giao cho em”. Em gạt nước mắt đứng lên hứa với cô: “Thưa cô, em sẽ cố gắng học thật tốt, rèn thật tốt để không phụ lòng mong mỏi của cô, của gia đình ạ!”. Cô triu mến nở nụ cười thân thương!

Sau buổi chia tay, em qua lớp mới, cô Chủ nhiệm mới, bạn mới, mọi điều đều mới lạ đối với mình, cảm giác thấy hụt hẫng vô cùng, ... Nhưng nghĩ tới những gì đã hứa với cô, lại tự an ủi mình “phải cố lên hoàn thành tốt nhiệm vụ cô giao!”. Những lúc ra chơi, em lại chạy qua lớp cũ thân quen ấy, gặp lại cô, gặp lại các bạn. Cô dường như đã hiểu nỗi niềm của em. Gặp em, cô lại ân cần khuyên nhủ, em lại thấy tự tin hơn, lại như được tiếp thêm sức mạnh, ... Lúc ấy, em chợt nghĩ, phải chăng cô là cô tiên, là ánh lửa hồng thắp sáng cuộc đời em! ■

NGƯỜI CÁN BỘ PHỤ NỮ ĐÃ 30 LẦN HIẾN MÁU

□ NGUYỄN HOÀNG OANH

Nhìn gương mặt thân quen, chịu thương, chịu khó với làn da sạm nắng bởi việc nướng rẫy hàng ngày, nổi bật trên gương mặt hiền từ ấy là đôi mắt to tròn, đen láy sáng ngời, người phụ nữ ấy là chị Lê Thị Danh. Chị có trái tim nhân hậu, tấm lòng nhân ái được người dân Phước Long hết sức tin yêu. Chị Lê Thị Danh sinh năm 1966 là Chi trưởng Phụ nữ khu phố 3, và là người cán bộ nòng cốt của Hội Liên hiệp Phụ nữ phường Long Thủy, thị xã Phước Long. Chị tham gia công tác Hội từ 2008, một người vừa có tâm vừa nhiệt huyết, chị tham gia tất cả các phong trào, đoàn thể ở cơ sở. Tâm niệm của chị là học tập và làm theo gương Bác để giúp cho bản thân mình sống được hoàn thiện hơn, làm việc tốt hơn, hoàn thành tốt trách nhiệm vai trò của người Chi trưởng. Từ những nhận thức đúng đắn sâu sắc về tinh thần trách nhiệm của mình, chị tham gia tích cực trên tất cả mọi lĩnh vực phong trào đoàn thể của khu phố, phường Long Thủy và thị xã Phước Long phát động. Với bề dày kinh nghiệm làm công tác Hội và trái tim nhiệt huyết, chị luôn tích cực tìm tòi học hỏi lao động sáng tạo và đưa phong trào phụ nữ không ngừng phát triển đi lên.

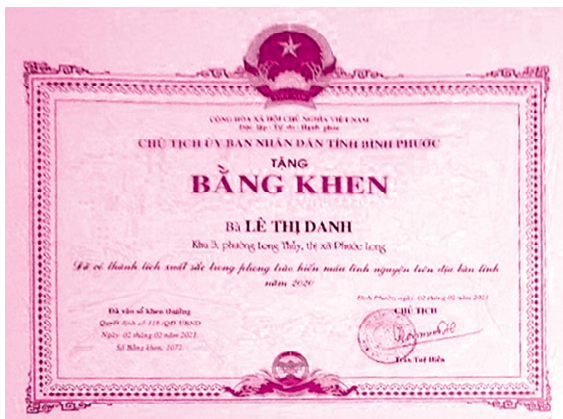
Trong những năm qua chị là người tiên phong thực hiện tốt kế hoạch số 260/KH-UBND tỉnh Bình Phước ban hành ngày 07-11-2016 “Người Bình Phước nói lời hay, làm việc tốt” và gắn

Chị Lê Thị Danh - Chi hội trưởng Chi hội Phụ nữ khu phố 3, phường Long Thủy, thị xã Phước Long.
Ảnh: PV

liên với thực hiện tốt phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống Văn hóa ở khu dân cư”. Là một Chi trưởng Phụ nữ, là cán bộ nòng cốt của Hội Liên hiệp Phụ nữ phường Long Thủy chị đã phấn đấu hoàn thành và đạt kết quả cao trong việc vận động thực hiện chương trình “Triệu phần quà san sẻ yêu thương” cho chị em có hoàn cảnh khó khăn vui Xuân Quý Mão gồm 150 phần quà trị giá 45,7 triệu đồng, 51 phần quà cho hội viên nghèo trị giá 17.850 ngàn đồng, chương trình “Trao yêu thương nhận nụ cười” tặng con giống vật nuôi như heo, gà, bò câu, xây dựng mô hình hũ gạo tình thương, nuôi heo đất, vòng tay yêu thương và trao tặng 6 sổ tiết kiệm trị giá 12 triệu đồng cho hội viên tàn tật khó khăn.

Tiếp cận nguồn vốn của Hội Liên

hiệp PNVN, giúp hội viên khởi nghiệp là 15 triệu đồng, giúp cho hội viên thoát nghèo có cuộc sống ổn định hơn. Bên cạnh đó chị cùng chị em tham gia nấu ăn từ thiện tại bệnh viện thị xã Phước Long hàng năm, nhằm san sẻ bớt nỗi đau giúp bệnh nhân nghèo điều trị bệnh, trị giá 10 triệu đồng cho 1 tuần nấu ăn từ thiện của Chi hội khu phố 3. Phát huy truyền thống yêu nước thương dân, với phẩm chất tốt đẹp và giàu lòng nhân ái chị đã cùng các hội viên khác nuôi dưỡng và chăm sóc Mẹ Việt Nam Anh hùng (Mẹ Chước) ở khu 4, phường Long Thủy trong 5 năm, vận động chị Huỳnh Thị Thủy làm mẹ đỡ đầu cho 2 cháu mồ côi một năm là 5 triệu đồng, nhận chăm sóc cho chị Nguyễn Thị Kim Hoa bị bệnh có hoàn cảnh neo đơn trong vòng 4 năm. Xây dựng 2 căn nhà tình thương trị giá 12 triệu đồng cho hội viên nghèo tổ 6, khu phố 3, phường Long Thủy. Chị là một tình nguyện viên cần mẫn trong công tác Hiến máu Nhân đạo. Với tinh thần tự nguyện, san sẻ gắn liền với cuộc vận động “Mỗi tổ chức mỗi cá nhân gắn liền với 1 địa chỉ nhân đạo” **chị đã vận động được 45 đơn vị máu**

và bản thân chị đã hiến máu 30 lần. Là người phụ nữ sống văn minh hiện đại, chị luôn chú trọng tuyên truyền đến mọi người về công tác vệ sinh môi trường và an toàn thực phẩm trong cộng đồng. Vận động cán bộ hội viên ứng dụng hiệu quả công nghệ thông tin trong hoạt động Hội, đặc biệt tích cực tham gia đối với 5 nhóm mô hình thí điểm chuyển đổi số toàn diện theo nghị quyết 04-NQ/TU ngày 18-5-2021 của Tỉnh ủy. Là người yêu nghệ thuật, chị luôn ưu tiên cho phong trào văn hóa văn nghệ, thể thao dân vũ để nâng cao đời sống tinh thần bảo vệ sức khỏe cho chị em.

Những việc làm và hoạt động của chị Lê Thị Danh đã và đang lan tỏa lối sống đẹp, văn minh, ý nghĩa trong cộng đồng, góp phần vào phong trào “Người Bình Phước nói lời hay, làm việc tốt” xây dựng hình ảnh người phụ nữ Bình Phước hiện đại, tự tin, tự trọng, trung hậu, đảm đang, năng động trong thời kì đổi mới.

Chị đã vinh dự được UBND Tỉnh Bình Phước tặng Bằng khen và được nhận Bằng khen của Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh Bình Phước. Thật vinh hạnh, chị là một trong 54 gương phụ nữ điển hình được tôn vinh tại Chương trình họp mặt tuyên dương cán bộ Hội cơ sở, các mô hình, CLB, tổ nhóm tiêu biểu do Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh tổ chức năm 2023. Chị là tám gương sáng cho các hội viên, các thế hệ con cháu học tập và làm theo ■

VĂN HỌC LÀ NƠI TÁI HIỆN LẠI CUỘC SỐNG CON NGƯỜI, VÀ KHỞI NGUỒN CỦA SÁNG TẠO NGHỆ THUẬT

Mỗi một tác phẩm mà các nhà văn, nhà thơ viết lên đều bắt nguồn từ những cảm hứng nghệ thuật vô tận, những cảm hứng ấy được tác giả lấy ra từ chính hiện thực cuộc sống của con người. Bởi thế, mỗi tác phẩm ta đọc, thường sẽ luôn gắn liền với cuộc sống xung quanh, gắn với cuộc đời của từng số phận, với cảm xúc cá nhân của người viết. Văn học là nơi tái hiện lại cuộc sống con người và khởi nguồn của sáng tạo nghệ thuật chính là cuộc sống, người viết là người tái hiện lại hiện thực ấy trong tác phẩm của mình qua một quá trình dài chọn lọc, tích lũy những kiến thức về cuộc sống đời thực, con người.

Cuộc sống là muôn hình vạn trạng, là cung bậc cảm xúc mà ta phải trải qua. Mỗi tác giả là một phong cách, một quá trình đi tìm cảm hứng cho riêng mình. Nguyễn Du vì thương xót cho số phận và tài năng của Tiểu Thanh, đã viết tác phẩm “Độc Tiểu Thanh kí”, hay nhà văn Nguyễn Huy Tưởng đã sẻ chia, cảm thông trước nỗi đau bị phá hủy đi tác phẩm tuyệt vời của Vũ Như Tô trong tác phẩm

“Vĩnh biệt Cửu Trùng Đài”, hay tiếng đàn của Lor-ca đã trở thành nguồn cảm hứng sáng tác cho bài thơ “Đàn ghi ta của Lor-ca” của nhà thơ Thanh Thảo. Cả ba bài thơ ấy đều được sáng tác từ nỗi lòng thương xót, thấu hiểu cho số phận, nghịch cảnh của nhân vật, nỗi xót xa mà tác giả dành cho nhân vật ấy, cũng có thể nói chính các nhân vật trong các tác phẩm đã tạo nên nguồn cảm hứng sáng tạo nghệ thuật của tác giả.

“Quá trình sáng tạo nghệ thuật chân chính bao giờ cũng là một quá trình kép: Vừa sáng tạo ra thế giới, vừa kiến tạo nên bản thân mình”. Đúng vậy! Sáng tạo nghệ thuật không phải là ngày một ngày hai, mà nó còn là cả một quá trình đi tìm khởi nguồn cho tác phẩm của mình. Một nhà văn nếu như chỉ ngồi yên một chỗ thì chẳng thể nào tạo nên một tuyệt tác, ghi dấu trong lòng người đọc, một nhà thơ nếu chỉ nghĩ gì viết nấy mà không có cảm xúc, không có cảm hứng thì tác phẩm trở nên thật nhạt nhẽo. Văn học không giống các môn Khoa học khô khan, trong khuôn khổ, Văn học là một môn

nghệ thuật, có chức năng nhận thức, khám phá cuộc sống, con người của hiện thực, của cảm xúc, của những định hướng về tương lai. Nghệ thuật là lĩnh vực của sự độc đáo do đó yêu cầu văn chương phải luôn vận động thay đổi mình trở nên mới mẻ từ thời đại này sang thời đại khác. “Thế giới” chính là những sáng tạo của tác giả dựa trên nền tảng hiện thực và thể hiện tư tưởng thẩm mỹ cũng như phong cách nghệ thuật của nhà văn.

Trong tác phẩm “Vợ chồng A Phủ”, Tô Hoài là người đã tiếp xúc, được gặp gỡ trò chuyện cùng nhân vật Mị ngoài đời thực, nghe bà kể lại cả cuộc đời của mình từ nhỏ tới lúc tham gia cách mạng. Cảm thông cho số phận của bà, Tô Hoài đã viết lên tác phẩm “Vợ chồng A Phủ”, vừa là để sẻ chia, cảm thông cho một kiếp người bị dày dụa, vừa thể hiện sự căm phẫn với bọn giai cấp thống trị miền núi, đồng thời cũng thể hiện được nỗi thống khổ của người dân lao động miền núi Tây Bắc. “Vợ chồng A Phủ” là tác phẩm mang đậm những giá trị triết lý, cảm xúc sâu sắc. Những chuyến đi thực tế của Tô Hoài, là những chuyến đi tìm hiểu ngọn ngành về mọi thứ như phong tục, địa lý, truyền thống... để từ đó tác phẩm phản ánh lên hoàn cảnh cuộc sống của những con người lao động miền Tây

Bắc. Mel Robson từng nói “Tôi nghĩ điều quan trọng cần nhớ là làm nghệ thuật là một hành trình chưa bao giờ kết thúc. Bản thân nghề nghiệp đã là một trong quá trình thăm dò và thử nghiệm. Nó bao gồm rất nhiều câu hỏi tự vấn và tự kiểm tra”. Là một nhà văn, nhà thơ, họ luôn phải tự đi tìm kiếm cảm hứng cho bản thân, tạo ra những chất riêng cho mình cũng như tác phẩm để không nhàm lẫn đi đâu được. Như Nguyễn Tuân, ông đi tìm cái độc lạ ở con sông chưa từng được ai khai phá, diễn tả lại hình dáng, tính cách của con sông bằng những ngôn từ, hình ảnh mà chưa ai từng nghe đến trong tác phẩm “Người lái đò sông Đà”. Hay câu chuyện “Vợ nhặt” của nhà văn Kim Lân, tuy hai nhân vật trong chuyện chỉ là hai nhân vật gây dựng nhưng qua hai nhân vật ấy, ông thể hiện được phong cách nghệ thuật của bản thân, thể hiện nỗi lòng xót thương cho số phận người dân nước ta chết đói, chết khát, gầy gò trong nạn đói năm 1945. Chính tác giả, phải là người cảm nhận những hình ảnh ấy bằng cái nhìn đời thực của mình, từ đó biến nó thành một cái nhìn sâu sắc, đi sâu vào từng khía cạnh của cuộc sống, qua suy nghĩ, lắng kính của một nhà văn để viết lên tác phẩm.

Quay lại ba tác phẩm tiêu biểu mà

ta thấy rõ khởi nguồn cho cảm hứng sáng tạo của tác giả, “Độc Tiểu Thanh kí” của Nguyễn Du, “Vĩnh biệt Cửu Trùng Đài” của Nguyễn Huy Tưởng và “Đàn ghi ta của Lor-ca” của Thanh Thảo. Cả ba tác phẩm ấy ta đều thấy ánh lên trong đó là những dòng cảm xúc tuôn trào mãnh liệt, là sự nuối tiếc cho một tài năng đáng được xem trọng của tác giả dành cho nhân vật, cũng như sự thành kính, tôn trọng cuối cùng mà nhân vật xứng đáng được nhận. Chính việc tác giả tự tìm hiểu, tự cảm nhận, tự mình tìm đến hoàn cảnh ấy mới biết, và mới có cảm hứng để viết lên tác phẩm giống như một sự sẻ chia, đồng cảm vậy.

Tiểu Thanh được biết đến là một cô gái sinh ra trong thời nhà Minh ở Trung Quốc. Thông minh hơn người, từ nhỏ đã thông hiểu mọi bộ môn nghệ thuật, cầm kỳ thi họa, phong tự lộng lẫy hơn người. Năm mười sáu tuổi, cô được gả làm vợ lẽ cho Phùng Sinh - một công tử nhà gia thế, nhưng vì vợ cả hay ghen, tính tình lại cay độc, ép Tiểu Thanh phải ra riêng, sống một mình trên Cô Sơn, gần Tây Hồ. Nàng vì đau buồn mà sinh bệnh qua đời ở tuổi mười tám. Mọi nỗi đau, cảm xúc, tâm trạng, sự đơn độc của nàng đều được viết lại, gửi gắm vào thơ ca nhưng lại bị vợ cả đem đốt hết, chỉ còn một ít may mắn

sót lại. Người ta thương cho số phận của nàng, nên cho in những bài thơ còn sót lại và đặt cho nó là “Phản dư tập”. Cũng vì thương xót cho người con gái tài năng bạc phận ấy, Nguyễn Du đã viết lên bài thơ này.

*“Tây hồ hoa uyển tảo thành khư,
Độc điệu song tiền nhất chỉ thư”*

(Độc Tiểu Thanh kí Nguyễn Du)

Nguồn cảm hứng chính của Nguyễn Du là những người phụ nữ có tài có sắc nhưng bạc mệnh. Đây là một bài thơ được rút ra từ “Thanh Hiên thi tập”, viết trong một lần đi sứ sang Trung Quốc. Ông may mắn được đọc một số ít những bài thơ còn sót lại của Tiểu Thanh, từ đó đồng cảm với người con gái ấy và viết lên bài thơ này. Cũng giống như “Truyện Kiều”, Nguyễn Du cũng viết về người con gái có cả sắc lẫn tài nhưng lại bị số phận vùi dập, mất đi tình yêu của đời mình, sống một cuộc sống tha hương. Ngồi trong lầu Ngưng Bích, nàng không ngừng dần vật bản thân:

“Trông người dưới nguyệt chén đồng

Tin sương luống những rày trông mai chờ”

(Kiều ở lầu Ngưng Bích - Trích Truyện Kiều Nguyễn Du)

Hay nỗi lòng cay đắng của Vũ Như

Tô khi chứng kiến cảnh tòa kiến trúc đồ sộ, nguy nga của mình bị phá hủy chỉ trong phút chốc vì cơn thịnh nộ của dân làng. Chính sự tham lam, độc ác của tên vua chúa, bóc lột nhân dân đến cùng cực chỉ để xây dựng một công trình đồ sộ, biết bao người phải bỏ mạng. Vì lẽ đó mà nhân dân căm phẫn, thù hận Vũ Như Tô mặc dù người gây ra là tên vua, thời xưa người ta thường nói “Trung quân ái quốc”, đặt vua lên đầu, vua nói cấm cãi dù sai hay đúng, điều đó đã tạo nên một bi kịch đẫm máu của Vũ Như Tô. Qua câu chuyện đó, Nguyễn Huy Tưởng đã sáng tác một tác phẩm kịch hay “Vĩnh biệt Cửu Trùng Đài” nói về bi kịch của Vũ Như Tô, nguyện chết cùng tác phẩm của mình “Đốt thực rồi! Đốt thực rồi! Ôi muôn phần căm giận! Trời ơi! Phú cho ta cái tài làm gì! Ôi mộng lớn! Ôi Đan Thiềm! Ôi Cửu Trùng Đài!”. Hay sự tiếc nuối, lòng thành kính tôn trọng mà Thanh Thảo dành cho Lorca qua bài thơ “Đàn ghi ta của Lorca”. Tiếng đàn của Lorca không chỉ đơn thuần là một tiếng nhạc tầm thường mà đó là tiếng đàn của nghệ thuật, biểu trưng cho phong trào tư bản, phong trào cách mạng mà Lorca thể hiện qua bản đàn của mình. Mở đầu cho bài thơ của mình, Thanh Thảo có trích dẫn lại lời nói của Lorca trước khi rời khỏi

nhân thế “Khi tôi chết hãy chôn tôi với cây đàn”. Đây là câu nói đã thể hiện rất rõ nhân cách của Lorca, đó là lời trăng trối cuối cùng của Lorca, thể hiện tình yêu say đắm của ông với âm nhạc, với tiếng đàn Tây Ban Nha nhưng cũng đồng thời qua đó, ông thể hiện cả tình yêu đất nước. Nhưng Lorca không phải là người sinh ra chỉ để nói những điều đơn giản. Ông muốn bộc lộ một điều sâu sắc: Rồi sẽ đến một ngày nào đó, thi ca của mình sẽ an nghỉ, ngăn cản những người đến sau trong sáng tạo nghệ thuật. Ông đã căn dặn căn phải biết chôn nghệ thuật của Lorca để đi đến những sáng tạo vượt qua ông, đem đến cho đất nước Tây Ban Nha một nền nghệ thuật mới. Có nghĩa rằng hãy xem những thành quả của ông, xem ông là mục tiêu để phấn đấu vượt qua chứ không phải là một bức tường rào chắn, không dám vượt lên trên những điều lớn lao ông đã làm cho một nền cách mạng. Bởi vì “tiếng đàn” của ông là nghệ thuật, **mà đã là nghệ thuật thì người đi sau phải sáng tạo hơn người đi trước, phải vượt quá ý chí của người tiền bối.** Thật quả là một tư tưởng lớn lao và vĩ đại của Lorca. Đó cũng chính là điều đã khiến nhà thơ Thanh Thảo phải thán phục, dành cho ông sự tôn trọng thành kính, viết lên tác phẩm về

ông và tiếng đàn:

*“Không ai chôn cất tiếng đàn
Tiếng đàn như cỏ mọc hoang
Giọt nước mắt vầng trăng
Long lanh trong đáy giếng”*

(Đàn ghita của Lorca - Thanh Thảo)

Bài thơ ánh lên sự đồng điệu của hai tâm hồn nghệ sĩ, sự đồng cảm sâu sắc của nhà thơ Thanh Thảo với người nghệ sĩ đã giương ngọn cờ đầu cho phong trào dân tộc, cùng tấm lòng yêu nước, yêu tự do của Lorca.

Qua những tác phẩm ấy, ta thấy được, mỗi tác giả, mỗi tác phẩm đều chứa đựng những sáng tạo nghệ thuật riêng nhưng khởi nguồn của những sáng tạo ấy đều có chung là từ lòng yêu người, thấu hiểu, thông cảm đan xen là sự nuối tiếc, xót xa cho người tài nhưng bạc phận. Mỗi nhà văn, nhà thơ đều tìm cho mình những nguồn cảm hứng riêng, có người thì tìm cảm hứng của mình từ cảnh vật xung quanh như Nguyễn Tuân (Người lái đò sông Đà 1960), có người thì tìm cho mình cảm hứng từ cuộc đời của con người như Nguyễn Du (Truyện Kiều 1814-1826), Tô Hoài (Vợ chồng A Phủ 1953) hay là cảm hứng từ hiện thực cuộc sống như Ngô Tất Tố (Tắt đèn 1937), Nam Cao (Chí Phèo 1941), hay tình yêu như Xuân Diệu (Vội vàng 1938), Xuân Quỳnh (Sóng

1967). Và không chỉ là trong những tác phẩm tiêu biểu kia mới hiện hữu rõ cái sáng tạo nghệ thuật độc đáo của tác giả, mà ở bất cứ tác phẩm nào ta cũng thấy được chất sáng tạo ẩn chứa trong đó.

Tóm lại, khởi nguồn cho sáng tạo nghệ thuật chính là vạn vật của sự sống xung quanh, và vai trò của của nhà văn chính là cảm nhận rồi đưa nó đến với người đọc. Vì lẽ, Văn học chính là hiện thực cuộc sống, Văn học gắn liền với sự sống của con người. Nhà văn nhìn cuộc sống dưới lăng kính của một nhà văn, nhà thơ, khai thác sâu vào từng khía cạnh mà người đọc chưa thể nhìn hay tìm thấy trong cuộc sống đời thường. Đem đến những cảm xúc chân thực, đưa người đọc từ cảm xúc này đến cảm xúc khác, những bước ngoặt đầy bất ngờ. Tạo cho người đọc một cái nhìn hoàn mỹ về cuộc sống. Đó cũng là một phần của sáng tạo nghệ thuật Văn học.

Không có tác phẩm nào lại lặp đi lặp lại cùng một khuôn mẫu, nó sẽ khiến cho người đọc cảm thấy thật nhàm chán. Đã là Văn học, là Nghệ thuật thì phải biết tìm ra cái mới, luôn thay đổi nó theo năm tháng, theo từng thời đại. “Sự lặp lại sẽ giết chết tư duy sáng tạo” - Scarlett Thomas ■

Du Hàn Thiên-THPT Vĩnh Viễn

Vài Suy Nghĩ Về Đời Sống Mỹ Thuật Bình Phước

□ **Họa sĩ LÊ QUANG THỈ**

Bình Phước là một tỉnh có đất đai màu mỡ, khí hậu hiền hòa và ít xảy ra bão lụt, người dân có truyền thống cách mạng, anh dũng, kiên cường, thân thiện, yêu lao động; với nhiều Di tích Lịch sử như căn cứ Cách mạng Tà Thiết, có địa danh Phú Riềng là một trong những cái nôi của giai cấp công nhân phía Nam. Tỉnh còn là nơi sinh sống của đồng bào 41 dân tộc anh em; Bình Phước còn có nhiều danh lam thắng cảnh đẹp như rừng Quốc gia Bù Gia Mập, Trảng cỏ Bù Lạch, Thác Đăk Mai... là nguồn tư liệu vô tận để cho văn nghệ sĩ sáng tạo.

Là Chi hội chuyên ngành của Hội Văn học Nghệ thuật Bình Phước mới được thành lập năm 2006 nên mọi thứ còn rất mới mẻ và ngỡ ngàng. Nhưng nhờ sự quan tâm sát sao của Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh nhà, sự quan tâm giúp đỡ của Hội Mỹ thuật Việt Nam nên Chi hội từng bước được ổn định và phát triển. Từ 6 hội viên địa phương (không có hội viên Trung ương) đến nay đã có 32 hội viên địa phương trong đó có 7

hội viên Trung ương.

Hằng năm hội viên Chi hội tham gia đều đặn các đợt đi thực tế và các Trại sáng tác do Hội Mỹ thuật Việt Nam cũng như Hội VHNT tỉnh nhà tổ chức. Từ đó đã có nhiều tác phẩm mang dấu ấn riêng được chọn trưng bày và đạt giải cao tại các cuộc triển lãm khu vực VII Đông Nam bộ.

Chi hội Mỹ Thuật đã có nhiều tác phẩm có sức lan tỏa trong xã hội và đã được công nhận qua các giải thưởng và nhiều Bằng khen do Ban Tuyên giáo Trung ương, UBND tỉnh Bình Phước, Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy Bình Phước trao tặng.

NHỌC NHÂN ĐẦU RA TÁC PHẨM VÀ QUẢNG BÁ

Chi hội Mỹ thuật thuộc Hội VHNT Bình Phước dù được đánh giá là Chi hội mạnh, nhiều năm được UBND tỉnh khen thưởng. Nhưng nhìn chung hoạt động của Chi hội còn nhiều khó khăn. Hội viên đa số là giáo viên Mỹ thuật được đào tạo trong môi trường Sư phạm nên chuyên môn còn nhiều

Toàn cảnh Hội thảo Mỹ thuật Đông Nam bộ lần thứ Nhất tại Tây Ninh.

Ảnh: M. Thu

hạn chế. Họ được bố trí rải khắp trong tỉnh, nên việc đi lại gặp mặt sinh hoạt còn nhiều trở ngại. Mọi hoạt động của Chi hội hầu như nhờ vào việc đóng góp hội phí và sự tài trợ ít ỏi của ngân sách. Họ sống bằng đồng lương giáo viên, số ít còn lại là lao động tự do, nên việc đầu tư thời gian và tiền bạc cho tác phẩm là rất khó khăn! Hầu hết các tác phẩm của anh chị em sáng tác đều xuất phát từ sự tự lực. Họ nhọc nhằn kiếm sống hằng ngày, chật bóps từ đồng lương của giáo viên mua sắm họa phẩm để tạo ra số ít tác phẩm cho riêng mình nên còn nhiều hạn chế về chất lượng.

Tác phẩm của anh chị em sáng tạo ra được chọn trưng bày một lần ở triển lãm khu vực và may mắn dừng lại trên ấn phẩm của Tạp chí Văn nghệ địa phương rồi về xếp lại, ít được tiếp cận với đời sống xã hội, không được gần gũi với tầng lớp nhân dân lao động.

Việc sống bằng nghề, bằng tác phẩm hầu như nằm trong trí tưởng tượng.

Tuy địa phương có nhiều tiềm năng về kinh tế nhưng nhu cầu thụ hưởng về Văn học Nghệ thuật nói chung và Mỹ thuật nói riêng còn nhiều hạn chế và ít được quan tâm. Tính thẩm mỹ trong đời sống xã hội chưa cao. Thiết chế văn hóa còn nhiều bất cập nên chưa thu hút được sự tham gia đông đảo của mọi tầng lớp nhân dân. Không có không gian trưng bày, thiếu sự quảng bá nên các tác phẩm Mỹ thuật có giá trị không được biết đến; nhìn chung đó là sự lãng phí đáng tiếc cả về mặt vật chất cũng như tinh thần.

XU HƯỚNG SÁNG TÁC MANG DẤU ẤN RIÊNG

Muốn Mỹ thuật khu vực nói chung và Bình Phước nói riêng tiếp cận và làm tươi mới đời sống xã hội, trước hết các họa sỹ và nhà điêu khắc phải luôn phấn đấu và cố gắng trau dồi nghề

nghệ, luôn luôn học hỏi để nâng cao trình độ chuyên môn cũng như bản lĩnh chính trị, không ngại khó khăn, gian khổ và đoàn kết một lòng.

Về chính quyền địa phương

- Có chế độ hỗ trợ đối với hội viên có tác phẩm có chất lượng.

- Tổ chức cho Chi hội đi thực tế ít nhất một lần trong năm đến với tầng lớp công, nông binh trong tỉnh, đến với các khu công nghiệp, các bản làng và biên giới xa xôi để tạo điều kiện cho anh em nghệ sĩ có thêm “nguyên liệu” quý báu để sản xuất ra những sản phẩm có giá trị về mặt tinh thần.

- Có không gian trưng bày tranh tượng chuyên nghiệp (Gallery) để anh chị em có điều kiện giao lưu, trao đổi và học hỏi gặp gỡ các nhà sưu tập cũng như những người yêu tranh.

- Khuyến khích các tác phẩm có giá trị như trao giải, mua lại để trưng bày tại các trụ sở của cơ quan nhà nước cũng như doanh nghiệp. Những tác phẩm điêu khắc có giá trị nên phóng to và trưng bày tại công viên hoặc trước trụ sở cơ quan ban ngành!

Về Hội Mỹ thuật Việt Nam

- Giúp địa phương mở các lớp chuyên ngành như Đồ họa, Sơn mài, Sơn dầu,... cho hội viên tham gia nâng cao tay nghề để có được những tác

phẩm đạt chất lượng cao.

- Ngoài Liên hoan khu vực, Hội nên có kế hoạch bảo trợ một phần nào để giúp tổ chức trưng bày, giới thiệu những tác phẩm Mỹ thuật mà địa phương có nhu cầu.

- Phát hiện những nhân tố xuất sắc để kết nạp vào hội viên Trung ương.

Trong Thư gửi các họa sỹ nhân dịp triển lãm Hội họa năm 1951, Bác Hồ của chúng ta có căn dặn: “Văn hóa Nghệ thuật cũng là một mặt trận. Anh chị em là chiến sỹ trên mặt trận ấy. Cũng như các chiến sỹ khác, chiến sỹ nghệ thuật có nhiệm vụ nhất định, tức là phụng sự kháng chiến, phụng sự Tổ quốc, phụng sự nhân dân, trước hết là Công, Nông, Binh... Văn hóa, Nghệ thuật cũng như mọi hoạt động khác không thể đứng ngoài, mà phải ở trong kinh tế và chính trị”.

Chính vì lẽ đó, mỗi hội viên phải định hướng rõ nét, đó là sự tự do sáng tạo, độc lập trong tư tưởng và hướng về bản sắc dân tộc, tạo ra những tác phẩm mang dấu ấn riêng, có nội dung lịch sử, cách mạng, phản ánh cuộc sống thực tế trong sự phát triển của xã hội! Loại trừ những tác phẩm có xu hướng dung tục cũng như những tác phẩm đi ngược lại đường lối cách mạng của Đảng ta ■

Dịu Hiền

Anh Ở Đảo Xa

Em chưa đến Thổ Chu
Biết qua thư và ảnh
Quyến rũ thay phong cảnh
Cùng ánh mắt rạng ngời
Đảo nhỏ Thổ Chu ơi!
Nơi anh đóng quân đỏ
Dư thừa nắng và gió
Mùa khô khát triền miên
Đảo nhỏ trông rất hiền
Biển rì rào tình tự
Sóng tràn hôn Bãi Ngự
Thơ mộng dát ánh vàng
Cánh nhạn bay khẽ khàng
Gọi nhau xây tổ ấm
Giọt mồ hôi lấm tấm
Anh tuần tra ngày đêm
Dải cát trắng êm êm
Điểm tô làn nước biếc

Ảnh: TL

Ngon hải đăng đơn chiếc
Vươn mình giữa trời cao
Lấp lánh những ngôi sao
Trên vai và trên mũ
Từ khi anh nhập ngũ
Đảo nhỏ chính là nhà
Đêm đêm hát tình ca
Biển ru anh tròn giấc
Gió Nam đưa ngáy ngất
Mơn man làn da nâu
Biển động sóng đục ngầu
Vẫn không hề chùn bước
Dù ở tận miền ngược
Luôn đau đáu tin anh
Trời biển cùng ngắt xanh
Đảo tiền tiêu đẹp quá
Nhớ anh hồng đôi má
Ấm nồng lời yêu thương.

Trịnh Loan

Tâm Tình Người Lính Đảo

*Nằm giữa biển mênh mông
Đảo đón bao bão táp
Súng chắc tay anh gác
Cho quê hương yên bình*

*Giấu nhớ vào tim mình
Tình riêng nguyện gác lại
Như Bàng Vương vững chãi
Kiên cường trước phong ba*

*Mỗi đảo một mái nhà
Người thân là đồng đội
Gió mưa giông bão nổi
Bên nhau ta giữ gìn*

*Luôn son sắt niềm tin
Với màu cờ sắc áo
Hai năm trụ bám đảo
Quê hương chưa lần thăm*

*Nhớ dáng mẹ tảo tần
Tình mơ đến chạng vạng
Lưng còng theo năm tháng
Chẳng than thở một câu*

*Nhớ mùi bùn đồng sâu
Nơi áo nâu cha mặc
Nhớ nón mê che đầu
Chống chọi ngày nắng gắt*

*Nhớ khói đồng mùa gặt
Nhớ những đêm Giao thừa
Bên bếp hồng mẹ kể
Chuyện An Tiêm trồng dưa.*

*Nhớ em cùng lời hứa
Trước khi bước lên tàu
“Đảo xa không xa nữa
Vì lòng mình có nhau!”*

HALLOWEEN LÀ TRÒ MÊ TÍN, VÔ BỔ HÃY TẮY CHAY THỨ VĂN HÓA LAI CĂNG NÀY!

□ PHAN KHANG

Hiện nay, khi Việt Nam hội nhập một cách sâu rộng với thế giới trên hầu hết các lĩnh vực thì sự giao thoa về Văn hóa Đông - Tây là điều hiển nhiên. Việt Nam tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại và ngược lại. Thế nhưng ngày càng có nhiều trò chơi, lễ hội được du nhập từ phương Tây mang màu sắc mê tín dị đoan, không phù hợp với thuần phong, mỹ tục của Việt Nam. Halloween được du nhập từ phương Tây như một trong những thứ rác rưởi, lai căng, vô bổ và rùng rợn nhất gieo vào đầu con người.

Halloween là lễ hội truyền thống đặc trưng ở phương Tây, có tên đầy đủ All Hallows' Evening hay còn gọi là "Lễ hội ma quỷ". Lễ thường được tổ chức hàng năm vào ngày 31-10, 1-11, 2-11. Trước buổi lễ Các Thánh trong Kitô Giáo. Halloween bắt nguồn từ dân tộc Celt sống cách đây hơn 2000 năm trên các vùng đất bây giờ là Anh quốc, Ireland và miền Bắc nước Pháp.

Người Celt tin rằng, vào đêm trước năm mới, ranh giới giữa thế giới của người sống và người chết sẽ trở nên mờ nhạt, các linh hồn người chết có thể quay trở lại trần gian nên họ thường đốt lửa cháy sáng và mặc những trang phục để xua đuổi tà ma hay đón người thân "về nhà" trong đêm lễ hội này. Tín hữu thời xưa tin rằng vào ngày áp lễ Các Thánh, trái đất rung chuyển, đất đai nứt nẻ và ma quỷ từ địa ngục chui lên với nỗ lực cuối cùng nhằm lôi kéo các linh hồn về với nó.

Rất tiếc là ngày nay, ý nghĩa tôn giáo đó đã phai mờ, nếu không nói là biến mất, để chỉ còn là lễ hội Halloween mang tính giải trí thuần túy, tệ hơn nữa còn thành dịp ăn chơi tụ tập. Thay vì xua đuổi ma quỷ đi thì lại rước nó vào nhà mình, vào linh hồn mình. Halloween dần mất đi giá trị sơ khai. Giáo Hội Công giáo đã phản ứng mạnh mẽ về ngày lễ này và cho rằng lễ hội Halloween là lễ hội phản Kitô.

Vậy điều gì mà những Kitô hữu không nên mừng lễ Halloween? Đây là 10 lý do để lý giải cho câu hỏi trên:

1. Halloween có nguồn gốc từ đa thần giáo: Halloween bắt nguồn từ bộ tộc người Celt. Từ việc tiên tri, Các cử hành các nghi thức đa thần giáo, sử dụng yêu thuật và bùa chú, đến việc tôn thờ cái chết, ăn mặc như những phù thủy hay ma quỷ và hiến tế động vật, Halloween đi ngược lại giáo lý của Thiên Chúa và sự trong sạch của đời sống thiêng liêng Công Giáo.

2. Việc tiên tri bị lên án trong Kinh Thánh: Một vài nghi thức trong Halloween như việc những người phụ nữ sử dụng gương ma thuật hay đọc bùa chú để quyết định số mệnh của chồng tương lai hay người yêu. Là một Kitô hữu tốt lành, ta không chỉ đặt niềm tin vào Thiên Chúa để tìm thấy một người bạn đời thật sự. Khi bạn coi mình là một người Công Giáo và là một tín hữu mộ đạo, việc bói toán, yêu thuật cũng là một việc cấm.

3. Ăn mặc như ma quỷ hay phù thủy sẽ thu hút linh hồn quỷ dữ

Một người Công Giáo tốt lành có thể nghĩ hoá trang trong dịp Halloween là việc vui chơi thuần khiết, nhưng thực chất, đeo mặt nạ và hoá trang ma quỷ sẽ hướng tâm hồn bạn đến sự sở hữu

và ảnh hưởng bởi những thế lực quỷ dữ. Mặc dù những người theo đa thần giáo hoá trang là để cản trở linh hồn quỷ dữ, không thể nói rằng điều này không lôi kéo vận mệnh và thu hút sự chú ý của ma quỷ. Thậm chí bạn nghĩ con bạn mặc đồ công chúa hay cô tiên thì dễ thương đó, nhưng bé cũng sẽ bị lẫn vào những đứa trẻ khác mà ba mẹ các bé không lưu tâm về việc ma quỷ.

4. Ăn táo trên không là đang tôn vinh một thần nữ đa giáo

Khi đế chế La Mã tiếp nhận những lễ hội của người Celt và đa thần giáo, họ cũng thêm vào việc thờ phụng thần Ponoma - một thần nữ La Mã quản lý cây trái. Nghi thức Halloween ăn táo trên không có liên hệ đến biểu tượng của thần Ponoma: Trái táo. Hãy nhớ rằng việc thờ phụng ngẫu tượng bị cấm trong niềm tin Công Giáo. Có rất nhiều nghi thức khác liên quan đến Halloween, tuy không được biết đến rộng rãi nhưng vẫn là một phần quan trọng của lễ hội.

5. Halloween đánh lạc hướng ta khỏi các vị thánh

Lễ các Thánh tử đạo được tổ chức vào ngày 13 tháng 5 nhưng đã được Giáo hoàng Boniface IV thay đổi vào năm 609 A.D thành ngày 1-11 - tôn vinh tất cả các Thánh và các vị

tử đạo. Sau đó, nó đã được đổi thành Lễ các linh hồn nhưng sẽ an toàn hơn khi tỏ lòng tôn kính với các vị thánh Công giáo trong ngày lễ Halloween, nếu bạn muốn thực hành đức tin của mình và thể hiện tình yêu của bạn đối với Chúa.

6. “Trick or Treat” (Cho kẹo hay bị ghẹo) đi ngược lại các nguyên tắc Kitô giáo

Khi những người nhập cư Ailen định cư ở Mỹ vào năm 1800, họ đã mang theo truyền thống đi từ nhà này sang nhà khác để xin thức ăn hoặc tiền. Truyền thống khi ấy là người nghèo yêu cầu “bánh linh hồn”. Lừa lọc thay vì đối xử tốt với những người khó nghèo hoặc những người không thể cho đi là đi ngược lại giáo lý giúp

đỡ người nghèo của Kitô giáo.

7. Mê tín và dọa dẫm mọi người không phải là sùng đạo

Hãy nghĩ về những con mèo đen, bộ xương nhảy múa, trò chuyện với người chết hoặc mặc quần áo như thầy ma để dọa mọi người. Nghe có vẻ vui nhưng sự thích thú đối với việc khiến một người khác sợ hãi - đặc biệt là một đứa trẻ - giống như gây ra nỗi đau hoặc thậm chí gây ra cơn đau tim. Thiên Chúa liệu sẽ chấp nhận sự hãi hãi thâm nhuần trong người khác hoặc tuân theo mê tín?

8. Hối lộ nhằm có được ân huệ cho thấy sự thiếu đức tin

Một số truyền thống Halloween liên quan đến việc để bát thức ăn ra ngoài để xoa dịu linh hồn và ngăn họ

Ảnh: TL

không vào nhà. Để lại đồ ăn cho những người thân yêu đã ra đi khiến họ rời xa Chúa. Một người Công giáo cần có niềm tin rằng những người thân yêu đã qua đời của họ sẽ được chăm sóc một khi Ngày quang lâm.

9. Tán dương cái chết và bóng tối thay vì sự sống và ánh sáng

Một người đa thần giáo có thể nói rằng tôn kính người chết là một nghi lễ danh dự, nhưng tại sao không tập trung vào lòng tốt, ánh sáng và tình yêu? Thiên Chúa là đại diện cho cuộc sống và tất cả những gì là linh thiêng và tinh khiết. Hãy nhớ rằng phần lớn của Halloween là để trẻ em vui đùa. Tại sao lại lấp đầy suy nghĩ của chúng với bóng tối hoặc hình ảnh đáng sợ thay vì tình yêu và ánh sáng?

10. Lòng đạo đức chống lại sự nuông chiều của Halloween

Hàng triệu đô la được chi mỗi năm cho thức ăn, kẹo, đồ trang trí, trang phục và các bữa tiệc Halloween. Chúa Giêsu đã dạy rằng sống một cuộc sống ngoan đạo, hạn chế sự ham mê quá mức và lòng tham là một con đường chắc chắn đến Nước Thiên Chúa. Chúa Giêsu sẽ nghĩ gì nếu nhìn thấy những môn đệ Ngài hành xử theo cách đòi trụy hoặc lừa lọc những người khó nghèo như vậy?

Thế đây: Chúa là Chúa của sự sống. Nhưng Halloween tập trung vào sự chết. Bạn có nên kỷ niệm một ngày lễ mà họ trang trí sân vườn bằng những ngôi mộ? Bạn có nên tham dự một ngày lễ lấy sự sợ hãi làm nền tảng không? Vài điều trên được tổng hợp cùng lời nhắn nhủ cùng tất cả mọi người. Ước mong rằng tất cả chúng ta hãy thật sự tỉnh táo trước những lời mời gọi vui chơi ngoài kia, hãy để cho ngày lễ thật sự về đúng giá trị ý nghĩa thiêng liêng của nó.

Việt Nam chúng ta một năm có khoảng 8000 lễ hội, trung bình mỗi ngày trải dài từ Bắc vào Nam có hơn 20 lễ hội, mỗi lễ hội đều thể hiện đậm nét Văn hóa đặc trưng của từng địa phương, vùng miền. Đặc điểm chung của các lễ hội ở Việt Nam là đề cao tính nhân văn, lòng yêu nước, thương nòi, tri ân anh hùng dân tộc và người có công với đất nước, hướng thiện, cầu mong quốc thái dân an...

Cái gọi là lễ hội Halloween, vay mượn từ phương Tây, với những biến tướng thiếu hiểu biết, mất đi tính chất vốn có sao vẫn để tồn tại và có chiều hướng gia tăng? Halloween - lễ hội ma quỷ, được du nhập để nhồi nhét vào đầu tất cả những người tham gia ám ảnh về linh hồn người chết quay trở lại

nhà người thân để xin thức ăn, nước uống sau khi kết thúc một kiếp người. Có lẽ chưa năm nào mà các hoạt động cho dịp Halloween lại rầm rộ và được “chính thống hóa” như hiện nay. Không chỉ trong giới trẻ, Halloween phổ biến tới mức nhiều trường mầm non, cấp 1 đã đưa vào như một hoạt động ngoại khóa vui chơi được duy trì hàng năm. Thật đáng lên án!

Những cái tên gọi sự liên tưởng chết chóc như Quỷ dữ đội mồ; Oan hồn sống lại; Xác sống báo thù... được quảng cáo ở khắp mọi nơi. Những món đồ phục vụ cho việc hóa trang thành những xác chết, linh hồn bày la liệt trên phố. Tràn ngập facebook là hình ảnh người trẻ, các ông bố bà mẹ hóa trang cho con thành những nhân vật rùng rợn, ma quái. Cảm giác vào những ngày này, không còn gặp con người thực, tồn tại thực, đâu đâu cũng là địa ngục. Halloween có tính giáo dục cái gì hay chỉ gieo vào đầu các thế hệ tương lai trò lưu manh, tàn ác, man rợ và dối trá. Halloween khơi gợi lại nỗi đau thương tang tóc của dân tộc trong các cuộc kháng chiến chống ngoại xâm rất hào hùng nhưng bi thương. Bom đạn phương Tây đã giết chết dân thường vô tội, máu me, tang tóc đối với người Việt Nam chưa đủ hay sao?

Những đứa trẻ ngây thơ sợ chết khiếp khi nhìn thấy bạn hóa trang, gieo vào đầu các cháu nỗi sợ hãi ma quỷ...

Chủ tịch Hồ Chí Minh dạy: “Văn hoá soi đường cho quốc dân đi”, “Phải đem Văn hoá lãnh đạo quốc dân để thực hiện độc lập, tự cường, tự chủ”, phải “Xúc tiến công tác Văn hoá để đào tạo con người mới và cán bộ mới cho công cuộc kháng chiến kiến quốc”. Không thể để Văn hoá lai căng ngày càng lấn át tinh hoa Văn hoá của dân tộc. Không thể hòa tan một cách dễ dàng khi giao thoa Văn hoá. Bác Hồ từng dạy: “Văn hoá Việt Nam ảnh hưởng lẫn nhau của Văn hoá Đông phương và Tây phương chung đúc lại. Tây phương hay Đông phương có cái gì tốt ta phải học lấy để phải tạo ra một nền Văn hoá Việt Nam. Nghĩa là lấy kinh nghiệm tốt của Văn hoá xưa và Văn hoá nay, trau dồi cho Văn hoá Việt Nam thật có tinh thần thuần túy Việt Nam để hợp với tinh thần dân chủ”. Chúng ta sẵn sàng tiếp thu cái hay, cái tốt chứ không phải là hễ cái gì thuộc về phương Tây thì đều tiếp nhận mà không chọn lọc. Halloween cần phải bị khai tử, tẩy chay, không để những “lễ hội” như thế tồn tại ở đất nước có bề dày lịch sử gần 5000 năm văn hiến ■

Thú Vị Và Lắng Sâu Tập Thơ Đố - Thơ “*Bí Mật Một Góc Trường*”

Nhà thơ Tổng Trung tên thật là Tống Ngọc Trung. Ông sinh ngày 1 tháng 6 năm 1954 tại thôn Ngọc Quế, xã Quỳnh Hoa, huyện Quỳnh Phụ, tỉnh Thái Bình. Hiện gia đình nhà thơ thường trú tại khu phố Phú Cường, phường Tân Phú, thành phố Đồng Xoài. Ông có nhiều thời gian dành cho đam mê thơ ca. Hiện ông là Chi hội Phó Chi hội Văn học (trực thuộc Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh), hội viên Hội VHNT các Dân tộc Thiểu số Việt Nam. Ông dành hết tâm huyết cho phong trào Văn học, góp phần đưa hoạt động của Chi hội ngày càng khởi sắc. Tuy tuổi cao nhưng nhà thơ Tống Trung luôn tâm huyết, nhiệt tình và trách nhiệm cống hiến cho phong trào chung, chăm chỉ với công việc sáng tác. Trong lĩnh vực văn chương, ông không ngại thử nghiệm đổi mới và đã đóng góp nhiều tác phẩm có lối đi riêng. Cuộc thi Sáng tác, tác phẩm Văn học Nghệ thuật về đề tài “Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”, nhà thơ Tống Trung đạt 2 giải Khuyến khích các năm 2018 và 2023. Giải C Cuộc thi Sáng tác về truyền thống Lực lượng vũ trang tỉnh Bình Phước qua 75 năm xây dựng, chiến đấu và trưởng thành năm 2020...

Năm 2023, nhà thơ Tống Trung xuất bản tập Thơ đố - thơ “*Bí mật một*

□ NGUYỄN HOÀNG

góc trường” do Nhà xuất bản Hội Nhà văn xuất bản. Sách dày 208 trang, khổ 13.5x20.5 được in với số lượng là 400 cuốn. Trước đó, Tống Trung xuất bản tập Thơ in chung “*Trăng riêng*” năm 1996; tập “*99 câu thơ đố*” năm 1996 và tập Thơ câu đố “*Oằn tù tù*” năm 2005.

Thú vị về giá trị xúc cảm

Tập thơ ra đời cho ta thấy góc nhìn và suy luận của Tống Trung được đúc kết từ lâu và có trường diễn xướng rất rộng, nghĩa là nó được sử dụng ở mọi lúc mọi nơi. Đặc biệt câu đố là món ăn tinh thần độc đáo của tất cả mọi người từ người già tới các em nhỏ. Nó như liều thuốc bổ làm thư giãn và sáng khoái sau khi lao động và học tập. Với hình thức văn vần dễ thuộc, dễ nhớ. 102

câu đố được in trong cuốn sách này phù hợp với tâm lý mọi lứa tuổi. Mỗi câu đố là một bài thơ nhỏ, xinh xắn, đáng yêu, được diễn đạt theo cách của thơ ca, vần điệu hài hòa, dễ thuộc dễ nhớ, giáo dục óc quan sát, sự nhận xét tinh tế, trí liên tưởng về những sự vật, sự việc và hiện tượng gần gũi xung quanh chúng ta. Qua các câu đố có thể hiểu biết thêm về nguồn gốc, bản chất của các sự vật, sự việc, hiện tượng. Câu đố còn giúp ta vận dụng trí thông minh, sự suy nghĩ và cách ứng phó, đối đáp, lẹ làng, dí dỏm đầy chất hóm hỉnh, linh hoạt.

Nhà thơ Đỗ Trọng Khơi: *“Tổng Trung là tác giả ‘chuyên sáng tác thơ đố’. Là vì thơ đố do Tổng Trung sáng tác có nhiều câu thơ đậm yếu tố trữ tình, ý nghĩa không dừng ở mức ‘đố’ nhằm ‘giải đố’, mà giá trị xúc cảm câu thơ mang tâm sự về thân phận con người. Yếu tố trữ tình không đặt ra trong thể loại thơ đố xưa nay. Và có thể khẳng định cho tới nay ở Việt Nam chưa có tác giả nào dành nhiều tâm huyết trong nhiều năm sáng tác nhiều tập với cả ngàn câu thơ đố như Tổng Trung. Ông là tác giả độc nhất vô nhị cho vị trí thơ chuyên biệt này”.*

Ấn tượng và lắng sâu

Trang bìa tập Thơ đố - thơ được thiết kế ấn tượng, hài hòa và sinh động. Các khối lập phương đa sắc màu, góc cạnh. Tựa sách ***“Bí mật một góc trường”*** và một dấu “Hỏi” như ẩn một điều gì bí mật trong cuốn sách. Hình ảnh này

cũng đã phần nào nói được nội dung của cuốn sách. Nhưng ở đây không chỉ một hay hai câu đố mà cuốn sách này có tới 102 câu đố. Tức là có tới 102 điều bí mật hấp dẫn đòi hỏi độc giả đọc để suy ngẫm và đoán đố.

Cuốn sách được chia làm ba phần. Mỗi chủ đề chính thì các bài thơ sẽ được phân bổ vào từng chủ đề nhánh: CON GÌ; CÁI GÌ; CÂY & TRÁI.

Xin được trích ra một vài câu đố trong 102 bài thơ đố này để cùng khám phá. Đây là câu đố thứ nhất ở trang 11 đố về một con:

*“Giống người mà nỏ phải người
Không được ăn uống nói cười chi mô
Gió lên mới thấy phát cò
Chim muông mà chộ phải lo chạy dài*

*Nón rách, áo rách phát cò
Thì sao dựng nổi cơ đồ hủ ông
Đứng đâu không đứng đứng đồng
Những quân như thế còn trông mong gì”*
(Con bù nhìn)

Bài thơ trên đố con gì nhưng người đọc sẽ liên tưởng và thấy được nội dung mà tác giả muốn nhắn gửi đến đó là sự gọi tả về thân phận con người trong xã hội.

Hay:

*“Ái ân chồng rụng cánh ngay
Để mười nghìn trứng một ngày khiếp không
Làm tổ dưới đất ngoài đồng
Ăn tàn phá hại từ Đông sang Đoài.”*

(Con mối)

Có những bài thơ đổ nói lên sự khổ
cực của người dân quanh năm lam lũ
làm lụng mà vẫn không đủ cái ăn:

*“Xe cát lấp biển đêm ngày
Biển mênh mông thế mà đầy được ư
Dạ thừa nhà cháu không ngu
Xe cát để kiếm cái cho vào mồm”*

(Con dã tràng)

Có bài lại nói lên sự kiêu ngạo, cậy
tài, coi thường người khác. Ai trong
chúng ta đều mong muốn có thể trở
thành một người tài giỏi và có ích
cho xã hội, thế nhưng không phải ai
cũng làm được điều đó. Người có tài
thì chưa chắc đã có tâm và ngược lại,
giống như câu nói: “Có tài mà không
đức là người vô dụng, có đức mà không
có tài thì làm việc gì cũng khó”.

*“Lên trời ở tít Cung Hằng
Lại là thân hữu với chàng Cuội xa
Chạy nhanh nhưng tính la cà
Thành ra thua cuộc rùa ta chậm rì...”*

(Con thỏ)

Thơ Tổng Trung cũng pha chút
trào lộng:

*“Luôn luôn bay thẳng chẳng lượn vòng
Người ta lấy chồng được vì “sang sông”
Tự do mà muốn, mỗi tự kiếm
Còn thích được nuôi phải sống lòng”*

(Con chim sáo)

Có bài cho thấy con người an yên,
an phận với cuộc sống không bon chen
đua đòi:

“Đi đâu mà vội mà vàng

*Cho nên ta cứ dằng hoàng mà đi
Ăn uống chả quan trọng gì
Ai chê chậm chạp cười khi cho qua”*
(Con rùa)

Hay:

*“Đừng đỉnh nơi đồng ruộng
Kiếm ăn mà rong chơi
Người nào áo nâu trắng
Cả một đời thanh thoi”*

(Con cò)

Giễu cợt mà chua cay:

*“Không ăn được ông bà sang trọng
Chỉ quen mui hút máu nông dân
Gặp ông đi ủng thì cũng chịu
Và cũng chờn anh mặc lấm quần”*
(Con đĩa)

*“Một người mà hai lưỡi
Lưỡi nhọn sắc thế kia
Lưỡi liếm giấy, nhựa, sắt...
Liếm đâu đấy chia là”*

(Cái kéo)

102 bài thơ đổ với muôn hình sắc
thái, khía cạnh của cuộc sống. Việc
sắp xếp thứ tự các chủ đề chính, cũng
như sắp xếp các bài vào chủ đề nhánh
trong cuốn sách này lựa chọn phù hợp,
vận dụng linh hoạt.

Tập Thơ đổ - thơ **“Bí mật một góc
trường”** của nhà thơ Tổng Trung không
chỉ là một tập thơ, mà còn là những bài
học giản dị, bổ ích. Với quyển sách
này trên tay, độc giả có thể tự giải đáp,
tự thử trí thông minh của mình. Mỗi
khi trả lời xong có thể đối chiếu đáp
án ở cuối mỗi chương. Nhưng chớ nên
xem đáp án trước vì khi đọc và tự tìm
lời giải đó sẽ rất thú vị ■

Hội chợ truyền thống chào mừng Lễ hội truyền thống Lễ hội Miếu Bà Rá, thị xã Phước Long, tỉnh Bình Phước.

Hội chợ truyền thống chào mừng Lễ hội truyền thống Lễ hội Miếu Bà Rá, thị xã Phước Long, tỉnh Bình Phước.

Hội chợ truyền thống chào mừng Lễ hội truyền thống Lễ hội Miếu Bà Rá, thị xã Phước Long, tỉnh Bình Phước.

Hội chợ truyền thống chào mừng Lễ hội truyền thống Lễ hội Miếu Bà Rá, thị xã Phước Long, tỉnh Bình Phước.

Hội chợ truyền thống chào mừng Lễ hội truyền thống Lễ hội Miếu Bà Rá, thị xã Phước Long, tỉnh Bình Phước.

Hội chợ truyền thống chào mừng Lễ hội truyền thống Lễ hội Miếu Bà Rá, thị xã Phước Long, tỉnh Bình Phước.

Hội chợ truyền thống chào mừng Lễ hội truyền thống Lễ hội Miếu Bà Rá, thị xã Phước Long, tỉnh Bình Phước.

Hội chợ truyền thống chào mừng Lễ hội truyền thống Lễ hội Miếu Bà Rá, thị xã Phước Long, tỉnh Bình Phước.

Lễ hội truyền thống Lễ hội Miếu Bà Rá, thị xã Phước Long, tỉnh Bình Phước, được đưa vào Danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia theo Quyết định 4600/QĐ-BVHTTDL ngày 20/12/2019 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch

PHI VẬT THỂ ĐƯỢC VINH DANH

□ ĐINH NHỎ DƯƠNG

đồng, không ngừng được tái tạo và được lưu truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác bằng truyền miệng, truyền nghề, trình diễn và các hình thức khác. Hiện nay, trên quê hương Bình Phước đã được các cơ quan, tổ chức công nhận và vinh danh rất nhiều Di sản Văn hóa Phi vật thể.

Thứ nhất, Nghệ thuật Đờn

ca Tài tử Nam bộ: là loại hình nghệ thuật dân gian đậm chất Nam bộ, hình thành và phát triển từ cuối thế kỷ XIX. Đờn ca Tài tử là sản phẩm Văn hóa Phi vật thể của Nam bộ, vừa mang tính bác học, vừa mang tính dân gian gắn liền với mọi sinh hoạt cộng đồng dân cư Nam bộ, được cải biên từ nhã nhạc cung đình Huế và sáng tác mới trên nền tảng âm nhạc dân ca, hát đối, hò vè của vùng đất Nam bộ. Nghệ thuật Đờn ca Tài tử Nam bộ đã được công nhận là Di sản Văn hóa Phi vật thể đại diện của nhân loại tại Phiên họp lần thứ 8, ngày 5-12-2013 của Ủy ban Liên chính phủ về bảo vệ Di sản Văn hóa Phi vật thể (UNESCO) tổ chức tại Baku (Azerbaijan).

Thứ hai, Kỹ thuật chế biến rượu cần người S'tiêng: là tri thức dân gian, nghề thủ công truyền thống của người S'tiêng tỉnh Bình Phước. Rượu Cần là

Bình Phước là tỉnh có địa hình nằm trên sườn dốc phía Tây Nam của dãy Trường Sơn, được bao phủ bởi những dãy đồi đất đỏ Bazan màu mỡ, quanh năm mưa thuận gió hòa. Với điều kiện tự nhiên thuận lợi cho cuộc sống, Bình Phước đã là vùng đất sinh sống của nhiều nhóm cư dân và họ đã để lại những di sản văn hóa phi vật thể vô cùng độc đáo, đó là những giá trị mang tính đặc thù của vùng đất và con người Bình Phước.

Theo Khoản 1, Điều 4, Luật Di sản Văn hóa 2001 (được sửa đổi, bổ sung bởi Khoản 1, Điều 1, Luật Di sản Văn hóa sửa đổi năm 2009) quy định: *Di sản Văn hóa Phi vật thể là sản phẩm tinh thần gắn với cộng đồng hoặc cá nhân, vật thể và không gian văn hóa liên quan, có giá trị lịch sử, văn hóa, khoa học, thể hiện bản sắc của cộng*

sản phẩm truyền thống, đồng thời là lễ vật và thức uống, Rượu Cần được sử dụng trong các lễ hội truyền thống, trong các sinh hoạt cộng đồng, gia đình của người S'tiêng Bình Phước. Với những kỹ năng, tri thức tích lũy từ lâu đời, người S'tiêng Bình Phước đã có kỹ thuật chế biến Rượu Cần hết sức đặc biệt, mang hương vị của vị đắng và vị ngọt. Với giá trị tiêu biểu, Kỹ thuật chế biến Rượu Cần người S'tiêng Bình Phước được công nhận và đưa vào Danh mục Di sản Văn hóa Phi vật thể Quốc gia theo Quyết định số 4597/QĐ-BVHTTDL ngày 20/12/2019.

Thứ ba, Lễ hội Dưa Tpeng (Phá Bàu) của người Khmer: Là lễ hội truyền thống, tập quán xã hội và tín ngưỡng của người Khmer ở xã Lộc Khánh, huyện Lộc Ninh. Lễ hội Phá Bàu phản ánh rõ đời sống của cư dân nông nghiệp canh tác lúa nước và nương rẫy của người dân nơi đây. Qua lễ hội, người Khmer cầu mong sự bình an, khỏe mạnh, mùa màng được bội thu, cây cối tốt tươi, vạn vật sinh sôi nảy nở. Lễ hội Phá Bàu của người Khmer xã Lộc Khánh, huyện Lộc Ninh đã được công nhận và đưa vào Danh mục Di sản Văn hóa Phi vật thể Quốc gia theo Quyết định số 4615/QĐ-BVHTTDL ngày 20/12/2019.

Thứ tư, Lễ hội Miếu Bà Rá: Là lễ hội truyền thống của người dân thị xã Phước Long. Lễ hội Miếu Bà Rá là sự

kết hợp dung hòa giữa giá trị lịch sử và giá trị tín ngưỡng dân gian. Thờ ban đầu Miếu là cơ sở thờ tự nhỏ được xây dựng để tưởng niệm, thờ cúng các chiến sĩ đã hy sinh trên mảnh đất Phước Long. Cùng với quá trình ra đời và tồn tại của Miếu Bà Rá, các hoạt động thờ cúng, đặc biệt là lễ hội được tổ chức với quy mô ngày càng lớn, qua đó lễ hội góp phần làm phong phú thêm bản sắc văn hóa của địa phương. Với giá trị tiêu biểu, Lễ hội Miếu Bà Rá, được công nhận và đưa vào Danh mục Di sản Văn hóa Phi vật thể Quốc gia theo Quyết định số 4600/QĐ-BĐ-BVHTTDL ngày 20/12/2019.

Thứ năm, Lễ hội Cầu Bông của người Kinh: Là lễ hội truyền thống được tổ chức ở các đình thần thuộc các huyện Hớn Quản, huyện Bù Đăng, thị xã Bình Long, thị xã Chơn Thành. Trong quá trình lao động sản xuất, để ghi nhớ công ơn về cội nguồn, những cư dân người Kinh đã lập nên các đình để thờ cúng Thần Thành hoàng là những người có công trong việc khai hoang mở cõi và các vị thần khác như thần thổ địa, thần sông, thần núi... nhằm cầu mong được các vị thần phù trợ cho con người vượt qua khó khăn, vất vả, thách thức trong cuộc sống. Hằng năm, vào tháng 6 đến tháng 10 âm lịch, Nhân dân trong vùng và đông đảo khách thập phương trong và ngoài tỉnh hành hương đến các đình, miếu để

dự Lễ hội Cầu Bông và dâng hương tưởng niệm các bậc tiền nhân nhằm ghi nhớ công ơn những người đi trước. Với giá trị tiêu biểu, Lễ hội Cầu Bông của người Kinh được công nhận và đưa vào Danh mục Di sản Văn hóa Phi vật thể Quốc gia theo Quyết định số 823/QĐ-BVHTTDL ngày 9/3/2021.

Thứ sáu, Nghề Dệt Thỏ Cẩm của người M'ông: là nghề thủ công truyền thống của người M'ông xã Bù Gia Mập, huyện Bù Gia Mập, xã Đăk Nhau, xã Đồng Nai, xã Thọ Sơn, huyện Bù Đăng. Nghề Dệt Thỏ Cẩm của người M'ông được duy trì qua nhiều thế hệ, thể hiện kỹ thuật qua bàn tay khéo léo và sáng tạo của người phụ nữ để phục vụ nhu cầu cuộc sống. Mỗi sản phẩm Thỏ Cẩm đều có các mô tuýp hoa văn trang trí khác nhau, mô tả các sự vật, hiện tượng có thật trong tự nhiên, gắn bó với đời sống hằng ngày của họ như: Đàn kiến bò, bông lúa, hạt gạo... Sản phẩm của nghề dệt gồm: Khố, túi, áo, tấm đắp, quây. Những kỹ thuật, tri thức này còn thể hiện sự ghi nhớ, chất lọc, sáng tạo và tích lũy qua thời gian để tạo ra sản phẩm độc đáo, riêng có của người M'ông. Với giá trị tiêu biểu, Nghề Dệt Thỏ Cẩm của người M'ông tỉnh Bình Phước đã được công nhận và đưa vào Danh mục Di sản Văn hóa Phi vật thể Quốc gia theo Quyết định số 1838/QĐ-BVHTTDL ngày 4/8/2022.

Thứ bảy, Nghề Đan Gùi của người

S'tiêng: Là nghề thủ công truyền thống của người S'tiêng huyện Bù Đăng, huyện Bù Gia Mập, huyện Hớn Quản và huyện Lộc Ninh. Nghề Đan Gùi của người S'tiêng được thực hành trên cơ sở trao truyền tri thức, kỹ năng, kỹ thuật qua nhiều thế hệ, thể hiện sự chăm chỉ, khéo léo, tài hoa của người đàn ông biết đan ra những vật dụng phục vụ nhu cầu sử dụng trong đời sống thường ngày. Người S'tiêng đã biết khai thác và sử dụng những nguyên liệu sẵn có từ thiên nhiên như tre, nứa, mây để tạo hình nên những chiếc gùi. Với giá trị tiêu biểu, Nghề Đan Gùi của người S'tiêng Bình Phước được công nhận và đưa vào Danh mục Di sản Văn hóa Phi vật thể Quốc gia theo Quyết định số 479/QĐ-BVHTTDL ngày 6/3/2023.

Trong thời gian tới, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch dự kiến xây dựng hồ sơ một số loại hình di sản như Nghề Dệt Thỏ Cẩm của người S'tiêng, Nghề Giã Gạo chày tay của người S'tiêng và M'ông Bình Phước tham mưu UBND tỉnh trình Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch công nhận và đưa vào Danh mục Di sản Văn hóa Phi vật thể Quốc gia. Những Di sản Văn hóa Phi vật thể ở Bình Phước là những minh chứng xác thực cho bề dày của một nền Văn hóa có sự trao truyền, tiếp nối qua bao đời cùng hòa vào dòng chảy Văn hóa Việt Nam, tạo nên nét đặc trưng riêng có ở Bình Phước trong mạch nguồn Văn hóa Dân tộc Việt Nam ■

Bình Phước: **LỄ CÔNG NHẬN** “*Quần Thể 162 Cây Di Sản Việt Nam*” **TẠI TIỂU KHU 379 RỪNG MÃ ĐÀ**

Ảnh: T. Lê

Bà Trần Tuệ Hiền - Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh Bình Phước phát biểu tại Lễ Công nhận.

Khu rừng Mã Đà có diện tích hơn 512 ha và còn được biết đến với căn cứ cách mạng chiến khu D huyền thoại. Khu rừng năm xưa là căn cứ cách mạng, nơi chứng kiến những trang sử anh hùng trong cuộc kháng chiến bảo vệ Tổ quốc. Khu rừng tự nhiên là ngôi nhà của nhiều loại động, thực vật đa dạng và phong phú, nằm tiếp giáp với Khu Bảo tồn thiên nhiên văn hóa Đồng Nai.

Theo đề nghị của các Cụm chiến

binh tại Tiểu khu 379, rừng Mã Đà, ngày 20-07-2014, Hội Bảo vệ thiên nhiên và Môi trường Việt Nam đã tiến hành khảo sát để xác định mục tiêu. Tháng 10-2020, Đoàn tiếp tục tiến hành khảo sát theo hồ sơ đề nghị của Tổng Giám đốc công ty TNHH Sản xuất Thương mại Dịch vụ B58 và ngày 15-11-2021, Hội Bảo vệ Thiên nhiên và Môi trường Việt Nam đã có Quyết định công nhận 135 cây cổ thụ thuộc 5 loài cây Di sản Việt Nam tại Tiểu khu

379 rừng Mã Đà (xã Tân Hòa, huyện Đồng Phú, tỉnh Bình Phước).

Từ ngày 13 đến ngày 19-7-2023, Hội Bảo vệ Thiên nhiên và Môi trường Việt Nam tiến hành khảo sát để tính tuổi cây và đề nghị bổ sung 27 cây là cây Di sản Việt Nam (thuộc VACNE) đã họp xét bổ sung. Hội đồng thống nhất công nhận 162 cây cổ thụ, thuộc 15 loài quần thể những cây Di sản Việt Nam. Trong đó, 9 cây Bằng Lăng, 4 cây Bình Linh, 4 cây Chiêu Liêu, 1 cây Gõ Mật, 2 cây Tung, 1 cây Chôm

Chôm, 1 cây Hoàng Linh, 1 cây Ươi, 2 cây Mít Rừng, 1 cây Dầu, 1 cây Sộp, 1 cây Xoan Đào Tía, 2 cây Chò Chay, 2 cây Kháo, 130 cây Kơ Nia.

Theo nghiên cứu của Hội Bảo vệ Thiên nhiên và Môi trường Việt Nam, quần thể Cây Kơ Nia tại Tiểu khu 379 rừng Mã Đà, xã Tân Hòa, huyện Đồng Phú, tỉnh Bình Phước đã tạo nên “Cung đường cây Cây Kơ Nia huyền thoại”, bởi cây Kơ Nia tại đây có tính độc đáo, đặc sắc, độc nhất vì loại cây này trong rừng mọc tự nhiên, tái sinh do nước, gió, động vật, chúng sống theo quần thể trong rừng, khác với cây Kơ Nia ở những vùng khác. Trong hàng trăm cây Kơ Nia, có 130 cây đã tính tuổi. Trong đó có 1 cây dưới 500 tuổi và 129 cây trên 500 tuổi, 18 cây trên 900 tuổi và 7 cây trên 1.000 tuổi.

Ngày 9-12, tại tiểu khu 379 rừng Mã Đà (xã Tân Hòa), Ủy ban Nhân dân huyện Đồng Phú (Bình Phước) phối hợp cùng Tập đoàn Trường Tươi và Công ty Cổ phần Sản xuất Thương mại Dịch vụ B58 tổ chức Lễ Công nhận 162 cây Di sản Việt Nam.

Phát biểu tại buổi lễ, Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh Bình Phước Trần Tuệ Hiền khẳng định: “Quần thể 162 cây cổ thụ tại tiểu khu 379, huyện

Ảnh: PV

Đồng Phú khi được công nhận là quần thể Cây Di sản của Việt Nam không những làm tôn thêm giá trị lịch sử, văn hóa vốn có của nó mà còn mang ý nghĩa quan trọng trong việc bảo tồn đa dạng sinh học, góp phần bảo vệ cảnh quan môi trường, đóng góp vào công tác bảo tồn và bảo vệ quần thể Cây Di sản chung của cả nước, cũng như công tác quản lý bảo vệ rừng”.

Không chỉ là chứng tích lịch sử, mà còn là lá phổi xanh của khu vực miền Đông Nam bộ và đang được Công ty Cổ phần Sản xuất - Thương mại - Dịch vụ B58 quản lý, bảo vệ. Với nguyện vọng là giữ rừng bền vững để phát triển du lịch sinh thái, tôn tạo di tích lịch sử nhằm giáo dục truyền thống cho thế hệ trẻ mai sau. Trong đó, hai vợ chồng cựu chiến binh Phạm Công Trường và Nguyễn Thị Hồng Tươi là những người sáng lập Công ty Cổ phần Sản xuất Thương mại Dịch vụ B58. Ngay từ những ngày đầu thành lập, ông Trường, bà Tươi đã tập hợp các cựu chiến binh, cựu quân nhân và con em của họ để bảo vệ nghiêm ngặt hơn 512 ha rừng tự nhiên tại tiểu khu 379 rừng Mã Đà. Nhờ đó mà quần thể cây cổ thụ, trong đó có cây Kơ nia đã đi vào hồn cốt văn hóa dân tộc, được bảo vệ nghiêm ngặt.

Ghi nhận những công lao to lớn đó, Chủ tịch nước đã tặng Huân chương Lao động hạng Ba cho ông Phạm Công Trường. Trước đó, cựu chiến binh Nguyễn Thị Hồng Tươi cũng đã vinh dự được Chủ tịch nước trao tặng Huân chương Lao động hạng Ba.

Việc công nhận, chăm sóc, bảo tồn Cây Di sản thể hiện đạo lý nhân văn, bày tỏ lòng tri ân đối với các bậc tiền nhân, đồng thời giúp lưu giữ nguồn gen quý, lan tỏa thông điệp bảo vệ môi trường. Cây Di sản gắn với các Di tích Lịch sử nên nếu bảo tồn và phát huy tốt sẽ trở thành sản phẩm du lịch sinh thái, văn hóa, tâm linh độc đáo, góp phần nâng cao thu nhập cho người dân địa phương, tạo động lực bảo vệ môi trường tự nhiên.

Tuy nhiên, nhiều cây cổ thụ do có tuổi đời cao đang đứng trước sự xâm hại của các loại nấm, sâu bệnh, chặt phá của con người... Việc những cây cổ thụ có niên đại hàng trăm năm ngày càng ít dần là một mất mát lớn, không chỉ về ý nghĩa lịch sử - văn hóa mà còn ở khía cạnh đa dạng sinh học. Vì vậy, công tác bảo vệ, chăm sóc Cây Di sản rất cần sự chung tay của cả cộng đồng để bảo tồn và phát huy hơn nữa giá trị của hệ thống các Cây Di sản ■

Trần Lê (Tổng hợp)

ĐÃI CÁT TÌM VÀNG

Những Con Số 3 Cần Ghi Nhớ Trong Đời!!!

* 3 THỨ QUÝ VÔ GIÁ

- Sức khỏe
- Lương thiện
- Trí tuệ

* 3 THỨ CẦN HẾT LÒNG GÌN GIỮ

- Gia đình
- Bạn tốt
- Tình yêu

* 3 THỨ LÀM NÊN GIÁ TRỊ CON NGƯỜI

- Siêng năng
- Chân thật
- Thành đạt

* 3 THỨ ĐỂ MƠ ƯỚC THÀNH HIỆN THỰC

- Đam mê
- Nỗ lực
- Kiên trì

* 3 THỨ CẦN HOÀN THIỆN

- Kỹ năng
- Tư duy
- Thái độ

* 3 THỨ ĐỂ VUI VẺ HẠNH PHÚC

- Cho đi giúp người
- Yêu thương
- Biết đủ

* 3 THỨ ĐỂ CÓ BẠN TỐT

- Cởi mở
- Nhiệt tình
- Chính trực

* 3 TRÁCH NHIỆM CỦA ĐÀN ÔNG

- Để cha mẹ tự hào
- Để vợ hạnh phúc
- Để gương sáng cho con

* 3 TRÁCH NHIỆM CỦA PHỤ NỮ

- Hỗ trợ sự nghiệp chồng
- Chăm sóc tổ ấm, giáo dục con
- Kết giao quan hệ gia đình, xã hội

* 3 CẢI ĐỤNG

- Đừng hiền quá để bị bắt nạt
- Đừng ngốc quá để bị đùa giỡn
- Đừng tin quá để bị lừa dối

* 3 THỨ CẦN RÈN LUYỆN

- Nhìn cho thấu
- Nghĩ cho thông

Ảnh: TL

Ảnh: TL

- *Cầm được, buông bỏ được*

*** 3 THỦ VÔ THƯỜNG**

- *Thành công*

- *Tài sản*

- *Sức khỏe, nhan sắc*

*** 3 LỜI KHÔNG NÊN NÓI**

- *Nói xấu tổn thương người khác*

- *Nói lời oán hận tiêu cực*

- *Buôn chuyện thiên hạ*

*** 3 VIỆC KHÔNG ĐƯỢC QUÊN**

- *Không quên tâm nguyện ban đầu*

- *Không quên gia đình*

- *Không quên người đã giúp mình*

*** 3 THỦ NUÔI TIẾC Ở ĐỜI**

- *Không biết lựa chọn*

- *Không kiên trì lựa chọn*

- *không kiên quyết lựa chọn*

*** 3 THỦ MẤT KHÔNG LẤY LẠI ĐƯỢC**

- *Thời gian*

- *Cơ hội*

- *Lời nói*

*** 3 THỦ HUỖ HOẠI CUỘC ĐỜI**

- *Nóng giận*

- *Tham lam*

- *Ích kỷ, đố kỵ*

*** 3 THỦ BỊ AI Ở ĐỜI**

- *Gặp thầy tốt không học*

- *Gặp người tốt không kết giao*

- *Có bạn tốt lại để mất*

*** 3 ĐIỀU TỰ LÀM KHỔ MÌNH**

- *Nghĩ quá nhiều*

- *Biết quá nhiều*

- *Quá cả nể người*

*** 3 THỦ KHÔNG NÊN SO**

- *So giàu nghèo*

- *So con cái*

- *So hôn nhân*

*** 3 ĐIỀU KHÔNG NÊN TRANH**

- *Không tranh hơn thua*

- *Không tranh đúng sai*

- *Không tranh danh tiếng với thiên hạ*

*** 3 LỜI SỐNG CẦN HIỂU**

- *Sống vì quá khứ là mê muội*

- *Sống vì tương lai là ảo vọng*

- *Sống vì hiện tại là khôn ngoan*

Nguyễn Văn Thỏa (Tổng hợp)

Nguyễn Hữu Diên

Khúc Hát Mùa Xuân

*Đã già cái lạnh cuối đông
Chiều quê nắng vàng trải lụa
Mây trắng lang thang cùng gió
Xôn xao én công xuân về*

*Cỏ mềm xanh mướt triền đê
Bên sông hàng tre tóc xõa
Những chuyến đò quê hồi hã
Rộn ràng phiên chợ cuối năm*

*Có người đôi mắt lá rằm
Bán tuổi trắng tròn mùa cũ
Chúm chím nụ cười... mắc cỡ
Lả lơi, duyên dáng gọi mời*

*Xuân về vạn vật sinh sôi
Cho muôn hoa thơm trái ngọt
Vần thơ hòa cùng nốt nhạc
Làm nên khúc hát mùa xuân*

TÀ THIẾT

Phạm Trung Tín

Mưa Rừng Trên Cao Nguyên Đỏ

*Chúng tôi ghé thăm Bảo tàng đường 14 anh hùng,
Cùng chiêm ngưỡng Tượng đài Đồng Xoài Chiến thắng,
Chốt chặn Tàu Ô nén hương thơm cúi đầu mặc niệm
Ngàn liệt sĩ hy sinh máu hòa nguyên đất lành*

*Sông Bé ời kí ức cuộc chiến tranh
Rừng Tà Thiết chở che TRẦN VĂN TRÀ, BA ĐỊNH
Bình Long ba ngàn người B52 hủy diệt
Lộc Ninh Thủ phủ Lâm thời Cách mạng Miền Nam...*

*Bình Phước mạnh giàu trong chiến lược Miền Đông
Phước Long, Bình Long bừng sáng tương lai thành phố trẻ
Đường Hồ Chí Minh kết nối các vành đai mạnh mẽ
Như mạch máu hồng luân chuyển sức thanh xuân*

*Lửa trại đêm nay, ta nối vòng tay lớn
Vít cong rươi cần - hào khí những đoàn quân
Tiếng chày sóc Bom Bo giã gạo những đêm khuya không ngủ
Chúng tôi hát - đọc thơ hào hùng trang lịch sử
Giữa mưa rừng cao nguyên đỏ yêu thương.*

Ảnh: TL

Ngô Thị Ngọc Diệp

Món An Quê

Mời về Bình Phước quê anh
Đọt mây rau nhíp ngọt lành món quê
Ngày hè nấm mối đến mê
Món ăn dân dã không hề cao xa
Tết về điều chín hăng hà
Canh chua điều trái trẻ già cùng khen
Trái điều cắt lát ăn kèm
Rau thơm thịt luộc mắt nêm tuyệt vời
Hạt điều gói bánh ai ơi
Rang bơ rang muối khắp nơi tin dùng
Điều chín lúc lửu điệp trùng
Món ăn quen thuộc ta cùng nhâm nhi
Rượu Cần đặc sản nhất nhì
Mời về thưởng thức, còn gì thích hơn!

Về hưu

□ LÊ VĂN TRƯỜNG

Buổi trưa trời nắng chang chang, ngôi nhà của anh Lâm cánh cửa vẫn mở toang hoác, vậy mà tôi gọi tới ba bốn lần mà cũng không ai lên tiếng. Tôi nghĩ thầm thường ngày giờ này anh chị ở trong nhà chứ đâu. Vậy mà hôm nay đi đâu vắng, trong khi cánh cửa lại không đóng. Con mực chạy loanh quanh dưới chân tôi sủa inh ỏi. Đã vậy ngoài sân còn thêm một đám ngỗng cũng chẳng vừa. Cái miệng thì kêu, đầu thì mọp sát đất, còn cặp cánh thì dang rộng ra như là lấy tư thế để chuẩn bị tấn công tôi. Đáng lý ra nghe lũ ngỗng và chó báo động như vậy thì anh chị phải nghe và vô nhà coi ai đến mới đúng chứ. Không đợi được nữa, tôi đi thẳng một mạch ra ngoài vườn để xem coi có khi nào anh chị làm gì ngoài ấy không.

Mảnh vườn này hơn chục công đất, anh chị đã trồng dừa từ khi anh chưa về hưu, tính đến nay cũng khoảng mười năm rồi. Hồi trước lúc còn “mang lon” trên vai anh cũng từng nói với tôi rằng, cũng sắp đến tuổi nghỉ hưu rồi, cộng thêm trong người cũng có vài chứng

bệnh nữa. Làm những công việc nặng không nổi nên anh đã tính với chị là sẽ lên liếp trồng dừa. Lúc dừa còn nhỏ thì trồng xen ổi với chanh thêm, cũng coi như là lấy ngắn nuôi dài. Sau này dừa có trái thì tập trung bồi dưỡng cho cây dừa và cũng coi như đó là nguồn thu nhập chính của gia đình. Anh nói thì nói như vậy chứ hiện tại bây giờ vườn dừa của anh đã cho trái ổn định rồi mà trong vườn vẫn còn đó nào là chanh, tắc, ổi, dứa... và cả khoai lang, khoai mì nữa. Có lẽ vườn dừa của anh trồng hơi thừa so với vườn người ta cho nên trong vườn vẫn còn ánh nắng nên anh trồng mấy thứ khác xen vào nó vẫn phát triển tốt được.

Đi kiểm anh chị mà mồ hôi tôi cũng bắt đầu ướt áo. Từ ngày nghỉ hưu đến giờ tôi thấy anh đen hơn so với những ngày còn làm trong cơ quan.

- Tính ra thì cũng đã mấy chục năm anh gấn bó cuộc đời mình với cơ quan. Đất đai nhà cửa chỉ một tay chị lo. Vậy mà bây giờ về hưu rồi cũng làm nữa sao anh?

- Em mày chọc anh hoài. Làm gì khó chứ làm nông dân có gì khó đâu em. Mình làm dở thì chậm hơn người ta thôi. Ai cuốc một ngày mười liếp thì anh một ngày cũng ba, bốn liếp. Người ta đào mương ngày một mương thì anh ba ngày cũng được một mương hà. Cái quan trọng là mình chịu làm.

- Về hưu rồi có còn thấy tiếc gì không anh?

- Tiếc lắm chứ! Tiếc vì mình không còn được phục vụ cho đất nước cho quê hương cho nhân dân như hồi trước nữa.

- Có phải buồn nhất là những ngày đầu tiên được nghỉ, đúng không anh?

- Chứ còn gì nữa! Tính ra thì cũng không nhớ nổi đã khoác lên mình bao nhiêu bộ đồ công an từ bình nhất đến lon đại tá. Đến khi nghỉ hưu rồi mà sáng thức dậy lại cứ loay hoay đi lấy bộ đồ công an mặc vào để chuẩn bị đi làm, và sực nhớ ra là mình đã nghỉ hưu rồi.

- Anh có ước mình được trẻ lại và tiếp tục được làm người công an nữa không?

- Đối với anh thì gần ấy thời gian phục vụ cũng đủ rồi. Làm tròn trách nhiệm, không phạm sai lầm. Về hưu vì tuổi tác cũng thấy thoải mái tâm hồn.

Những ngày còn lại của cuộc đời gần gũi với vợ con, với mảnh vườn của mình vậy cũng thấy vui vẻ rồi.

Dường như suốt ngày anh ở ngoài vườn nhiều hơn là trong nhà. Không làm cỏ thì cũng dọn dẹp mấy tàu dừa rụng chắt đồng cho gọn gàng. Không thì vác cây thang ra vườn mà leo lên chặt những bông dừa không đậu trái, hoặc những mo nang khô bỏ đi, dọn dẹp để cho cây dừa được sạch sẽ dễ nhìn và hạn chế đám chuột đến làm ổ trên cây. Vườn của anh mương nào cũng sâu nên có rất nhiều cá. Trong nhà của anh tôi thấy có cái miệng chài, cần câu, lưới bện, đủ thứ đồ nghề để mà bắt cá. Những con cá lóc, cá trê, rô phi, rô đồng... từ ngoài sông vô ở rồi sinh sản ngày càng nhiều. Bữa anh chài, bữa anh thả lưới, bữa thì cắm câu, không dính cá này thì dính cá khác. Bởi vậy mà chị cũng ít khi đi chợ mua đồ ăn. Hôm nào bắt được nhiều cá ăn không hết thì anh kêu mấy đứa con đem về cho bên nội hoặc bên ngoại.

Uống được vài ly rượu thuốc cả tôi và anh ai cũng ngà ngà say. Anh kêu chị bung tô rắn hầm sả đem vô hâm lại cho nóng, vì trong tô còn rất nhiều. Rồi anh chỉ tay ra phía vườn nơi

những cây dừa đang cho trái thật sai. Mỗi quây dừa đều hơn chục trái. Dừa anh là giống dừa trái tròn, gáo to nên lái đến mua có giá hơn vườn người ta. Đang nhắc chuyện cây dừa bỗng dưng anh bùi ngùi nhớ lại khoảng thời gian gần hai năm dài đằng đẳng trái dừa bị rớt giá thê thảm. Bể dừa gom lại một đồng nhìn thấy mê vậy mà khi cầm tiền trên tay thì muốn rớt nước mắt. Nhiều người khuyên anh chị nên phá bỏ vườn dừa mà trồng lại thứ khác, chứ để vậy hoài thì thu nhập không đủ để trang trải cho gia đình. Cứ mỗi ngày thấy con lộ trước cửa những chuyến xe chất

đầy củ hủ dừa chạy ngang qua mà lòng anh cảm thấy xót xa cho số phận của cây dừa. Dừa lão cưa bỏ đã đành. Dừa mới trồng cũng cưa bỏ. Trồng mới vừa ra lưỡi mèo cũng cưa. Dừa đang cho trái cũng cưa... Tiếng của chiếc máy cưa dừa cứ rú lên âm ỉ. Khắp đầu trên, xóm dưới, khi thì bên kia sông. Những cây dừa cứ liên tục bị đốn hạ. Những vườn dừa xanh um mát rượi bỗng chốc tan hoang, chỉ còn lại những gốc dừa trơ ra đỏ như những tráng sĩ không đầu hiên ngang nơi trận mạc.

Thấy người ta phá dừa nhiều quá dường như cũng làm cho chị dao động

Mh: Sỹ Hòa

nên chị thử thể với anh:

- Người ta bỏ dừa nhiều quá rồi, thôi mình cũng bỏ luôn đi anh. Coi không ấy làm rầy lại vài năm coi sao.

Chị mới nói thế thôi mà mặt anh chợt biến sắc và giận lắm.

- Ai chặt phá thì kệ người ta đi. Anh trồng để dưỡng già. Dừa lúc có giá lúc không, bao nhiêu năm qua vẫn thế. Em nghĩ sao mà xúi anh phá dừa bỏ vậy? Mắc rẻ gì cũng kệ, không phá là không phá.

Thế là chị không dám nhắc đến chuyện phá dừa nữa. Nhưng đúng như anh nói. Sau những thăng trầm lận đận thì trái dừa lại có giá trở lại. Có người lại tìm đến nhà anh đặt mua dừa giống. Họ ra vườn rồi đến chỗ những cây dừa cho trái vừa sai, vừa tròn đẹp và kêu anh Lâm chừa lại để khô bán cho họ đem về ương trồng. Anh vui vẻ hứa bởi vì trồng dừa không giống như trồng vụ lúa, vụ khoai. Chỉ có vài tháng là cho thu hoạch. Cây dừa trồng xuống đất phải tới ba bốn năm mới cho ra trái. Nếu không khéo chọn nhầm giống dừa không tốt thì đến lúc đó hối hận cũng không kịp.

Mảnh vườn đối với anh Lâm không chỉ là nguồn thu nhập mà nó còn là một đam mê. Anh nói chỉ cần nghe tiếng

trái dừa trên cây rụng xuống đất là anh biết ngay đó là trái dừa bị nứt nứt, dừa điếc, dừa bị chuột ăn hay dừa khô.

Lớn tuổi nên cũng hay mất ngủ. Những lúc như thế anh thường ngồi một mình bên bình trà nóng mà suy nghĩ chuyện đời, những buồn vui mình đã trải qua, chuyện năm tháng của tuổi già, chuyện tương lai nghề nghiệp của mấy đứa con. Anh nói còn sống là còn nghĩ. Chùng nào ngã xuống để về với ông bà thì thôi.

Không ngồi uống trà thì anh lại đốt điều thuốc rồi lúi thủi ra vườn nghe từng cơn gió ru đêm thật yên ả thanh bình. Nhìn ánh trăng lơ mờ khỏa bóng lên những tàu lá dừa đu đưa. Mấy con dơi sen cũng bay lượn quẩn, thỉnh thoảng nó lại sà ngang mặt như muốn đùa giỡn với anh vậy. Dưới nương tiếng con cá lóc đớp mỗi lùm bùm làm mặt nước gợn lăn tăn. Rồi cũng có những con cá lóc đã mắc vào lưới câu. Tiếng của con trê trắng, trê vàng quậy ở phía đám rau nhút bò kín một khúc nương. Tiếng của đám cóc, nhái kêu râm ran khi sương khuya buông phủ. Tiếng của những trái dừa rụng lịch bạch trong vườn, nếu ai không quen thì sẽ có cảm giác như bị ma nhát. Anh quen với mảnh vườn của mình rồi nên

dù ngày hay đêm gì cũng vậy. Chị thì thường theo anh ra vườn lúc ban ngày mà thôi. Còn ban đêm chị không bao giờ dám đi. Chị nói là chị sợ ma, dù rằng rất nhiều lần anh nói với chị là làm gì mà có chuyện ma cỏ trên đời này, chỉ mình hù dọa mình thôi.

Tôi cũng vừa đặt xong được mấy công dừa. Định đến tìm anh để hỏi về kỹ thuật trồng dừa và cách chăm sóc cho cây dừa lớn nhanh, mau cho trái. Tính anh là người rất thật tình nên anh cũng xách ra những thứ thuốc và kêu tôi về áp dụng mà xài. Anh nói trồng dừa chủ yếu là bón phân, hai là phải giữ làm sao đừng để cho con đuông đục phá làm chết cây dừa. Anh đưa cho tôi vài hiệu thuốc biểu về mua dùng thử. Vườn của anh anh xài thấy rất là hiệu quả. Cho tới bây giờ cũng chưa có cây nào bị đuông ăn chết cả. Chịu khó quan tâm để ý một chút, nhưng thành quả mình có được sẽ luôn làm cho mình cảm thấy hài lòng.

Ngồi nói chuyện với anh mà đôi khi tôi cứ ngỡ anh là một người nông dân thật sự, bởi bản tính chất phát hiện lành luôn toát ra. Tôi không còn nhận ra anh là một người công an nghiêm nghị đầy oai phong như của hôm nào. Nhìn anh tôi nói vui:

- Là một người công an và là một người nông dân có khác nhau lắm không anh?

Anh cũng bật cười, nụ cười như tia nắng ấm buổi ban chiều:

- Làm người công an là phải nghiêm túc ở công việc và phận sự cũng như phải niềm nở, gần gũi với tất cả mọi người thì đó mới là một người công an trong lòng dân.

Bây giờ anh là một cán bộ về hưu, một nông dân cần mẫn siêng năng trên mảnh vườn của mình. Nhưng với tôi, hình ảnh người công an thân thiện của ngày nào như vẫn còn vẹn nguyên ■

Mh: TL

Bóng Bay

□ PHAN ĐỨC NAM

Nguyên bơm một loạt bong bóng, chàng chấm màu và thoăn thoắt vẽ, những nét cọ càng nhanh càng tự nhiên, màu sắc pha kim nhũ lóng lánh đẹp không ngờ.

Nguyên nhớ lại cách đây ba tháng, trên đường về ký túc xá, anh gặp hai ông cháu bán bong bóng bay. Cô gái có khuôn mặt đẹp và phúc hậu như Đức Bà Maria, nhưng sao đôi mắt cô buồn quá? Là họa sĩ, thích những nét đặc biệt, anh kín đáo ngắm cô.

Ông cháu họ có vẻ ế, chùm bong bóng bay còn đầy, nhiều trái bắt đầu xuống hơi bay là đà. Nguyên nhớ túi mình còn mười ngàn, anh mua hai trái bóng bốn ngàn, coi như nhịn suất cơm bình dân.

“Chắc họ nghĩ mình mua cho ai...”
- Nguyên mỉm cười nghĩ, rồi cầm dây bóng bước đi. Linh cảm cô gái nhìn theo, anh chợt quay lại, quả nhiên bắt gặp, cô lúng túng đỏ mặt... Nguyên mỉm cười cố nhớ một nét mặt.

Bước vào phòng mình, Nguyên pha màu và bắt đầu vẽ bóng.

Một lúc sau, anh đem hai quả bóng chưa ráo màu ra đường. Hai ông cháu vẫn còn đó, họ ngạc nhiên nhìn anh cùng những quả bóng vẽ.

Nguyên cười: “Bác bơm lên... bán thử ?...”

Ông lão mở to mắt nhìn anh, xuýt

xoa: “Ồ đẹp quá! Cảm ơn cậu... Thế... bán bao nhiêu đây?” - “Tùy bác. Màu chẳng tốn mấy đâu”. - “Nhưng còn công?” - “Chẳng đáng bao nhiêu...”

Cô gái sau phút ngượng ngập đã lấy lại tự nhiên, có vẻ phục tài chàng trai. Nguyên ý tứ đứng chệch phía sau để có thể ngắm được sóng mũi cao thanh của cô gái.

Hai trái bóng Nguyên vẽ nổi bật giữa chùm bóng bay. Vài người dừng lại. Nguyên hút chưa xong thuốc thì hai trái bóng vẽ đã bán hết, giá gấp bốn lần bóng chưa vẽ. Nguyên ngấm thấy lời lãi.

Anh tiến lại phía xe, đề nghị: “Bác đưa bóng để cháu vẽ tiếp. Nhanh thôi”.

Ông già mừng rỡ gật đầu. Cô gái nhanh tay bơm thêm bóng.

Thế là họ quen nhau, hình thành một tổ làm ăn tốt đẹp.

Ông già nói: “Cậu cứ ở nhà vẽ, ông cháu tôi đi bán cho, lời chia đôi. Cậu có chịu thế thì ông cháu tôi mới dám.”
- “Ồ không, bột màu có đáng gì đâu...”
- “Công mới giá trị chứ. Cậu giúp ông cháu tôi, nhưng...”

Cuối cùng họ thỏa thuận chia ba.

“Như thế mới hợp lý - Nguyên nói - mình ba người cơ mà”.

Từ đó, rảnh rỗi là Nguyên dùng

Ông bơm xe đạp thổi bóng lên, rồi vẽ, chờ khô màu mới xì hơi ra. Sáng mai không ông An thì Mỹ đến lấy, chỉ việc bơm khí Nitơ lỏng vào là bán. Ông An chọn mua bóng tốt để độ dai bền lâu.

Thu nhập họ khá hẳn lên. Nguyên vẽ ngày càng nhanh và sắc sảo, anh thích thú nghề: “Mình vừa luyện nghề vừa có tiền. Thích thật!”.

Ông An cao hứng bắt chước Nguyên vẽ vài kiểu “ruột”. Ông nói với anh: “Để lúc thiếu bóng, tôi vẽ thêm.”

Nguyên khen: “Bác có hoa tay đấy”. - “Ồ! Chỉ múa rìu qua mắt thợ.” - “Trăm hay không bằng tay quen bác ời”.

*

Có tiếng gõ cửa, giọng Mỹ như hát: “Anh Nguyên ơi!...”

Nguyên mừng rỡ quay ra: “Mỹ đó à? Cứ đẩy cửa vào đi”.

Mỹ ào vào, hớn hở: “Có một ông đặt đôi bóng lớn vẽ hình người đẹp, giá hai mươi ngàn đồng một cặp. Nội em không vẽ được, em phải hẹn đến mai”. - “Tuồng gì? Dễ thôi!”

Nguyên hăng hái vẽ ngay. Mỹ ngồi sát bên chăm chú xem, hơi thở ẩm phả bên má anh, đôi mi dài chom chớp...

Giương mặt trái xoan phúc hậu... Đôi mắt buồn...

Mỹ giật mình: “Ồ! Sao giống em thế?”

Nguyên làm bộ: “Vây sao?”

Mỹ xấu hổ chom chớp đôi mắt,

sung sướng cầm dây bóng bước đi.

Chiều hôm sau Mỹ về, lại khoe: “Ông khách thích quá, đặt thêm mười quả bóng nữa để tặng bạn bè. Nội em nói vẽ lâu lắm. Ông ta hứa tặng năm ngàn đồng một bóng.”

Nguyên gật đầu: “Thế thì vẽ”.

Nguyên nắn nót cho xứng với giá tiền. Anh nghĩ đây là một khách xộp yêu nghệ thuật, biết đâu ông ta sẽ giới thiệu những người khác.

Nguyên dặn Mỹ không nên lấy giá cao hơn.

*

Cho đến một trưa, Nguyên đang nấu cơm thì thấy ông An thất thểu dắt xe đạp treo đầy bóng đi vào. Ông lắc đầu lắc chiếc xe vào tường:

- Cậu Nguyên ơi, Mỹ đi theo ông khách đó rồi! Khổ thật! Con bé đại quá!...

Những trái bóng tuột dây bay bổng lên trời. Nguyên ngơ ngẩn nhìn theo...

*

Hai người bỏ đi tìm Mỹ nhưng nằng vẫn bật tằm, như trái bóng tuột dây bay lẫn vào trời mây...

Ông An thương cháu bỏ cả ăn uống và bán bóng, suốt ngày cứ lang thang khắp các ngõ phố tìm Mỹ.

Thời gian ấy Nguyên không học được, không vẽ được.

Sau đó một tuần, ông An ốm nặng, Nguyên tận tình thang thuốc nhưng ông cứ kiệt dần. Ông cầm tay Nguyên ứa nước mắt: “Cậu Nguyên... ráng

kiếm nó...”

Hôm sau ông qua đòi. Nguyên càng bơ vơ hụt hẫng.

Anh đối diện với chính mình, cảm thấy hổ thẹn với cái sĩ diện hão: “Mình... nhát quá! Còn xấu hổ không dám đi bán bóng! Mất nàng là phải”.

Sáng hôm sau Nguyên quyết định tự mình xách xe đi bán bóng, mục đích chính là tìm Mỹ dù biết rất ít hy vọng.

Giờ đây, nét cọ anh không còn linh hoạt tươi vui nữa, màu sắc cũng buồn ứa như lòng anh. Nguyên cũng không muốn vẽ những cô gái đẹp.

*

Mỹ thất thểu bước, nàng mệt nhọc ngồi xuống một băng ghế đá rồi nhìn

xuống dòng sông. Sông cuộn chảy, những hồi ức đau xót cuộn chảy. Lục bình trôi, lang thang, vô định...

Gương mặt gã giàu có sở khanh nhếch môi cười khi nghe nàng hân hoan báo tin vừa mang thai...

“Thế à? Anh sẽ đưa em đến bác sĩ quen để thăm thai”.

Vị bác sĩ quen ấy chích cho nàng mũi thuốc. Trong lúc nửa mê nửa tỉnh nàng nghe tiếng người tình nói với bác sĩ “Phá đi”. Nàng gượng dậy: “Sao anh?” Hấn lườm mắt: “Lấy gì nuôi?” Rồi lạnh lùng bước ra cửa.

Lúc ấy Mỹ chỉ muốn chết.

Sau đó, bác sĩ khuyên nàng: “Cô cứ nằm đây nghỉ. Chốc nữa anh ấy sẽ đến

Mh: Mỹ Hòa

đón”. My lắc đầu: “Cảm ơn bác sĩ, tôi tự về được”. Bác sĩ ái ngại đưa nàng ra cửa, ông khuyên: “Ai cũng ít nhiều vấp ngã, sau đó hãy vững vàng đứng lên”.

Trên taxi, nàng nghĩ: Mình chỉ là đồ chơi của hắn! Khốn nạn thật! Nội oi! Anh Nguyên oi!

My chẳng biết về đâu? My nhìn dòng sông đục ngầu, dòng sông đời nàng, sông trôi làm sao quay trở lại? Sông ơi! Cuốn tôi đi...

Chính giây phút My định trầm mình thì bỗng một trái bóng đỏ lăn đến sát chân nàng. Rồi một bé trai khoảng ba tuổi mũm mĩm chạy theo chụp bóng, nó sà luôn vào lòng nàng...

Ôi bong bóng!... Trẻ thơ!... Niềm vui sống!...

My khát khao muốn nhìn lại ông nội, muốn nhìn lại Nguyên, trước lúc nàng từ giã cõi đời... Nước mắt My ứa ra, nàng đứng lên, gọi xe đến ký túc xá quen thuộc. My nghĩ chiều chiều ông nội sẽ ghé qua chỗ Nguyên, nàng nấp sau một góc me và mong thấy mặt cả hai người thân yêu.

Nhưng rồi My chỉ thấy mỗi Nguyên dắt chiếc xe đạp của nội về, trên xe còn ba quả bóng, Nguyên gầy và buồn.

My cắn răng, gục mặt vào thân cây khóc tức tưởi: “Anh Nguyên ơi, tha lỗi cho em!...”

“Nội đâu rồi? Có đau bệnh gì không? Hay?”... Nàng ôm ngực lo lắng, nhưng không dám chạy đến hỏi Nguyên.

Nàng xấu hổ không dám quay về xóm cũ. Cuối cùng, My nghĩ hôm sau sẽ đổi theo Nguyên lần nữa, lúc ấy sẽ tính...

*

Thằng bé bán báo nói với Nguyên: “Anh bán cho em quả bóng.”

Nguyên hỏi: “Em thích bóng nào?”

Thằng bé ngửa cổ ngắm: “Có bóng vẽ hình cô gái không anh?”

Nguyên cười lắc đầu: “Không. Em thích à?” - “Vâng. Anh vẽ được chứ?” - “Được”. - “Anh vẽ cho em đi. Rồi em mua cả bóng con thỏ này nữa”.

Nguyên vẽ. Lại gương mặt thánh thiện, đôi mắt buồn...

Hôm ấy Nguyên bán được nhiều bóng, lạ là toàn trẻ con đến mua. Lúc thằng bé đánh giày, lúc em bán vé số, bán báo, lúc cậu bán kem. Những người trước đây chẳng bao giờ mua.

Đến khi con bé bán lạc rang mua một hơi mười bóng. Sinh nghi Nguyên buột miệng hỏi: “Em mua cho ai vậy?”

Con bé bí mật: “Cho em.” - “Thật không? Có bao giờ em mua đâu?”

Con bé cười, xách chùm bóng bước đi.

Nguyên bỏ đại xe đó, bí mật bám theo chùm bóng bay...

Cuối cùng Nguyên cũng tìm thấy My đang ngồi trên một ghế đá khuất sau hàng thực được, quanh nàng

dập dìu những trái bóng đủ màu... Hai tay My đang mân mê quả bóng anh vừa vẽ...

My cũng vừa kịp trông thấy Nguyên, nàng định trốn nhưng Nguyên đã chạy đến, hôn hên nắm chặt tay My: “Sao em...? - Nguyên nhìn sâu vào gương mặt đẹp. - Em xanh và gầy quá!”

My gục đầu vào ngực Nguyên rồi òa khóc.

Anh đưa My về ký túc xá, sau đó Nguyên còn thấy trong túi xách của nàng có những vỏ bóng đủ màu mà anh đã bán.

“My ngủ một giấc cho khỏe đi - Nguyên ân cần bảo - Uống viên an thần này nhé? Anh đến lớp rồi về ngay”.

Vừa nói Nguyên vừa trao ly nước cho nàng. My ngoan ngoãn vâng lời, giờ nàng mới dám nhìn chàng lâu.

Khi My tỉnh dậy, nàng thấy những quả bóng đủ màu treo lung tung khắp phòng. Có một quả to nhất, màu đỏ, vẽ hình đôi uyên ương quỳ trước hang đá. À... sắp Noel rồi! Cô gái trên quả bóng có gương mặt Đức Bà, đôi mắt ánh nét hạnh phúc. Còn chàng trai bên cạnh có gương mặt gầy giống Nguyên.

My sung sướng ngồi dậy, thấy Nguyên đang cặm cụi vẽ bóng. Nàng rón rén ôm quả bóng to vào lòng rồi tiến lại phía sau anh. Nguyên giật mình quay lại, mỉm cười: “My dậy rồi à?” - “Vâng - My gật, rồi chìa bóng cho anh - Anh bơm gas quả bóng đẹp này đi”.

Nguyên lắc nhẹ đầu, đùa: “Anh sợ nó bay mất”.

Nàng cười, trao bóng cho anh: “Không đâu. Anh giữ đi”.

Trời bỗng sáng rực! Và gió ủa vào, âu yếm mơn man đùa với chùm bong bóng bay.

Bỗng một trái bóng nổ làm hai người giật mình! Tim My đau nhói! Nàng thần thờ nhìn xác bóng toi tả dưới bánh xe xếp lốp của ông nội. “Nội ơi! Tha tội cho con!...”. My hình dung nội trước khi chết và òa khóc.

Nguyên buong cộ đứng lên, nhẹ nhàng đến bên nàng, vỗ về: “Thôi My à... quên đi. Mình sẽ...”

My gục đầu vào ngực Nguyên và nức nở khóc. Nàng muốn nói: “Anh yêu! Anh cao thượng quá! Em đâu còn xứng với anh”. Nhưng nàng không nói được, mà chỉ nói: “Em sẽ cố quên...”

Họ im lặng một chút, My gạt nước mắt, khẽ quay đi: “Thôi giờ em đi chợ nhé?”

Nguyên âu yếm nhìn sâu vào đôi mắt đẹp: “Hay mình cùng đi ăn?”

My lắc nhẹ đầu, cố tránh nhìn vào mắt Nguyên: “Hôm nay... em muốn nấu cho anh ăn”.

Nguyên cười gật đầu, âu yếm nhìn My chậm rãi xách giỏ bước ra cửa.

My chợt quay lại nhìn Nguyên thật sâu, ánh mắt anh an yên trong sáng quá! Mà sao nàng sợ mình không thể trở về?... ■

HỘI NGHỊ TỔNG KẾT HOẠT ĐỘNG VHNT KHU VỰC ĐÔNG NAM BỘ NĂM 2023

Bà Đặng Thị Phượng - Chủ tịch Hội VHNT Tây Ninh phát biểu khai mạc Hội nghị.

Chiều 5-12, tại Hội trường Hội Văn học Nghệ thuật (VHNT) Tây Ninh đã diễn ra Hội nghị Tổng kết Chương trình liên kết, phối hợp hoạt động VHNT khu vực Đông Nam bộ năm 2023. Bà Đặng Thị Phượng - Chủ tịch Hội VHNT tỉnh Tây Ninh chủ trì Hội nghị. Đến dự có bà Trần Thị Thanh Thảo - Trưởng Ban khoa giáo-Văn hóa Văn nghệ, Ban Tuyên giáo TU tỉnh Tây Ninh, Chủ tịch, Phó Chủ tịch và cán bộ của 6 Hội VHNT khu vực Đông Nam bộ (*Bình Thuận, Bà Rịa - Vũng Tàu, Đồng Nai, Bình Dương, Bình Phước và Tây Ninh*).

Ông Đặng Lê Thế Phi - Phó Chủ tịch Phụ trách Hội VHNT tỉnh Bình Thuận trình bày Báo cáo Tổng kết

Chương trình phối hợp hoạt động của các Hội năm 2023. Theo báo cáo đánh giá, điều kiện KT-XH, thuận lợi, khó khăn có khác nhau nhưng các Hội VHNT miền Đông đã nỗ lực hoạt động, mỗi Hội có những sáng kiến, giải pháp riêng để duy trì và nâng cao chất lượng sáng tác, góp phần khẳng định vai trò, vị thế của VHNT khu vực Đông Nam bộ đối với cả nước. Tại Hội nghị, Hội VHNT Đồng Nai và Hội VHNT Bình Dương đã chia sẻ kinh nghiệm tổ chức các trại sáng tác, xuất bản Tạp chí Văn Nghệ, bồi dưỡng lực lượng sáng tác trẻ... Bế mạc Hội nghị, bà Đặng Thị Phượng đã chuyển giao vai trò Hội trực năm 2024 cho Hội VHNT tỉnh Bình Thuận.

Tin & Ảnh: Minh Thư

HỘI THẢO MỸ THUẬT ĐÔNG NAM BỘ LẦN THỨ NHẤT NĂM 2023

Họa sĩ Lương Xuân Đoàn - Chủ tịch Hội Mỹ thuật Việt Nam phát biểu Khai mạc Hội thảo.

Sáng 6-12, tại Tây Ninh đã diễn ra Hội thảo Mỹ thuật Đông Nam bộ lần thứ I năm 2023 do Hội Mỹ thuật Việt Nam phối hợp cùng UBND tỉnh Tây Ninh tổ chức. Dự Hội thảo có nguyên Thứ trưởng Bộ VH-TT-DL Vương Duy Biên - Phó Chủ tịch Liên hiệp các Hội VHNT Việt Nam, lãnh đạo Hội Mỹ thuật Việt Nam gồm họa sĩ Lương Xuân Đoàn, Mai Ngọc Oanh, Nguyễn Trung Tín; Về phía đơn vị đăng cai tổ chức có ông Phạm Hùng Thái - Phó Bí thư Thường trực tỉnh Tây Ninh, bà Đặng Thị Phụng - Chủ tịch Hội VHNT, các Chi hội trưởng Chi hội Mỹ thuật Việt Nam 8 tỉnh khu vực Đông Nam bộ (*Lâm Đồng, Ninh Thuận, Bình Thuận, Bà Rịa-Vũng Tàu, Đồng Nai, Bình Dương, Bình Phước, Tây Ninh và Đắk Nông*).

Hội thảo có 27 tham luận với đề tài phong phú, đa dạng. Hầu hết các tham luận bám sát những vấn đề đặt ra

trong đời sống Mỹ thuật hiện nay ở các địa phương. Nhiều ý kiến đóng góp, đề xuất với Hội Mỹ thuật Việt Nam như tổ chức triển lãm của tác giả nữ, trao đổi, giao lưu tác phẩm Mỹ thuật miền Đông với Mỹ thuật phía Bắc...

Lãnh đạo Hội Mỹ thuật Việt Nam và lãnh đạo tỉnh Tây Ninh tin tưởng và hy vọng, sự kiện sẽ là đầu mối để đặt ra những khuynh hướng nghệ thuật mới, mang đậm bản sắc văn hoá - xã hội miền Đông Nam bộ, góp phần thúc đẩy sự phát triển của Mỹ thuật, nghệ thuật tạo hình trong khu vực nói riêng, cả nước nói chung và mang lại những giá trị nghệ thuật đặc sắc cho cộng đồng.

Tại Hội thảo, các chuyên gia, nhà khoa học, văn nghệ sĩ, họa sĩ, nhà điêu khắc phát biểu tham luận, thảo luận khái quát thực tiễn chặng đường phát triển Mỹ thuật khu vực VII (miền Đông Nam bộ); đồng thời nêu ra những mặt thuận lợi, khởi sắc, cũng như hạn chế và kiến nghị một số nội dung liên quan đến số lượng, cơ cấu, cách thức chấm giải... nhằm khích lệ, động viên đội ngũ nghệ sĩ trong khu vực tích cực sáng tạo các tác phẩm nghệ thuật ■

Tin & Ảnh: Tâm Tuệ